



# Taiteen välittäminen kielen opetuksessa

Menetelmä- ja aktiviteettikokoelma

*Julia Nyikos & Augustin Lefebvre (De l'art et d'autre)*

*Stephanie Sentall, Gabriela Weibenegger, Veronika Hackl & Julia Danzinger (Stand 129)*

*Vera Varhegyi & Emilie Brigouleix (Elan Interculturel)*

*Maarit Mutta & Pauliina Peltonen (University of Turku)*

[www.lali-project.eu](http://www.lali-project.eu)



# Sisällysluettelo

---

<b>Esipuhe</b>	<b>3</b>
<b>Lämmittely- ja tutustumistehtävät</b> + Liitteet	<b>4</b>
<b>Luku 1</b> <b>Ruoka ja asetelmat</b> + Liitteet	<b>12</b>
<b>Luku 2</b> <b>Ihmiset</b> + Liitteet	<b>22</b>
<b>Luku 3</b> <b>Vapaa-aika</b> + Liitteet	<b>33</b>
<b>Luku 4</b> <b>Sisustus ja kotielämä</b> + Liitteet	<b>39</b>
<b>Luku 5</b> <b>Luonto</b> + Liitteet	<b>53</b>
<b>Luku 6</b> <b>Kaupunki ja arkkitehtuuri</b> + Liitteet	<b>62</b>
<b>Luku 7</b> <b>Tarinat ja myytit</b> + Liitteet	<b>72</b>
<b>Sanasto</b>	<b>83</b>
Tehtävän ominaisuudet	88
Tekijätiedot	89

# Esipuhe

Tämä käsikirja on toteutettu LALI-projektin (Language and Literacy Learning through Art) puitteissa, ja sen tekemiseen on osallistunut neljästä Euroopan maasta koostuva monialainen työryhmä. Projektin tavoitteena on ollut luoda pedagoginen työkalupakki, joka edistää perustaitoja, ja näin parantaa vähemmän koulutettujen tai maahanmuuttajataustaisten sosiaalista osallisuutta.

Lähestymistapamme innovatiivinen osa on hybridi opetusmetodi, jossa hyödynnetään taidehistoriasta systemaattisesti valittuja visuaalisia resursseja kielen ja luku- ja kirjoitustaidon oppimisen tukena. Tästä käsikirjasta löydät kokoelman aktiviteetteja, joita voidaan käyttää museoympäristössä ja/tai luokkahuoneessa museokäynteihin valmistautumiseen. Taideteokset tarjoavat erinomaisen lähtökohdan monitasoiseen keskusteluun ja/tai vuorovaikutukseen osallistujien välillä. Keskustelut voivat liittyä taideteoksiin sinänsä tai erilaisiin kulttuuriperinteisiin isäntämaassa ja osallistujien kotimaissa.

Kouluttajan työkalupakkia pilotoitiin sarjassa työpajoja, joiden osallistajat edustivat kahta profiilia: vastikään saapuneille maahanmuuttajille opetettiin kohdemaan paikalliskieltä, kun taas sujuvammin kohdemaan kieltä puhuville henkilöille, joilla oli puutteelliset kirjoitus- ja lukutaidot, opetettiin myös luku- ja kirjoitustaitoa.

Näissä aikuisille suunnitelluissa tehtävissä painotetaan non-formaaleja ja osallistavia lähestymistapoja oppimiseen; useimmissa harjoituksissa ehdotetaan pari- tai pienryhmätyöskentelyä dialogin, vuorovaikutuksen ja vertaisoppimisen edistämiseksi. Suosittelemme käsikirjaa kielten opettajille, jotka haluavat viedä opetusryhmiään luokkahuoneen ulkopuolelle ja muuttaa oppimiskontekstia hiukan tavallista enemmän taidetta ja leikkimielisyyttä sisältäväksi.

Huomionarvioista on, että osallistajat arvostivat eniten melko itsenäistä taideteoksiin tutustumista ja epäsuoraa ohjausta keskustelujen aloittamiseksi. Saimme myös positiivista palautetta hetkistä, jolloin osallistajat löysivät linkkejä oman kulttuuritaustansa ja näyttelyiden esittämän maailman väliltä, kuten samankaltaisuudet japanilaisten ja syyrialaisen myyttien välillä sekä kuvaukset maailman läntisissä ja itäisissä maissa tapahtuneiden sisällissotien jälkivaikutuksista.

## Miten käytät käsikirjaa?

Osa aktiviteeteista on suunniteltu erityisesti tietyille taideteokselle tai tietyille museohuoneelle, mutta niitä voi hyödyntää myös muissa konteksteissa pienin muutoksin. Löydät jokaisen aktiviteetin jälkeen ”vinkit”-osiosta ideoita aktiviteetin muokkaamiseen, säilyttäen kuitenkin alkuperäisen tehtävämallin tai mekanismin. Käsikirja sisältää myös laajan kokoelman aktiviteetteja, jotka voidaan toteuttaa ilman muutoksia hyvin erilaisia taideteoksia hyödyntäen useimmissa taidemuseoissa. Monia näistä aktiviteeteista voidaan myös soveltaa luokkahuoneympäristöön.

Luvuissa 1 ”Ruoka ja asetelmat”, 4 ”Sisustus ja kotielämä”, 5 ”Luonto” ja 7 ”Tarinat ja myytit” aktiviteetit on suunniteltu käytettäväksi järjestyksessä. Oppaan muissa luvuissa tarjotaan varsinaisen tuntisuunnitelman sijaan työkaluja opetusmoduulien luomiseen, joita voi muokata käytettävissä olevan ajan mukaan.

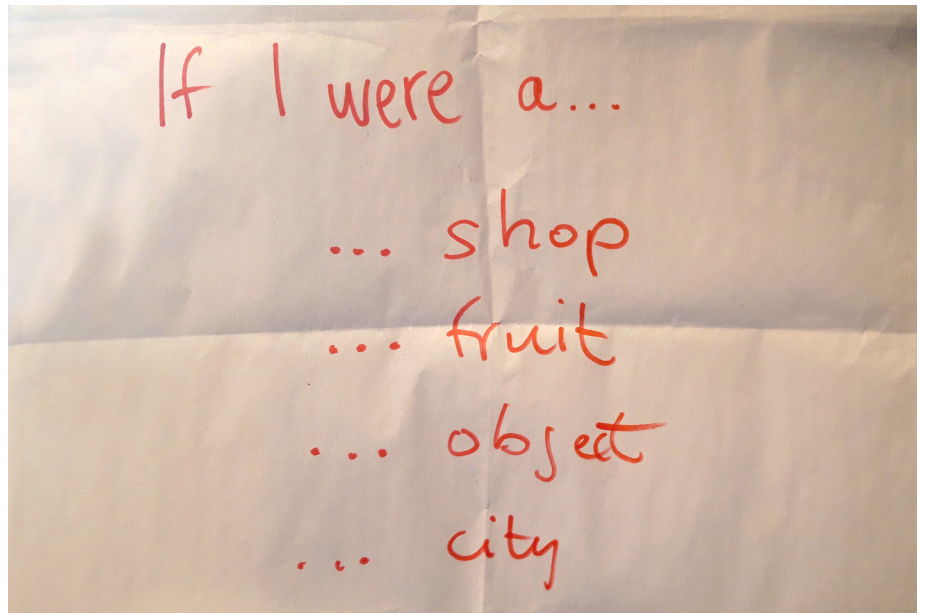
---

# Lämmittely- ja tutustumistehtävät

---

# Lämmittely 1

## Itsensä esittely: Jos olisin...



Kuva: Élan interculturel.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Klassisten esittelyjen sijaan (kuten ”minun nimeni on, olen kotoisin...”), pyydä oppilaita kuvittelemaan keitä he olisivat, jos he olisivat erilaisia esineitä, paikkoja jne.

Joitakin vaihtoehtoja ehdotettaviksi:

Jos olisin hedelmä...

Jos olisin kauppa...

Jos olisin kirja...

Jos olisin paikka...

Jos olisin taideteos.../ taidemuoto

### Vinkkejä kouluttajille

Jos osallistujilla on heikompi kielitaito, voi olla turvallisempaa tehdä ensin virkkeet pareittain, ja sitten esitellä toisensa muille. Edistyneemmät oppijat voivat esitellä itsensä suoraan, jolloin ei tarvita edeltävää kahdenkeskistä kierrosta.

Kielitaidon tasosta ja ryhmän kiinnostuksen kohteista riippuen (onko aiempaa kokemusta tai kiinnostusta taiteeseen) voit muokata käytettyjä vertauskuvia – onko kyseessä paikka / kauppa / kaupunki vai taidemuoto / taideteos.



**Tarvittava aika  
+ Suositeltu  
osallistujamäärä**

20 minuuttia  
12 osallistujalle

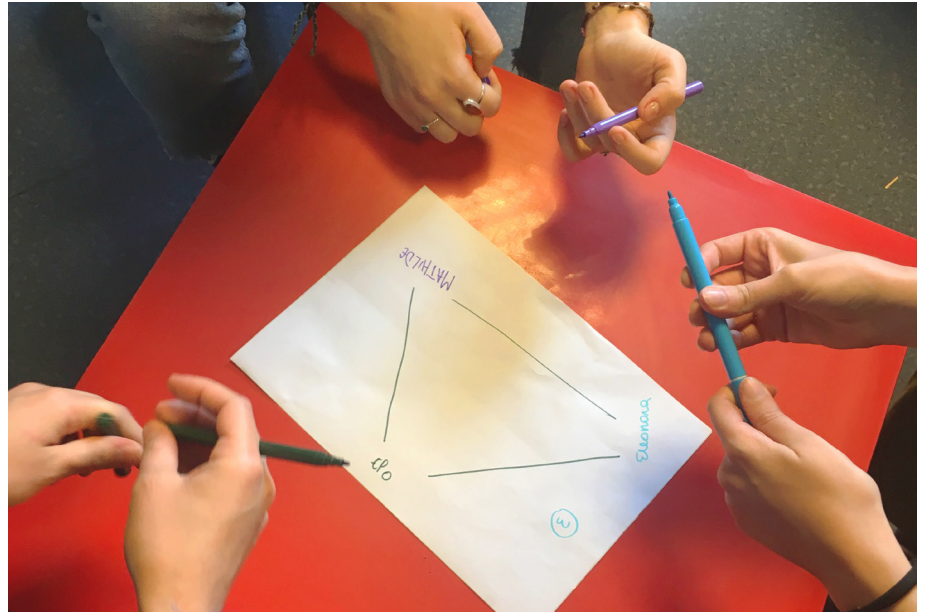


**Tehtävän  
ominaisuudet**

parityö  
ryhmätyö  
kognitiivinen  
manuaalinen

# Lämmittely 2

## Toisiinsa tutustuminen: kolmio



Kuva: Élan interculturel.



### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

20 minuuttia  
12 osallistujalle



### Valmistelut

**Tarvittavat materiaalit:**  
fläppi- tai valkotaulu ja  
huopakynä

yksi A4-paperiarkki  
jokaiselle 3 hengen ryhmälle



### Tehtävän

opettajajohtoinen  
työskentely

ryhmätyö  
kognitiivinen  
manuaalinen

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Jaa osallistujat kolmen hengen ryhmiin ja anna jokaiselle ryhmälle paperi ja tussi. Pyydä heitä piirtämään kolmio paperille. Kirjoita jokaiseen kulmaan yhden ryhmän jäsenen nimi. Kolmion sivuille heidän tulee löytää jokin kyseisellä puolella kahta henkilöä yhdistävä asia, mutta joka erottaa heidät kolmannesta henkilöstä. Keskelle heidän tulee kirjoittaa jotakin, joka yhdistää kaikkia kolmea henkilöä. Kun osallistujat ovat valmiita, he voivat esitellä muille koko kolmion tai vain yhden tai kaksi elementtiä (mikä yhdistää heitä kaikkia, mikä oli yllättävää aktiviteettia tehdessä).

### Vinkkejä kouluttajille

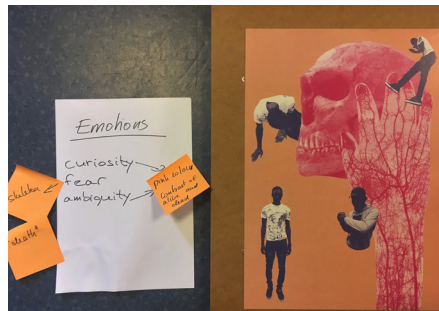
Jos osallistujilla on heikompi kielitaito, voi olla turvallisempaa tehdä ensin virkkeet pareittain, ja sitten esitellä toisensa muille. Edistyneemmät oppijat voivat esitellä itsensä suoraan, jolloin ei tarvita edeltävää kahdenkeskistä kierrosta.

Kielitaidon tasosta ja ryhmän kiinnostuksen kohteista riippuen (onko aiempaa kokemusta tai kiinnostusta taiteeseen) voit muokata aktiviteetin fokuksia: alemman tason ryhmille tai ryhmille, joilla ei ole aiempaa yhteyttä taiteeseen, voit antaa enemmän vapauksia, kun taas edistyneempiä ryhmiä voit pyytää miettimään erityisesti taiteeseen liittyviä asioita.

Voit rohkaista myös ryhmiä, joilla ei ole aiempaa kokemusta taiteesta, etsimään taiteeseen liittyviä yhteyksiä (laaja määrittelmä taiteesta).

# Lämmittely 3

## Tunteet, arvot ja taideteokset



Kollaasi: Issa Kane ja Eloise Dubrana.  
Kuva: Élan interculturel.

### Taustatietoa

Tämä aktiviteetti perustuu Margalit Cohen-Emeriquen luomaan kulttuurienväliseen kommunikaation ja yhteistyön menetelmään. Menetelmä – esitellyn aktiviteetin tavoin – perustuu ajatukseen siitä, että kun kohtaamme toisen henkilön, esineen, taideteoksen jne., kyseiseen kohtaukseen vaikuttavat kaikki kulttuuriset viitteet (normit, arvot, käytännöt) jotka siihen liitämme. Nämä normit ja arvot vaikuttavat siihen, kuinka reagoimme kyseiseen henkilöön tai siihen mitä näemme.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

1. Valitse noin 8–10 taideteosta yhdestä tai kahdesta museuhuoneesta. Pyydä jokaista osallistujaa tutustumaan teoksiin ja valitsemaan teos, joka saa aikaan heissä voimakkaimman tunnereaktion.
2. Seuraava vaihe – analyysi ja palaute – voidaan tehdä pienryhmissä rinnakkaisesti tai yhdessä opettajaohitoisessa sessiossa käytettävissä olevan ajan mukaan. Kysy kaikilta minkä teoksen he valitsivat, ja keskity sitten ensin siihen taideteokseen, jonka useimmat valitsivat.
3. Pyydä heiltä ensireaktioita valittuun taideteokseen. Rohkaise vapaaseen ilmaisuun, edes tuomitsevia mielipiteitä ei tarvitse hävetä (on tärkeää saada rehellisiä reaktioita).

4. Pyydä heitä sitten tutkimaan kuvan aikaansaamia tunteita ja jakamaan tunne muiden kanssa, jos he haluavat sen jakaa. Seuraavaksi pyydä heitä tunnistamaan, mikä kuvassa aiheuttaa kyseisen tunnereaktion.

5. Tässä vaiheessa he saattavat mainita muodollisia elementtejä tai kuvassa esitettyä sisältöä. On hyvä huomioida, että oli kyse sitten muodollisista elementeistä tai sisällöstä, todellisuudessa katsojan normit ja odotukset ovat tunnereaktion taustalla, esimerkiksi koskien heidän odotuksiaan taiteesta, kauneudesta tai esitetystä tilanteesta. Seuraavaksi koittakaa tunnistaa yhdessä, mitkä mahdollisesti ovat tunteiden taustalla olevat arvot.

### Vinkkejä kouluttajille

Vaikka alussa kaikki pystyisivät valitsemaan taideteoksen tunnereaktion pohjalta, kaikki eivät välttämättä ole valmiita ilmaisemaan arvioitaan tai tunteitaan, vaikka heillä sellaisia olisi. Yritä auttaa heitä luopumaan itsesensuurista. Tunnereaktioiden taustalla olevien arvojen ja normien tunnistaminen vaatii runsasta itsereflektiota. Ole kärsivällinen ja auta osallistujia apukysymyksin.

### Lähdeviitteet, lisätietoa

Cohen-Emerique, M. *Pour une approche interculturelle en travail social. Théories et pratiques.* France: Presses de l'EHESP, 2011.



### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

20-60 minuuttia  
12 osallistujalle



### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
ryhmätyö  
opettajaohitoinen  
työskentely  
valikoima taideteoksia  
osittain ohjattu aktiviteetti  
kognitiivinen  
tuettu opetus  
veistokset  
moderni taide ja nykytaide  
valokuvataide  
taidegrafiikka

# Lämmittely 4

## Identiteettiympyrä



Kuva: Élan interculturel.



### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

20 minuuttia  
12 osallistujalle



### Valmistelut

**Tarvittavat materiaalit:**  
fläppi- tai valkotaulu ja  
huopakynä

yksi A4-paperiarkki  
jokaiselle 3 hengen ryhmälle



### Tehtävän ominaisuudet

opettajajohtoinen  
työskentely  
fyysinen

## Ohjeet vaihe vaiheelta

Pyydä osallistujia seisomaan ympyrässä. Jokainen osallistuja miettii jotakin, joka on totta hänelle, menee ympyrän keskelle ja sanoo lauseensa (esim. ”Pidän maalauksista”). Ne osallistujat, joille tämä on myös totta, astuvat kohti ympyrän keskellä olijaa sen verran kuin lause heidän kohdallaan on totta. Pyydä kaikkia katsomaan, missä kohdassa tilaa he ovat, ja sitten palaamaan ympyrään. Seuraava osallistuja astuu keskelle ja sanoo uuden lauseen.

Jos joku keksii asian, joka ei päde kehenkään muuhun, tälle henkilölle annetaan aplodit. Aktiviteetin loppua kohden voit rohkaista osallistujia keksimään erityisesti piirteitä, jotka ovat totta vain heidän kohdallaan. Edistyneissä ryhmissä voidaan keskittyä taiteeseen liittyviin asioihin.

## Vinkkejä kouluttajille

Joillekin osallistujille voi olla vaikeaa astua ympyrään, joten rohkaise heitä ottamaan askel eteenpäin.



# Lämmittely 5

## Mitä taide on?



### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

40 minuuttia  
12 osallistujalle



### Valmistelut

**Tulostettavat materiaalit:**  
Moniste 1

**Valmisteltavat materiaalit:**  
lue taideteoksiin liittyvät tiedot

**Tarvittavat materiaalit:**  
maailmankartta  
(vapaaehtoinen)



### Tehtävän ominaisuudet

valikoima taideteoksia  
parityö  
ryhmätyö  
kognitiivinen  
tuettu opetus  
muinaisesineet  
taidegrafiikka



Paa Joe, Sandals Coffin, 2006, puu, muovi, kangas, Kunstmuseum Bern.  
Kuva: Regula Tschumi. Copyright: creative commons.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

**1.** Esittelen monisteen 1 taideteokset, jotka havainnollistavat hyvin erilaisia aikakausia ihmiskunnan sivilisaatiossa. Voit käyttää muita taideteoksia, kunhan varmistat, että ne edustavat eri aikakausia.

**2.** Pyydä osallistujia valitsemaan teos, johon he kokevat eniten yhteyttä, ja pyydä heitä keskustelemaan pareittain minkälainen funktio kyseisellä taideteoksella voisi olla heille itselleen: mihin he laittaisivat sen, miksi, mitä kyseinen taideteos merkitsisi heille? Seuraavaksi pyydä heitä arvaamaan, mikä funktio kyseisellä taideteoksella on: miksi se on tehty, kuka sen teki, mihin se on sijoitettu?

**3.** Vaihtoehto B: jos haluat harjoittaa lukemista, voit tulostaa informaatiokortit ja pyytää osallistujia yhdistämään taideteokset ja infokortit.

**4.** Vaihtoehto C: jatkoksi voit pyytää osallistujia sijoittamaan valitsemansa taideteoksen kartalle tai aikajanelle ja perustelevaan valintansa.

### Vinkkejä kouluttajille

Auta alussa osallistujia keskittymään heidän subjektiivisiin näkemyksiinsä, ei niinkään arvaamaan, mikä taideteos varsinaisesti on.

Aktiviteetin tavoitteena on reflektoida yhdessä taiteen funktioita ja syitä. Halutessasi voit valmistautua etukäteen tutustumalla teorioihin taiteen synnystä.

### Lähdeviitteet, lisätietoa

Dissanayake, Ellen. *What is Art For?* (2. painos). Washington, USA: University of Washington Press. 1990.

■ Moniste 1

# Lämmittely 6

## Mitä museossa on minulle?



Kuva: Élan interculturel.



### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

30-45 minuuttia  
12 osallistujalle



### Valmistelut

**Valmisteltavat materiaalit:**  
tutustu museo-sanan  
etymologiaan, pohdi  
museoiden eri funktioita



### Tehtävän ominaisuudet

ryhmätyö  
opettajajohtoinen  
työskentely  
luova aktiiviteetti  
kognitiivinen  
manuaalinen

### Ohjeet vaihe vaiheelta

**1.** Pyydä osallistujia miettimään, mitä sana "museo" on heidän äidinkielellään, ja keskustelkaa yhdessä sanan etymologiasta. Useimmat kielet käyttävät jotakin muotoa englannin sanasta "Museum", joka viittaa antiikin kreikkaan ja muusiin. Siksi museo on muusille omistettu paikka tai tempeli taiteiden tutkimukseen.

**2.** Vaihtoehto A: 3-4 hengen ryhmissä: pyydä osallistujia miettimään, mitä he sijoittaisivat museoon kuvastamaan yhteiskuntaamme / tämän päivän kulttuuria ihmisille, jotka syntyvät vuonna 2200. Muutamia kysymyksiä ohjaamaan keskustelua: Miltä museosi näyttäisi? Mikä sen nimi olisi? Vapaaehtoinen jatko: pyydä jokaista ryhmää piirtämään heidän museonsa ja esittelemään se muille.

**3.** Vaihtoehto B: Muodosta osallistujista 4-5 hengen ryhmiä. Pyydä jokaista osallistujaa ottamaan 2-3 satunnaista esinettä heidän laukuistaan pöydälle. Pyydä heitä luomaan näyttely esineitä käyttämällä, ja sitten pitämään opastuskierros muille.

Variaatio: voit käyttää vaihtoehtoa A tai B: pyydä ihmisiä katsomaan ympärilleen huoneessa ja valitsemaan 4 esinettä, jotka heidän mielestään olisi tärkeintä laittaa esille museoon.

**4.** Museoiden eri funktiot käydään läpi yhdessä sekä pohditaan miksi / mitä museoilta voidaan oppia.

### Vinkkejä kouluttajille

Tätä aktiiviteettiä voidaan muokata osallistujien mukaan helpommaksi tai vaikeammaksi muokkaamalla ohjeita sekä tekemällä rajauksia museoon laitettaviin esineisiin. Esimerkiksi: keskity muotia esittelevään museoon jne.

# Lämmittely 7

## Itsestä puhuminen taideteosten avulla



### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

20-30 minuuttia  
12 osallistujalle



### Valmistelut

**Tulostettavat materiaalit:**  
Moniste 2

**Valmisteltavat materiaalit:**  
A4-arkille tulostamisen  
sijaan voit tulostaa 4  
ruutua pienemmille  
kortteille: esteettisempää ja  
ekologisempaa!



### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
opettajajohtoinen  
työskentely  
taideteokset tietyssä  
huoneessa  
osittain ohjattu aktiviteetti  
kognitiivinen  
tuettu opetus  
veistokset  
moderni taide ja nykytaide  
valokuvataide  
taidegrafiikka



Kuva: Élan interculturel Pompidou-keskuksessa, Pariisissa.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

**1.** Jaa kysymysaiheet neljään eri ruutuun (Moniste 2). Jokainen kysymysruutu viittaa johonkin henkilökohtaiseen aihepiiriin, josta osallistajat voivat kertoa. Esimerkiksi ensimmäisen ruudun kysymykset voivat viitata osallistujien taustaan: maahan, kaupunkiin tai perheeseen, josta osallistuja tulee (osallistajat voivat tulkita kysymyksen vapaasti). Toisen ruudun kysymykset voivat viitata osallistujien ammattiin, toiveammattiin tai mieluisaan päivittäiseen ajanvietteeseen. Kolmannen ruudun kysymykset voivat viitata heidän intohimoihinsa. Neljännen ruudun kysymykset voivat viitata siihen, miten he näkevät tulevaisuutensa.

**2.** Pyydä jokaista kiertämään huoneessa 5 minuutin ajan ja valitsemaan taideteos, joka vastaa jokaisen ruudun kysymyksiin. Osallistujien pitää valmistautua myös selittämään valintansa.

**3.** Kun tehtävä on suoritettu, kokoaa ryhmä ja pyydä jokaista esittelemään itsensä taideteosten avulla. Isommilla ryhmillä ei välttämättä ole aikaa käydä läpi jokaisen vastausta jokaiseen kysymykseen, mahdollisesti vain yksi vastaus jokaiselta.

### Vinkkejä kouluttajille

Tätä aktiviteettiä on toteutettu Pompidou-keskuksessa Pariisissa enimmäkseen ei-esittävien 1930-luvun maalausten kanssa (Kandinsky, Klee jne.), mutta se voi toimia myös muunlaisen taiteen kanssa (eri aikakaudet, aiheet).

Tämä aktiviteetti sopii hyvin toisiinsa tutustumiseen, mutta sitä voidaan soveltaa erityisiin teemoihin muuttamalla ruutujen kysymyksiä näihin teemoihin sopiviksi: kaikkia voidaan pyytää esimerkiksi etsimään taideteos, joka heijastaa heidän kokemustaan muuttoliikkeistä. Logistiikkaa: Liiallisen liikkumisen välttämiseksi ehdotamme, että kun olette yhdessä huoneessa / huoneen osassa, kysyt osallistujilta, onko kukaan valinnut yhtään taulua sieltä (kysymysruudulla ei ole väliä) ja pyydät selittämään vastauksen. Sitten voitte siirtyä toiseen osaan huonetta ja keskustella siellä olevista tauluista.





### Sanasto (sovelta ryhmän tason mukaan)





Olen kotoisin..  
Olen syntynyt..  
Perheeni on..  
Ammattini on..  
Opiskelin..  
Haluaisin työskennellä..  
Tulevaisuudensuunnitelmani on...

■ Moniste 2

## Moniste 1

Lämmittely- ja tutustumistehtävät  
Aktiviteetti 5. Mitä taide on?

	<p>Masaccio, <i>Payment of the Tribute Money</i>, 1426 – 1427, fresko 255 x 598 cm, Brancacci-kappeli, Firenze.</p> <p>Eräänlaisena seinämaalauksena sen pääasiallinen tarkoitus on kuvata tärkeinä pidettyjä tapahtumia, vahvistaen samalla taustalla olevia normeja ja käytänteitä.</p> <p><a href="http://www.museumsinflorence.com/musei/Brancacci_chapel.html">http://www.museumsinflorence.com/musei/Brancacci_chapel.html</a></p>
	<p>Hasegawa Tohaku, <i>Pine Trees</i>, 1500-luvun loppu, muste paperille, kuudesta paneelista koostuva taittuva sermi (byōbu), joka paneeli 156,8 x 356 cm, Tokyo National Museum.</p> <p>Luonnon elementtien kuvaus niiden luonnollisessa koossa asettaa ihmiskatsojan oikeaan kontekstiinsa: olemme osa luontoa, emme sen herroja.</p> <p>Copyright: vapaasti käytettävissä (public domain).</p>
	<p>Nazca-heimo, <i>Kolibri</i>, geoglyfi 500 eKr., n. 0,5 x 1 km Nazca-autiomaa, Peru.</p> <p>Nazca-heimon jäsenten ajatellaan tehneen kuviot, jotta taivaalla olevat jumalat näkisivät ne (wikipedia).</p> <p>Valokuva: Diego Delso Líneas de Nazca, Nazca, Perú 2015 lisenssi <a href="https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/">CC BY-SA 4.0</a></p> <p><a href="https://en.wikipedia.org/wiki/Nazca_Lines#/media/File:L%C3%ADneas_de_Nazca,_Nazca,_Per%C3%BA,_2015-07-29,_DD_52.JPG">https://en.wikipedia.org/wiki/Nazca_Lines#/media/File:L%C3%ADneas_de_Nazca,_Nazca,_Per%C3%BA,_2015-07-29,_DD_52.JPG</a></p>
	<p>Yayoi Kusama, <i>All the Eternal Love I Have for the Pumpkins</i>, 2016, puu, peili, muovi, musta lasi, LED, Hirshhorn Museum and Sculpture Garden Collection of the artist.</p> <p>Taide kutsuu meidät luopumaan tavallisista viitekehysistämme, se sulkee vierailijan uuteen aisteillamme leikittelevään kaleidoskooppiin.</p> <p>Copyright: <a href="https://www.format.com/magazine/news/art/yayoi-kusama-smithsonian-exhibit">https://www.format.com/magazine/news/art/yayoi-kusama-smithsonian-exhibit</a></p>

	<p>Tuntematon Maya-taiteilija, 790, <i>Presentation of captives Lord Chan Muwan</i>, seinämaalaukset, huone 2, rakenne 1, Bonampak, Meksiko.</p> <p>Bonampakissa seiniä peittävät seinämaalaukset kuvaavat tärkeää taistelua. Kuvassa on paljon symbolismia. Esimerkiksi vasen käsi on merkki heikkoudesta: joillain sotilaista on kaksi vasenta kättä, joillain kaksi oikeaa, menestyksestä riippuen.</p>
	<p>Banksy, <i>Shop Until You Drop</i>, 2011, seinämaalaukset, sabloni.</p> <p>Kuva: QuentinUK, copyright: Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported license.</p> <p><a href="https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Shop_Until_You_Drop_by_Banksy.JPG">https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Shop_Until_You_Drop_by_Banksy.JPG</a></p>
	<p>Tuntematon Rapa Nui -taiteilija Pääsiäissaarilta, <i>Moai-pää</i>, 1100-1400-luku, kivi, 170x100x90 cm, Musée du Quai Branly, Pariisi.</p> <p>Pääsiäissaarilla on yli 600 jättimäistä kivipatsasta. Ne esittävät jumaliksi korotettuja esi-isiä ja ovat katseet käännettyinä kohti sisämaata ja kyliä, ympäröiden ja suojellen Rapa Nuita.</p> <p>Kuva: Emilie Brigouleix, copyright: Creative Commons Attribution-Share Alike 3.0 Unported license.</p>
	<p>Tuntematon taiteilija, Dolní Věstonicen Venus, 29,000–25,000 eKr, keramiikka, 111mm x 43 mm, Moravské zemské muzeum, Brno, Tsekki.</p> <p>Yksi vanhimpia keraamisia taide-esineitä.</p> <p>Kuva: Petr Novák, Wikipedia CC BY-SA 2.5</p>



Paa Joe, *Sandals Coffin*, 2006, puu, muovi, kangas, Kunstmuseum Berne.

Fantasia-arkut ovat oma taiteenlajinsa Ghanassa. Näitä käyttökelpoisia arkuja pidetään myös aitoina taideteoksina. Kuolema ei ole kaiken loppu, kuolleet esi-isät voivat auttaa perhettä, ja tarjoamalla heille koristeelliset arkut voimme voittaa heidät puolellemme.

Kuva: Regula Tschumi, CC - „Attribution Share Alike 3.0 Germany“



Paul Klee, *Fish Magic*, 1925, öljy ja vesiväri kankaalle paneelille 772,67 mm x 985,01 mm, Philadelphia Museum of Art.

Teoksessa "Fish Magic", Paul Klee luo maagisen maailman, jossa veden eläimet sekä taivaalliset ja maanpäälliset elementit sekoittuvat. Lähde ja lisätietoa englanniksi: <https://www.philamuseum.org/collections/permanent/51027.html>



Useita tuntemattomia taiteilijoita, Registan-aukio, Samarkand, 1400-1600-luvut.

Registan oli julkinen aukio, jonne ihmiset kerääntyivät kuulemaan kuninkallisia julistuksia. Siellä järjestettiin myös julkisia teloituksia (Wikipedia).

Copyright: [Ekrem Canli](#) "Registan square after sunset in Samarkand/Uzbekistan 2012" [CC BY-SA 3.0](#)

## Moniste 2

Lämmittely- ja tutustumistehtävät

Aktiviteetti 7. Itsestä puhuminen taideteosten avulla

Vastaa jokaiseen kysymykseen valitsemalla taideteos. Valmistaudu selittämään valintasi. Voit kirjoittaa avuksi muutamia avainsanoja.

Millainen syntyperäsi on? Mistä olet kotoisin? voit miettiä kotimaatasi, kotikaupunkiasi, kaupunginosaa, perhettäsi...	Mikä olet ammatiltasi? Minkä haluaisit ammatiksesi? Mihin käytät eniten aikaa? Tai miten haluaisit käyttää aikaasi..
Kerro meille jostakin intohimostasi!	Millaisena näet tulevaisuutesi? Missä näet itsesi, mitä teet?

## Luku 1

---

# Ruoka ja asetelmat

---



# 1.1 Sanasto: keskustelua ruuasta

## Luokkahuoneaktiiviteetti



### Tarvittava aika

15–20 minuuttia



### Suosittelu osallistujamäärä

2–10 osallistujaa



### Valmistelut

**Tulostettavat materiaalit:**  
Moniste 1

**Tarvittavat materiaalit:**  
kynä ja paperia



### Tehtävän ominaisuudet

parityö  
opettajaohjoinen  
työskentely  
valikoima taideteoksia  
drilliharjoitus  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
kognitiivinen  
tuettu opetus  
vanhojen mestarien  
maalauksia



Jean-Siméon Chardin, La Table de cuisine (The Kitchen Table), n. 1755, 40 × 48 cm, Museum of Fine Arts, Boston. Copyright: public domain.

## Ohjeet vaihe vaiheelta

**1.** Jaa moniste 1 ja pyydä osallistujia keskustelemaan lempiruustaan pareittain. (Moniste 1.1.)

**2.** Pyydä oppilaita tunnistamaan monisteessa 1.2 listatut sanat asetelmista. Kysy heiltä, pitävätkö he näistä ruuista vai eivät (moniste 1.3), mitä ateriaita asetelmat vastaavat (moniste 1.4) ja mitä heidän kotimaissaan syödään milläkin aterialla (moniste 1.5.). Oppilaat työskentelevät pareittain.

**3.** Keskustelkaa syömistottumusten kulttuurieroista opettajaohjoisesti. Oppilaat jakavat vastauksensa koko ryhmän kanssa. Pyydä jokaista osallistujaa esittelemään hänen kotimaansa ruokia ja ruokailukulttuuria sekä heidän näkemystään paikallisista ruuista ja ruokailutavoista.

## Vinkkejä kouluttajille

Voit kysyä oppilailta, pitävätkö he näistä asetelmista ja löytyykö vastaavia kuvia heidän kotimaistaan.

Jos haluat keskittyä kirjoittamiseen, voit pyytää oppilaita kirjoittamaan vastaukset monisteen kysymyksiin osioissa 1.3, 1.4 ja 1.5.

■ Moniste 1

# 1.2 Asetelmien kuvailu: kielioppi, virkkeet ja dialogit

## Luokkahuoneaktiiviteetti



### Tarvittava aika

20–25 minuuttia



### Suosittelun osallistujamäärä

2–10 osallistujaa



### Valmistelut

#### Tulostettavat materiaalit:

Moniste 2

#### Valmisteltavat materiaalit:

Yksi kysymys ja yksi vastaus malliksi tehtävästä, joka oppilaiden pitää tehdä; yksi kieltolause, yksi virke sisältäen pronominin ”joka”/”mikä”.

#### Tarvittavat materiaalit:

kynä & paperia



### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
parityö

valikoima taideteoksia  
drilliharjoitus

osittain ohjattu aktiiviteetti  
kognitiivinen

tuettu opetus

vanhojen mestarien  
maalauksia



Jean-Siméon Chardin, Un bol de prunes (A Bowl of Plums), n. 1728, öljy kankaalle, 44 × 56 cm, The Phillips Collection, Washington. Copyright: public domain.

## Ohjeet vaihe vaiheelta

**1.** Jaa moniste 2. Oppilaat muodostavat kysymyksiä käyttäen seuraavia syntaktisia rakenteita: ”Mitä asetelman keskellä on?” (moniste 2.1.) ja vastauksia, esim. ”Asetelman keskellä on päärynä” (moniste 2.2). Tehtävän tavoitteena on muodostaa kysymyslauseita ja vastauksia, jotka liittyvät esineiden sijaintiin asetelmassa. Oppilaat muodostavat ainakin yhden kysymys- ja vastausparin jokaisessa esimerkeissä mainitussa sijainnissa (keskellä, oikealla jne.). Oppilaat työskentelevät pareittain suullisesti ainakin kolmen asetelman kanssa. Kun oppilas on kysynyt (vähintään) neljä kysymystä, oppilaat vaihtavat rooleja.

**2.** Pyydä oppilaita muodostamaan kieltolauseita (moniste 2.3.) ja virkeitä, joissa on pronomini ”joka”/”mikä” (moniste 2.4.). He työskentelevät pareittain.

## Vinkkejä kouluttajille

Jos haluat keskittyä myös kirjoitustaitoihin, pyydä oppilaita kirjoittamaan kysymykset, vastaukset, kieltolauseet ja virkkeet sisältäen pronominin ”joka”/”mikä” suullisen tehtävän suorittamisen jälkeen.

■ Moniste 2

# 1.3 Asetelmien kuvailu: tekstien lukeminen ja kirjoittaminen

## Luokkahuoneaktiiviteetti



### Tarvittava aika

15–20 minuuttia



### Suosittelu osallistujamäärä

2–10 osallistujaa



### Valmistelut

**Tulostettavat materiaalit:**  
Moniste 3

**Valmisteltavat materiaalit:**  
tulosta kaikki asetelmakuvat

**Tarvittavat materiaalit:**  
kynä & paperia



### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
parityö  
opettajajohtoinen  
työskentely  
valikoima taideteoksia  
drilliharjoitus  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
kognitiivinen  
tuettu opetus  
vanhojen mestarien  
maalauksia



Jean-Siméon Chardin, Nature morte aux pêches, gobelet en argent, raisins et noix (Still Life with Peaches, a Silver Goblet, Grapes, and Walnuts), 1759–1760, 38 × 47 cm, J. Paul Getty Museum, Los Angeles. Copyright: public domain.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

**1.** Jaa moniste 3. Oppilaat lukevat ja täydentävät tekstissä olevat aukot hyödyntämällä annettuja sanoja. Lauseiden pitäisi vastata asetelmia (moniste 3.1., 3.2., 3.3.). Oppilaat työskentelevät pareittain.

**2.** Oppilaiden muuttavat sitten jokaisen kuvauksen menneeseen aikamuotoon (moniste 3.4.).

**3.** Pyydä seuraavaksi oppilaita kirjoittamaan oma kuvauksensa jostakin toisesta asetelmasta.

**4.** Järjestä pieni arvauskilpailu tehtävän päätteeksi: jokainen oppilas lukee oman kuvauksensa paljastamatta, mistä asetelmasta on kyse. Muut yrittävät arvata, mikä asetelmasta sopii kuvaukseen (moniste 3.5.)

### Vinkkejä kouluttajille

Voit teettää tehtävän myös kirjoittamiseen keskittyvänä itsenäisenä työskentelynä tai päinvastoin lisätä yhteistyötä parikeskustelun kautta. Esimerkiksi harjoitus 2 (kirjoita kuvaus uudelleen menneessä aikamuodossa) voidaan toteuttaa niin, että oppilaat tekevät tehtävän ensin suullisesti pareittain ja sitten kirjoittavat version menneessä aikamuodossa. Tehtävän lopuksi voit järjestää sanelun oppilaiden kesken. Yksi oppilas sanelee hänen kuvauksensa muulle ryhmälle, ja muut kirjoittavat kuvauksen ylös.

■ Moniste 3

## 1.4 Kuvitteellinen asetelma

### Museoaktiiviteetti



#### Tarvittava aika

15–20 minuuttia



#### Suositteltu osallistujamäärä

10 osallistujaa



#### Valmistelut

##### Tarvittavat materiaalit:

kynä ja paperia



#### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely

parityö

opettajajohtoinen

työskentely

taideteokset tiettyssä

huoneessa

osittain ohjattu aktiiviteetti

luova aktiiviteetti

kognitiivinen

vanhojen mestarien

maalauksia



Jean-Siméon Chardin, Panier de pêches (Basket of Peaches with Walnuts, Knife and Glass of Wine), 1768, 32 x 69 cm, Musée du Louvre, Pariisi. Copyright: Public domain

#### Taustatietoa (englanniksi)

“Critics of the Salon of 1763 were unanimous in their praise of Chardin. (...) The painter fills his paintings with valuable objects and exotic fruit: the ewer in Chantilly porcelain, a tureen from Meissen, a liqueur decanter, pomegranates and an orange branch covered in white buds. Even with the naked eye some alterations can be discerned, confirmation of the importance given by the artist to the composition of his canvases. (...)”

Chardin’s primary aim is to reproduce the texture of each object – the grapes’ velvet bloom, the buttery richness of the brioche, the clouded glasses – and also to reproduce ‘with understanding the effects of direct and reflected light’ (Fréron). But to restrict his talent simply to his virtuoso skill at representation would be to do him an injustice. (...)”

It is the quiet eloquence of Chardin’s paintings that exercises such a fascination over the spectator, inducing reverie and contemplation.”

Lähde: *Chardin. Exhibition catalog*. London: Royal Academy of Arts, New York: The Metropolitan Museum of Art, 2000, s. 295.

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

Aktiiviteetit 1.4.–1.9. on suunniteltu huoneeseen 928 (”Sully-siipi”) Louvren taidemuseossa, Pariisissa.

Osallistujia pyydetään kuvittelemaan asetelma. Pyydä osallistujia tarkastelemaan huoneessa esillä olevia kuvia. Pyydä heitä valitsemaan yksityiskohta jokaisesta, kirjoittamaan se ylös ja sitten luomaan lauseita käyttäen jokaista sanaa. He voivat aloittaa lauseen seuraavasti: ”Asetelmassani on...”

#### Vinkkejä kouluttajille

- Osallistujat voivat työskennellä pareittain tai yksin
- Osallistujat voivat tehdä muistiinpanoja ja täydentää lauseet suullisesti, tai he voivat kirjoittaa kokonaisia lauseita
- Aktiiviteetin jälkeen voidaan keskustella opettajajohtoisesti; osallistujat lukevat tekemänsä lauseet ääneen tai selittävät asetelmansa

# 1.5 Asetelma kollaasin ja sanojen avulla

## Museoaktiveetti



### Tarvittava aika

15–20 minuuttia



### Suosittelu osallistujamäärä

10 osallistujaa



### Valmistelut

**Tulostettavat materiaalit:**  
Moniste 4

**Valmisteltavat materiaalit:**  
5 lajitelmaa kuvia (esineitä, hedelmiä, vihanneksia, astioita jne.) asetelmien kokoamiseen, liimaa, paperia

**Tarvittavat materiaalit:**  
kynä ja paperia



### Tehtävän ominaisuudet

parityö  
ryhmätyö  
opettajajohtoinen työskentely  
taideteokset tiettyssä huoneessa  
valikoima taideteoksia  
osittain ohjattu aktiveetti  
luova aktiveetti  
kognitiivinen  
manuaalinen  
tuettu opetus  
tilannekohtainen tuki  
vanhojen mestarien maalauksia



Jean-Siméon Chardin, Still Life with Copper Pot, Cheese and Eggs, n. 1730–1735, öljy kankaalle, 33 x 41 cm, Mauritshuis, Haag. Copyright: Mauritshuis, Haag.

## Ohjeet vaihe vaiheelta

1. Osallistujille annetaan valokuvia / piirroksia perinteisistä asetelmissä käytetyistä elementeistä, kuten hedelmistä, koreista, lautasista, veitsistä, kattiloista, kannuista jne. He työskentelevät pareittain. Toinen nimeää käytettävät elementit ja kertoo sanoin, mihin se paperilla sijoitetaan. Toinen osallistuja kokoaa asetelman.

2. Osallistujat kopioivat kollaasin yhdessä ja korvaavat kuvat sanoilla. Monisteessa 4 on esimerkki lopputuloksesta.

## Vinkkejä kouluttajille

- Osallistujat voivat työskennellä pareittain tai yksin
- Aktiveetin jälkeen voidaan keskustella opettajajohtoisesti; osallistujat voivat vertailla asetelmaan, kysyä kysymyksiä, selittää näkemyksensä ja kertoa haasteista työn aikana
- Osioon A: Paperilla voi olla etukäteen kuva pöydästä tai ruudukko, jolle osallistujat tekevät asetelmansa. Tästä voi olla apua esineiden sijainnin osoittamisessa.

■ Moniste 4

# 1.6 Taskuasetelma

## Museoaktiveetti



### Tarvittava aika

10–15 minuuttia



### Suositteltu osallistujamäärä

10 osallistujaa



### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
 parityö  
 ryhmätyö  
 opettajajohtoinen työskentely  
 koko näyttely/museo  
 taideteokset tiettyssä huoneessa  
 valikoima taideteoksia  
 luova aktiveetti  
 kognitiivinen  
 manuaalinen  
 oppilaiden toisilleen antama tuki  
 tilannekohtainen tuki  
 vanhojen mestarien maalauksia



Jean-Siméon Chardin, Le bocal d'olives (The Jar of Olives), 1760, 71 x 98, Louvre, Pariisi. Copyright: public domain.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Osallistujat kokoavat asetelman pienryhmissä (3–4 henkilöä) käyttäen ainoastaan taskuistaan/käsilaukuistaan löytyviä esineitä ja järjestelvät niistä museon vitriinin. Sitten he selittävät näyttelyideansa muille.

### Vinkkejä kouluttajille

- Osallistujat voivat työskennellä pareittain tai yksin
- Aktiveetin jälkeen voidaan keskustella opettajajohtoisesti; osallistujat voivat vertailla erilaisia asetelmia

# 1.7 Sisustussuunnittelu

## Museoaktiveetti



### Tarvittava aika

5–15 minuuttia



### Suosittelu osallistujamäärä

10 osallistujaa



### Valmistelut

**Valmisteltavat materiaalit:**  
valokuvia kotien sisätiloista  
ja kopioita taideteoksista  
(valinnainen)



### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
parityö  
ryhmätyö  
opettajajohtoinen  
työskentely  
koko näyttely/museo  
taideteokset tiettyssä  
huoneessa  
valikoima taideteoksia  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
luova aktiiviteetti  
kognitiivinen  
vanhojen mestarien  
maalauksia



Jean-Siméon Chardin, Poires, noix et verre de vin (Three Pears, Walnuts, Glass of Wine and Knife), n. 1768, 33 x 41 cm, Louvre, Pariisi. Copyright: public domain.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Pyydä oppilaita kuvittelemaan seuraava tilanne: jos sinua pyydetäisiin sisustamaan useita huoneita sisältävä asunto, minne sijoittaisit tai ripustaisit nämä taulut? Osallistujia pyydetään löytämään mahdollisimman tarkka paikka tauluille ja selittämään ympäröivää ympäristöä, johon he laittaisivat maalaukset.

Keskustelu: jos omistaisit yhden näistä kuvista, minne laittaisit sen? Mitä tekisit sillä?

### Vinkkejä kouluttajille

Luokahuoneessa voit jakaa oppilaille kuvia sisätiloista sekä pieniä kopioita taideteoksista – osallistajat voivat sijoittaa tai kiinnittää taulut suoraan kuviin.

- Osallistajat voivat työskennellä pareittain tai yksin. Jos he työskentelevät pareittain, jokainen voi esitellä parinsa valinnan opettajajohtaisen keskustelun aikana varsinaisen aktiiviteetin jälkeen
- Osallistajat voivat kertoa taulujen ripustamiseen tai tiettyihin paikkoihin sijoittamiseen liittyvistä konventioista heidän omassa kulttuurissaan

# 1.8 Kutsu

## Museoaktiveetti



### Tarvittava aika

15–20 minuuttia



### Suosittelun osallistujamäärä

10 osallistujaa



### Valmistelut

#### Tarvittavat materiaalit:

kynä ja paperia  
muistiinpanojen tekemiseen  
(valinnainen)



### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
parityö  
ryhmätyö  
opettajajohtoinen  
työskentely  
koko näyttely/museo  
taideteokset tietyssä  
huoneessa  
valikoima taideteoksia  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
luova aktiiviteetti  
kognitiivinen  
vanhojen mestarien  
maalauksia



Jean-Siméon Chardin, La brioche (The Brioche), 1763, 47 x 56 cm, Louvre, Pariisi. Copyright: public domain.

## Ohjeet vaihe vaiheelta

Pyydä osallistujia kuvittelemaan seuraava tilanne: Sinulle on tulossa vieraita kylään.

**1.** Kenelle, mihin aikaan päivästä ja mitä tarjoaisit kuvissa esillä olevista ruuista? Esimerkiksi: välipalaksi lapsille aamulla, ystäville teeaikaan...

**2.** Perustuen edellisen kohdan vastauksiin, kerro koko tarina (esimerkiksi ”Menin torille ostamaan viikunoita ja granaattimenoita, koska vanha ystäväni Emily pitää niistä niin paljon...”).

## Vinkkejä kouluttajille

- Osallistujat voivat työskennellä pareittain tai yksin
- Osallistujat voivat tehdä muistiinpanoja
- Aktiiviteetin jälkeen voidaan keskustella eri kulttuurien ruokailutavoista opettajajohtoisesti; mitä tarjotaan teeaikaan, keitä kutsutaan illalliselle jne.



# 1.9 Kuvaile ilmapiiriä

## Museoaktiiviteetti



### Tarvittava aika

15–20 minuuttia



### Suositteltu osallistujamäärä

10 osallistujaa



### Valmistelut

**Tulostettavat materiaalit:**  
Moniste 5

**Tarvittavat materiaalit:**  
kynä ja paperia



### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
parityö  
opettajajohtoinen  
työskentely  
taideteokset tiettyssä  
huoneessa  
valikoima taideteoksia  
yksi tietty taideteos  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
luova aktiiviteetti  
kognitiivinen  
tuettu opetus  
vanhojen mestarien  
maalauksia



Jean-Siméon Chardin, Raisins et grenades (Grapes and Pomegranates), 1763, 47 x 57 cm, Louvre, Pariisi. Copyright: public domain.

## Ohjeet vaihe vaiheelta

1. Jokainen osallistuja valitsee maalauksen ja keksii 5 adjektiivia jotka kuvaavat kuvan tunnelmaa.

2. Osallistujille annetaan lista adjektiiveista – mahdollisesti sisältäen määritelmän – ja heitä pyydetään valitsemaan kuvaan parhaiten sopivat adjektiivit (ks. moniste 5).

## Vinkkejä kouluttajille

- Osallistajat voivat työskennellä pareittain tai yksin
- Vaihtoehto A: luku- ja kirjoitustaidon ryhmässä osallistajat voivat kirjoittaa ylös adjektiivit ja jopa niiden määritelmät
- Vaihtoehto B sopii joko aloittelijoille (yksinkertaiset sanat) tai edistyneemmille oppijoille (vaikeammat adjektiivit)

- Moniste 5
- Luvun 1 Sanasto

## Luku 1 RUOKA JA ASETELMAT

Teemaan liittyvät kuvat



Chardin, *La table d'office* (*The Butler's Table*), 1763?



Chardin, *Le bocal d'olives* (*The Jar of Olives*), 1760



Chardin, *La brioche* (*The Brioche*), 1763.



Chardin, *Raisins et grenades* (*Grapes and Pomegranates*), 1763.



Chardin, *Piores, noix et verre de vin* (*Three Pears, Walnuts, Glass of Wine and Knife*), n. 1768.



Chardin, *Panier de pêches* (*Basket of Peaches with Walnuts, Knife and Glass of Wine*), 1768



Chardin, *La raie*, (The ray), 1728



Chardin, *Fruit, Jug, and a Glass*, n. 1726/1728

## Moniste 1

### Luku 1 RUOKA JA ASETELMAT

#### Aktiviteetti 1.1 Sanasto: keskustelua ruuasta

##### 1.1 Mikä on lempiruokasi?

##### 1.2 Etsi seuraavat sanat yllä olevista asetelmista

päärynä; viinirypäle; kirsikka; posliiniesine; oliivipurkki; briossi; persikka; lautanen; saksanpähkinä; kuppi; viinilasi; veitsi, kala (rausku)

1.3 Kysy pariltasi, pitääkö hän kuvissa esitetyistä ruuista (viinirypäle, briossi...) ja koska hän syö niitä.

1.4 Päätä jokaisesta asetelmasta, liittyykö se aamiaiseen, lounaaseen, illalliseen tai välipalaan/teekutsuihin.

1.5 Selitä, mitä kotimaassasi yleensä syödään näillä aterioilla.

## Moniste 2

### Luku 1 RUOKA JA ASETELMAT

Aktiviteetti 1.2 Asetelmien kuvailu: kielioppi, virkkeet ja dialogit

Työskentele parisi kanssa.

- Valitkaa yksi asetelma,
- tehkää kysymyksiä (1.1) esineiden sijoittumisesta kuvaan ja
- vastatkaa kokonaisilla virkkeillä (1.2)

Seuratkaa ohjeita:

#### 2.1 Kysymykset

Mitä kuvan + *keskellä* on (esimerkiksi lasin ja persikoiden välissä)

*oikealla / vasemmalla puolella* on (esimerkiksi päärynän)

*yläpuolella / alapuolella / alalaidassa* on ....

*edessä / takana* on (esimerkiksi posliiniesineen)

#### 2.2 Vastatkaa kokonaisilla lauseilla

Esimerkiksi: Briossin edessä on kaksi persikkaa ja yksi keksi.

#### 2.3 Muuttakaa vastaukset kielteiseen muotoon

Esimerkiksi: Briossin edessä ei ole persikoita eikä keksiä.

#### 2.4 Muodostakaa "joka" / "mikä" -pronominilla yhdistettyjä virkkeitä ensin pareittain suullisesti, sitten yksin kirjallisesti

Esimerkiksi: Kuvassa on persikka, joka on isompi kuin muut hedelmät.

## Moniste 3

Luku 1 RUOKA JA ASETELMAT

Aktiviteetti 1.3 Asetelmien kuvailu: tekstien lukeminen ja kirjoittaminen

### 3. Täydennä kuvaukset (Aukkotehtävä)



3.1. vasemmalla puolella / kolme päärynää / muita esineitä / asetelmaa / ovat / rikottu / viinilasi

Keskellä ( ) on saksanpähkinä, ( ) ja veitsi. Päärynöiden ( ) on ( ). Päärynät, viinilasi, veitsi ja ( ) pähkinä ( ) pöydällä. Pöydällä ei ole ( ).



3.2. viinilasi / vasemmalla puolella / on rikottu / oikealla puolella / alla

Persikkakorin ( ) on kaksi saksapähkinää, joista toinen

( ). Asetelman toisella laidalla on ( ).

Persikkakorin ( ), itse asiassa sen ( ), on veitsi.



3.3. hedelmiä / koristeeksi / välissä / Briossin edessä / on laitettu.

Sokerikulhon ja viinipullon ( ) on briossi. ( ) on ( ) ja keksejä. Oksa ( ) briossiin ( ).

3.4. Muuta aukkotehtävien kuvaukset menneeseen aikamuotoon.

3.5. Kirjoita itse kaksi kuvausta perustuen yllä oleviin kuvauksiin. Lue sitten kuvauksesi muulle ryhmälle, ja muut yrittävät arvata, mitä asetelmaa kuvailit.





## Moniste 5

Luku 1 RUOKA JA ASETELMAT

Aktiviteetti 1.9 Kuvaile ilmapiiriä

**Hiljainen** : paikka, jossa ei tapahdu paljoa ja jossa ei ole häiriöitä

**Rauhallinen**: häiriötön; tyyni

**Jännittynyt**: jos ilmapiiri on jännittynyt, se aiheuttaa huolta tai hermostuneisuutta

**Hilpeä**: iloinen, ei vakava

**Kiireinen**: sisältää paljon aktiviteetteja ja ihmisiä

**Autio**: tyhjä ja luotaantyötävä paikka; siellä ei ole ihmisiä tai mitään miellyttävää

**Iloinen**: paikka tai asia, joka on miellyttävä ja saa olosi positiiviseksi ja tyytyväiseksi

**Kylmä**: ei ystävällinen tai rakastava, ei näytä tunteitaan

**Seesteinen**: rauhallinen, ei huolissaan mistään

**Huolestunut**: levoton ja hermostunut

## Luku 2

---

# Ihmiset

---

## 2.1 Henkilön kuvailu

### Luokkahuoneaktiiviteetti



#### Tarvittava aika

15–20 minuuttia



#### Suositteltu osallistujamäärä

8–10 osallistujaa



#### Valmistelut

##### Tulostettavat materiaalit:

Valokuvia näyttelyn muotokuvista



#### Tehtävän ominaisuudet

ryhmätyö

osittain ohjattu aktiiviteetti / luova aktiiviteetti

kognitiivinen



Alfred Stevens, The Japanese Parisian, 1872, öljy kankaalle, 150 x 105 cm, Musée des Beaux-Arts de La Boverie, Liège.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

**1.** Näytät valokuvan muotokuvasta. Ryhmä kerää tietoa muotokuvasta antamiesi seuraavien kysymysten pohjalta: ”Ketä kuva esittää? Miltä hän näyttää? Kuinka vanha hän on? Millaiset kasvot hänellä on?”. Voit pyytää osallistujia etsimään piirteitä ja tukea heitä kysymällä esimerkiksi ”Entä hänen nenänsä? Miten kuvailisit sitä?”

**2.** Jaa osallistujat pienryhmiin. Jokainen osallistuja valitsee yhden henkilön huoneessa kertomatta muille, kuka on kyseessä. Kukin kuvailee henkilöä omalla vuorollaan ja muut koittavat arvata, kuka on kyseessä

**3.** Kokoa sanastoa ryhmän kanssa fläppi- tai valkotaululle valittujen kuvien pohjalta: esimerkiksi ”Hän on...? → pitkä, laiha, sinisilmäinen...”

### Vinkkejä kouluttajille

Kysy kyllä/ei -kysymyksiä, jos jollakin on vaikeuksia kuvailla henkilöä: Onko hän pitkä? Onko hänellä pitkät hiukset?

Edistyneiden ryhmien kanssa tehtävää voi vaikeuttaa pyytämällä oppilaita kuvailemaan henkilöä, joka EI ole kuvassa.

Tämä tehtävä esittelee muotokuvamaalauksia taiteenlajina ja lisää osallistujien tietoisuutta siitä, että muotokuvamaalauksia tehtiin kuvaamaan ihmisiä ennen kuin valokuvaaminen yleistyi.

## 2.2 Painokuvien persoonallisuudet: henkilökuvaukset

### Museoaktiiviteetti



Kuva: Stand 129.



#### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

35 minuuttia  
8–10 osallistujaa /  
+ 15 useammalle kuin  
12 osallistujaa



#### Valmistelut

**Tulostettavat materiaalit:**  
aloittelijat: Moniste 1 & 2

**Tarvittavat materiaalit:**  
materiaalit (manuaaliseen)  
tulostamiseen



#### Tehtävän ominaisuudet

Itsenäinen työskentely  
taideteokset tiettyssä  
huoneessa  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
luova aktiiviteetti  
kognitiivinen  
tuettu opetus  
tilannekohtainen tuki

### Ohjeet vaihe vaiheelta

**1.** Anna osallistujien valita kuva näyttelystä, jonka pohjalta he kirjoittavat henkilökuvauksen. Esittele tehtävä näin: ”Kuvaile ensin, miltä henkilö näyttää. Älä unohda yksityiskohtia (pituus, hiukset, silmien väri, silmien muoto, suu, nenä, korvat). Mitä hänen kasvosensa tai kätensä kertovat sinulle?” Henkilökuvausten tulee sisältää tietoa henkilöstä, hänen ikänsä, taustansa, ammattinsa, statuksensa ja muita piirteitä, jotka kuvaavat henkilön ympäristöä ja hänen persoonallisuuttaan. Osallistujien tulee myös antaa henkilölle nimi.

**2.** Ohjeista heitä sitten seuraavasti: ”Lisää nyt kuvaukseesi lisää yksityiskohtia: Mitä kieltä tai murretta hän puhuu? Miten hän käyttäytyy muiden läsnä ollessa? Onko hän ujo, pelokas, vai onko hän rohkea?”

**3.** Anna seuraavat ohjeet: ”Mitä ovat painokuvat? Osaako joku näyttää, miten sellainen tehdään?” Osallistujat kertovat tietonsa painokuvista. Kerro heille sitten seuraavat tiedot:

”Painokuvista voidaan tehdä jäljennöksiä. Jos teema on suosittu ja useat ihmiset haluaisivat ostaa kuvan, siitä tehdään monia kopioita. Esimerkiksi Japanissa maisemakuvat olivat todella suosittuja, ja erityisesti kuvat ihmisistä. Kuvien niminä olivat esimerkiksi ”kauniit naiset”, ”taiteilija” jne., ja kuvat esittivät kurtisaaneja tai Kabuki-teatterin ilmeikkäitä hahmoja.”

### Vinkkejä kouluttajille

Aloittelevissa ryhmissä voi käyttää monisteita 1 ja 2.

■ Moniste 1, Moniste 2

## 2.3 Painokuvien persoonallisuudet: sukupuoli- ja seksuaalivähemmistörepresentaatiot

### Museoaktiiviteetti



Kuva: Stand 129.

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

1. Pyydä osallistujia esittämään henkilöhahmojaan (aiemmasta tehtävästä) näyttelyssä ryhmälle.

2. Ryhmä keskustelee miesten ja naisten representaatioista näyttelyssä. Auta heitä esimerkiksi seuraavilla kysymyksillä: "Kuka on tehnyt kuvan ja kenelle? Miten eri sukupuolia edustavia hahmoja kuvataan nyt? Kotimaassasi? Jossakin muussa tuntemassasi maassa?"

#### Vinkkejä kouluttajille

Tämä tehtävä perustuu edelliseen tehtävään 2.2. Painokuvien persoonallisuudet: Henkilökuvaukset. Samalla se pohjustaa seuraavaa tehtävää naisten ja miesten representaatioista (erityisesti taidehistoriassa ja taidenäyttelyissä).



#### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

20 minuuttia  
8–10 osallistujaa /  
+5 useammalle kuin  
12 osallistujaa



#### Tehtävän ominaisuudet

ryhmätyö  
taideteokset tiettyssä  
huoneessa  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
kognitiivinen  
tilannekohtainen tuki

## 2.4 Subjekti ja objekti, taiteilija ja yhteiskunta

### Museoaktiiviteetti



Kuva: Stand 129 – naisartisteja etsimässä.



#### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

25 minuuttia  
8–10 osallistujaa /  
+5 useammalle kuin  
12 osallistujaa



#### Valmistelut

**Tarvittavat materiaalit:**  
ruudukko paperilla,  
3 eriväristä huopakynää,  
kirjoituslevyjä, kyniä



#### Tehtävän ominaisuudet

ryhmätyö  
opettajaohjoinen  
työskentely  
koko näyttely/museo  
kognitiivinen  
tilannekohtainen tuki

### Ohjeet vaihe vaiheelta

**1.** Aloittakaa mistä tahansa näyttelyn huoneesta, jossa on pöytä. Ryhmä kerää paperille erilaisia nimityksiä miehille ja naisille. Esimerkiksi ”nainen, neito, tyttö...mies, heppu, jätkä, kundi...” Kokoelma voi sisältää eri kieliä. Kysy sitten ryhmältä: ”Mitkä nimityksistä ovat positiivisia, mitkä neutraaleja ja mitkä negatiivisia?” Osallistujat keskustelevat ja ympyröivät nimitykset eri väreillä.

**2.** Seuraavaksi ryhmä kiertää näyttelyn tehtävänään laskea, kuinka monta miestä ja kuinka monta naista on kuvattuna näyttelyssä. Kysy heiltä: ”Kuinka monta kuvaa miehistä ja kuinka monta kuvaa naisista näet? Onko joitakin hahmoja, joita ei voi määrittellä kumpaankaan kategoriaan?” Toisella kierroksella osallistujat laskevat, kuinka monen teoksen on tehnyt mies ja kuinka monen teoksen on tehnyt nainen.

**3.** Osallistujat muodostavat pienryhmiä, joissa he yrittävät löytää syitä tuloksilleen. Jonkin ajan kuluttua he jakavat johtopäätöksensä toisen ryhmän kanssa.

**4.** Osallistujat käyttävät uudelleen kategorioita: positiivinen, neutraali ja negatiivinen. Kysy heiltä: ”Miten eri sukupuolia on kuvattu? Ovatko ne positiivisia, negatiivisia vai neutraaleja kuvauksia?”

### Vinkkejä kouluttajille

Lisäyksenä aktiiviteettiin voitte myös yhdessä tutustua seinäteksteihin ja tarkistaa, kuinka usein niissä puhutaan miehistä, naisista tai sukupuolesta yleensä. Hyödynnä keskustelua ottaaksesi luonnollisesti esiin sukupuoleen liittyviä kysymyksiä eri alueilla ja eri aikoina.

## 2.5 Dialogin hahmot

### Museoaktiiviteetti



Kuva: Stand 129 – dialogin nauhoittaminen.



#### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

30 minuuttia  
8–10 osallistujaa /  
+ 5 minuuttia useammalle  
kuin 12 osallistujaa



#### Valmistelut

**Tarvittavat materiaalit:**  
nauhuri, kirjoituslevyjä,  
tekstejä



#### Tehtävän ominaisuudet

parityö  
koko näyttely/museo  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
luova aktiiviteetti  
kognitiivinen

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Siirry ryhmän kanssa näyttelyssä alueelle, jossa on kahta tai useampaa henkilöä kuvaavia tauluja (voivat olla myös useammassa huoneessa). Pyydä osallistujia muodostamaan pareja. Jokainen pari valitsee kuvan, jossa on ainakin kaksi henkilöä ja luo dialogin hahmojen välille. Anna heille seuraavat ohjeet: ”Mistä kuvan kaksi henkilöä voisivat keskustella? Miltä he kuulostavat? Voitte tehdä halutessanne muistiinpanoja.”

Jokainen pari esittää dialoginsa ryhmälle. Muiden osallistujien tehtävänä on löytää oikea kuva huoneesta. Dialogit voidaan nauhoittaa nauhurilla.

Laajennus: Ääninauhotteiden pohjalta voidaan tehdä litteraatit. Harjoituksen ohjeistuksena voi olla: ”Kuuntele kollegoidesi dialogia ja koita kirjoittaa se ylös. Jos et ymmärrä jotakin sanaa tai kohtaa, jätä se tyhjäksi ja kirjoita viiva sanan tai sanojen sijaan.”

Tekstejä voidaan kierrättää ympyrässä, ja osallistujat yrittävät täydentää kollegoidensa puuttuvat kohdat, kuten aukkotäydennystehtävässä. Näin kaikki dialogit litteroidaan, ja jokaisella osallistujalla on lopuksi kokonainen litteraatti. Jos tekstiin jää lopuksi vielä aukkoja, ne voidaan täydentää alun perin dialogin esittäneen parin tai sinun avullasi.

### Vinkkejä kouluttajille

Varmista, ettei samassa huoneessa ole liian montaa osallistujaa. Tällöin oikean teoksen arvaaminen voi olla liian helppoa.



## 2.6 Tekstin tuottamisprosessi

### Museoaktiiviteetti



Kuva: Stand 129 – osallistuja näyttelijätekstin edessä.

Osallistajat lukevat sitten tekstinsä ääneen koko ryhmälle.

Seuraavaksi osallistujille jaetaan näyttelyn tekstit (seinätekstit) tulostettuina kopioina, joista he alleviivaavat kaikki sanat, joita he eivät tiedä. Osallistajat vertailevat tuntemattomia sanoja pienryhmissä ja yrittävät keksiä niiden merkitykset.

Lopuksi osallistajat vertailevat virallisia tekstejä omiin teksteihinsä. Pyydä heitä reflektoimaan lukemaansa seuraavasti: ”Mitä eroja teksteissä on? Mitä tietoja omassa tekstissäsi oli verrattuna viralliseen tekstiin?”

Osallistajat kirjoittavat paperille kahteen sarakkeeseen: ”Mitä opin? Mitä puuttui?” Halutessaan osallistajat voivat lukea omat tekstinsä uudelleen sekä täydentää niitä.

Esittele viimeinen kierros seuraavasti: ”Mikä ryhmän teksteistä oli mielestänne maalaukseen sopivin? Mikä auttoi teitä ymmärtämään kuvaa eniten?”

### Vinkkejä kouluttajille

Voit valikoida ennakkoon tauluja, joista on seinätekstit tai aiheita, jotka sopivat ryhmän kielitaidon tasoon jne. Voit myös muokata seinä- tai katalogitekstien kieltä ja vaikeusastetta riippuen niiden monimutkaisuudesta.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Menkää mihin tahansa näyttelyhuoneeseen ja esittele tehtävä seuraavasti: ”Nyt katsomme näistä taiteilijoista ja heidän töistään kirjoitettuja tekstejä. Mitä haluaisit oppia näistä teksteistä? Mitä tietoa niissä pitäisi olla?”

Osallistajat kokoavat mahdollista tekstien sisältöä, kuten kuvien taustatietoja, tietoa taiteilijoista...

Osallistajat valitsevat yhden teoksen neljän hengen ryhmissä ja kirjoittavat neljä eri versiota siitä. Ohjeista osallistujia seuraavasti: ”Valitkaa yhdessä yksi taideteos. Jokainen kirjoittaa siitä lyhyen tekstin. Kun olet saanut tekstisi valmiiksi, vertaa sitä muiden teksteihin.”

Pienryhmät kokoontuvat yhteen ja vertailevat tekstejään.

Osallistajat valmistelevat lopullisen version tekstistään.



### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

50 minuuttia  
8–10 osallistujaa / +10 useammalle kuin 12 osallistujaa



### Valmistelut

**Tulostettavat materiaalit:**  
kopioituja kuvia näyttelyn maalauksista tai näyttelykatalogista, kopioituja näyttely- tekstejä tai -katalogi

**Tarvittavat materiaalit:**  
paperia, kyniä, kirjoituslevyjä



### Tehtävän ominaisuudet

opettajaohjoinen työskentely  
koko näyttely/museo  
kognitiivinen  
tilannekohtainen tuki

## 2.7 Värejä ja tunteita: missä sinä olet kuvassa?



**Tarvittava aika  
+ Suositeltu  
osallistujamäärä**

30–40 minuuttia  
12 osallistujaa



### Valmistelut

#### Valmisteltavat materiaalit:

(tai ostettavat)  
3–4 taideteosta  
esittävää postikorttia,  
jokaisesta useita kopioita  
pienryhmätyöskentelyä  
varten

**Tarvittavat materiaalit:**  
kyniä



### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
ryhmätyö  
opettajajohtoinen  
työskentely  
valikoima taideteoksia  
luova aktiiviteetti  
kognitiivinen  
tuettu opetus  
moderni taide ja nykytaide



Kuva: Élan interculturel.

### Taustatietoa

Abstrakteissa töissään Kandinsky kehitti muotojen ja värien kieliopin: jokaiseen liittyvät tietyt tunteet, vaikutelmat, muistot, äänet. Hänen töidensä koko kekseliäisyys ("maailmat jotka hän luo") liittyy näihin assosiaatioihin. Hänen näkemyksensä on itse asiassa uskollinen tietylle subjektiiviselle todellisuudelle, koska se tarjoaa mahdollisuuden projisoida taideteokseen sen, mitä haluamme, ilman rajoituksia yhteyksien löytämisestä todelliseen objektiiviseen maailmaan.

Esimerkiksi:  
Sinooperinpunainen luo vaikutelman voimasta, energiasta, intohimosta, ratkaisuisista, ilosta, voitosta.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

**1.** Valitse 3-4 abstraktia maalausta mieluiten samasta huoneesta tai vierekkäisistä huoneista. Tulosta tai osta postikortteja näistä taideteoksista, 3–4 kopiota jokaisesta. Valitse esimerkiksi neljä eri taideteosta, ota jokaisesta 3 kopiota niin, että voit muodostaa 3 hengen ryhmiä (eli yhden taidetoksen kanssa

työskentelee 3 ryhmää). Pyydä osallistujia valitsemaan postikortti sattumanvaraisesti. Tunnista sen jälkeen neljä maalauksen pääväriä. Kirjoita näiden värien nimet ylös ja kirjaa ylös myös tunteet, jotka liität jokaiseen väriin. Seuraavaksi kerro lyhyesti yhdestä tai kahdesta väristä opettajajohtoisesti. Voit esimerkiksi kysyä ryhmältä: mitä liität väriin musta, sininen jne.?

**2.** Pyydä sitten osallistujia etsimään huoneesta postikortin esittämä taideteos ja konkreettisesti menemään sen lähelle. Kun ryhmän jäsenet ovat teoksen edessä, pyydä heitä yhdessä assosioimaan maalaukseen liittyvä kohtaus (mm. paikka, hetki; esimerkiksi juhla, myrsky maaseudulla jne.).

**3.** Pyydä jokaista ryhmän jäsentä valitsemaan paikka maalauksesta, jossa he haluaisivat olla, paljastamatta kyseistä paikkaa muille. Pyydä heitä kuvailemaan, missä he ovat ja millaisena he kokevat paikan (esim. viitaten värien symbolisiin). Tavoitteena on saada muut arvaamaan paikka kysymyksiä kysymällä ja kuuntelemalla toistensa kertomuksia.

### Vinkkejä kouluttajille

Tätä aktiviteettia on toteutettu Pompidou-keskuksessa Pariisissa enimmäkseen ei-esittävien 1930-luvun maalausten kanssa (Kandinsky, Klee jne.), mutta se voi toimia myös muunlaisen taiteen (aikakaudet, aiheet) kanssa. Aktiviteetin vaikeustasoa voidaan soveltaa muuttamalla värihin assosioitavien sanojen määrää. Tasoa voi muuttaa myös korvaamalla tarina pantomiimillä.

### Sanasto (muokkaa ryhmän tasolle sopivaksi)

Uteltias  
 Vihainen  
 Iloinen  
 Surullinen  
 Hämmäntynyt  
 Pelokas  
 Ahdistunut  
 Rauhallinen  
 Itsevarma  
 Väsynyt  
 Innokas

### Lähdeviitteet, lisätietoa

Kandinskysta on saatavilla hyvä kokoelma taustatietoa Pompidou-keskuksen sivuilta: Educational dossiers – Museum's Collections Monographs / Great figures of modern art: VASSILY KANDINSKY

Saatavilla:  
<http://mediation.centrepompidou.fr/education/ressources/ENS-kandinsky-mono-EN/ENS-kandinsky-monographie-EN.html>  
 (Englanninkielinen versio)  
 Katsottu 12. lokakuuta 2018

<http://mediation.centrepompidou.fr/education/ressources/ENS-kandinsky-mono/ENS-kandinsky-monographie.html>  
 (Ranskankielinen versio)

## 2.8 Mielialat ja taideteokset



Kuva: Élan interculturel.



### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

15–20 minuuttia  
12 osallistujaa



### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
opettajajohtoinen  
työskentely  
taideteokset tietyssä  
huoneessa  
osittain ohjattu aktiviteetti  
kognitiivinen  
tuettu opetus  
veistokset  
moderni taide ja nykytaide  
valokuvataide  
taidegrafiikka

### Taustatietoa

Marcel Duchampin (yksi dadaismin edelläkävijöitä) mukaan jokaisella taideteoksella on kaksi vastakkaista näkökulmaa: taideteoksen tekijän näkökulma sekä teoksen tarkastelijan näkökulma. Duchamp antaa kummallekin yhtä paljon painoarvoa. (Marcel Duchamp, *Entretien avec Pierre Cabane*, Editions Allia, Editions Sables, 2014 (1. painos 1967)).

Jälkimmäisen näkökulman mukaisesti tehtävissä lähdetään liikkeelle vaikutelmista ja miellelyhtymistä, eikä pyritä tulkitsemaan taitelijan näkökulmaa.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

1. Kirjoita tunnetilojen nimiä pienelle paperinpalalle. Pyydä osallistujia valitsemaan niistä niistä yksi.
2. Ohjeista osallistujia käyttämään noin 5 minuuttia huoneessa olevien taideteosten katseluun ja löytämään yksi, jonka he yhdistävät valitsemaansa tunnetilaan. Sen jälkeen pyydä heitä palaamaan muun ryhmän pariin.
3. Osallistujien valinnat käydään läpi opettajajohtoisesti. Pyydä osallistujia perustelemaan valintansa yhdellä lyhyellä lauseella.

## Vinkkejä kouluttajille

Tätä aktiviteettia on toteutettu Pompidou-keskuksessa Pariisissa enimmäkseen ei-esittävien 1930-luvun maalausten kanssa (Kandinsky, Klee jne.), mutta se voi toimia myös muunlaisen taiteen (aikakaudet, aiheet) kanssa. Voit myös muokata aktiviteetin kestoa ja vaikeusastetta varioimalla assosioitavien sanojen määrää ja haastavuutta. Voit myös toteuttaa aktiviteetin antamalla etukäteen lauseita, tilanteita tai pätkiä tarinoista, jotka tulee liittää teokseen.

Jos epäilet, että osallistujat eivät tiedä tunteiden nimityksiä, tässä on lyhyt johdattelutehtävä, jonka voi toteuttaa ennen varsinaista aktiviteettia. Kun jokainen osallistuja on valinnut sanan, älä anna heidän lukea sitä itse, vaan pyydä heitä näyttämään se muille. Muut auttavat osallistujaa arvaamaan sanansa eleiden ja pantomiimin avulla. Toinen vaihtoehto on pyytää osallistujia työskentelemään pienryhmissä, jolloin he voivat auttaa toinen toistaan.

## Lähdeviitteet, lisätietoa

Kandinskysta on saatavilla hyvä kokoelma taustatietoa Pompidou-keskuksen sivuilta: Educational dossiers – Museum's Collections Monographs / Great figures of modern art: VASSILY KANDINSKY

Saatavilla:

<http://mediation.centrepompidou.fr/education/ressources/ENS-kandinsky-mono-EN/ENS-kandinsky-monographie-EN.html>

(Englanninkielinen versio)

Katsottu 12. lokakuuta 2018

<http://mediation.centrepompidou.fr/education/ressources/ENS-kandinsky-mono/ENS-kandinsky-monographie.html>

(Ranskankielinen versio)

■ Luku 2 Sanasto

## Sanasto (muokkaa ryhmän tasolle sopivaksi)

Uteltias  
 Vihainen  
 Iloinen  
 Surullinen  
 Hämmäntynyt  
 Pelokas  
 Ahdistunut  
 Rauhallinen  
 Itsevarma  
 Väsynyt  
 Toiveikas  
 Innokas

## Moniste 1

### Luku 2 IHMISET

#### Aktiviteetti 2.2 Painokuvien persoonallisuudet: henkilökuvaukset

Etsi asiat teoksesta ja piirrä ne sanojen viereen.

silmät

hiukset

nenä

pää

korvat

suu

kasvot

vartalo

käsi

sormi

kaula

vatsa

jalka

jalka (sääri)

## Moniste 2

Luku 2 IHMISET

Aktiviteetti 2.2 Painokuvien persoonallisuudet: henkilökuvaukset

**Nimeä kategoriat: silmät / hiukset / vartalo / huulet**

.....: iso, pieni, laiha, pitkä

.....: pienet, suuret, siniset, ruskeat, vihreät, harmaat

.....: vaaleat, ruskeat, mustat, punaiset, kiharat, sileät, lyhyet, pitkät, suorat

.....: suuret, pienet, täyteläiset

Kuvaile itseäsi:

## Luku 3

---

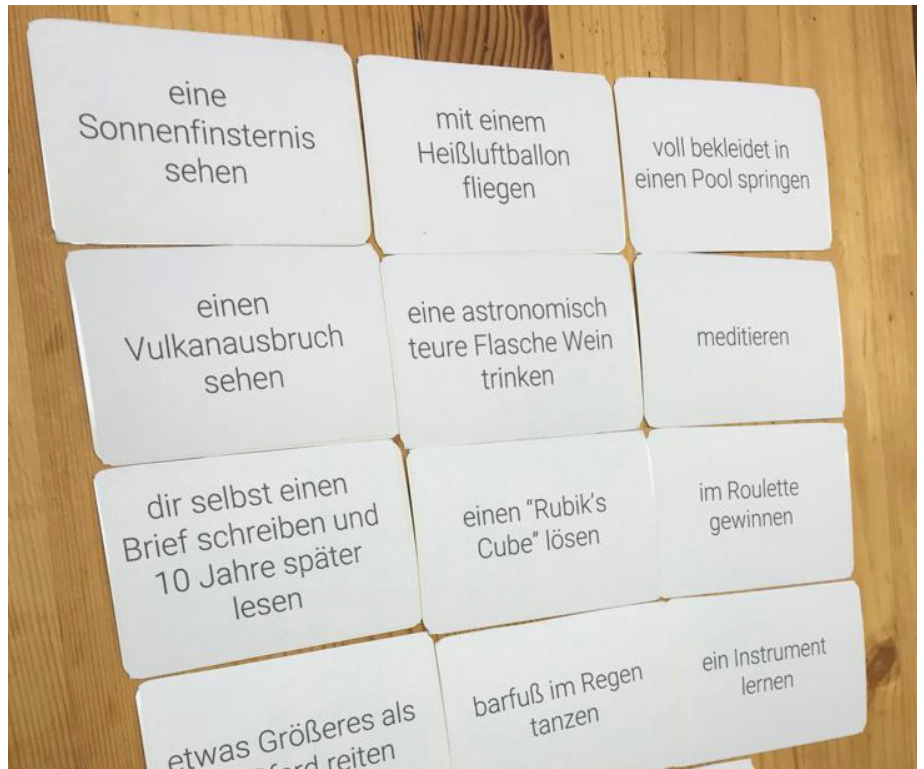
# Vapaa-aika

---



# 3.1 Oletko koskaan...?

## Luokkahuoneaktiviteetti



Kuva: Stand 129



**Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä**

15–20 minuuttia  
8–10 osallistujaa



### Valmistelut

**Tulostettavat materiaalit:**  
Moniste 1

**Tarvittavat materiaalit:**  
ajastin, summeri



### Tehtävän ominaisuudet

parityö  
osittain ohjattu aktiviteetti  
kognitiivinen  
tuettu opetus

### Taustatietoa

Aikaa, jota ei käytetä töihin tai erityisiin velvoitteisiin vaan vapaasti harrastuksiin ja rentoutumiseen, on kutsuttu vuodesta 1823 lähtien vapaa-ajaksi.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Laita kortit, joissa on eri verbejä perusmuodoissa (= moniste 1), pöydälle tekstipuoli alaspäin. Ajastimeen asetetaan kaksi minuuttia. Aloitusmerkin jälkeen jokainen osallistuja ottaa kortin ja etsii keskustelukumppanin. Osallistujille annetaan vähän aikaa miettiä virkkeen rakennetta perfektissä. Sen jälkeen jokainen osallistuja kysyy omassa kortissaan olevan sanan/verbin pohjalta kysymyksen, esimerkiksi "Oletko koskaan leiponut kakkua?"

Keskustelukumppani vastaa lyhyesti ja kysyy sitten oman kysymyksensä: "Kyllä, olen leiponut monta kakkua elämäni aikana. Oletko koskaan hypännyt laskuvarjolla?"

Kahden minuutin jälkeen summeri soi, osallistujat ottavat uuden kortin ja valitsevat eri keskustelukumppanin.

Kun keskustelut sujuvat hyvin, voit keskeyttää tehtävän kysyäkseksi seuraavaa: "Mitä muuta voimme sanoa vastauksen kuultuamme? Mitä sanon, jos joku on mielestäni todella siistiä? Tai jokin on todella paha asia?" Ryhmä kerää yhdessä interjektioita kuten "Todellako? Ei! Wow! Fantastista! Voi!" jne. Kirjoitat vastaukset ylös valkotaululle.

Aktiviteetti jatkuu, mutta nyt jokaiselle keskustelulle on kolme minuuttia aikaa. Tarkoituksena ei ole keskittyä liikaa kielioppiin, mutta tehdä keskusteluista monipuolisempia, esimerkiksi:

”Oletko koskaan leiponut kakkua?”

”Kyllä, olen leiponut monta kakkua elämäni aikana.”

”Todellako? Millaisia kakkuja leivot mieluiten?”

---

Kootkaa lista säännöllisistä ja epäsäännöllisistä verbeistä yhdessä ryhmän kanssa aktiviteetin aikana.

### Vinkkejä kouluttajille

Tämä harjoitus valmistaa työskentelyyn taideteosten kanssa, jotka käsittelevät vapaa-ajan aktiviteetteja. Sen avulla tutustutaan yllättymisen, ihailun, epäuskon ja hylkäämisen ilmauksiin ja harjoitetaan aikamuotoja.

Tässä harjoituksessa sinun kannattaa tarkkailla keskusteluja ja kehua, jos mennyt muoto on muodostettu oikein. Voit myös antaa vihjeitä, jos jollakulla on vaikeuksia menneen muodon muodostamisessa (esimerkiksi seuraavasti): ”juosta? Olen juos...?” – ”juosnut?” ”Hmm, ei aivan.” – ”juosut!” – ”Loistavaa!” Jos osallistuja tai hänen keskustelukumppaninsa ei osaa vastata, älä vastaa suoraan vaan kysy kysymys koko ryhmältä (esimerkiksi seuraavasti): ”Mikä on juosta-verbin perfektimuoto? Kuka tietää? Miten se muodostetaan?”

Aloittelijoiden kanssa voidaan käyttää apuna listaa epäsäännöllisistä verbeistä.

## 3.2 Piirros vai maalaus? Joko–tai...

### Luokkahuoneaktiviteetti



Kuva: Stand 129



#### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

5–10 minuuttia  
8–10 osallistujaa



#### Valmistelut

**Tulostettavat materiaalit:**  
Moniste 2

**Tarvittavat materiaalit:**  
ajastin, summeri



#### Tehtävän ominaisuudet

parityö  
opettajajohtoinen  
työskentely  
osittain ohjattu aktiviteetti  
kognitiivinen  
tuettu opetus

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

Osallistajat käyvät pareittain läpi kortteja (= moniste 2), joissa on joko/tai-vaihtoehtoja. Nämä kortit hyödyntävät tulevia aiheita kuten: ”elokuvateatteri tai teatteri”; ”piirtäminen tai maalaaminen”; ”tanssiminen tai musiikin kuuntelu”.

Jokainen pari puhuu molemmasta aiheesta niin paljon kuin mahdollista kahden minuutin ajan. Kahden minuutin jälkeen voit keskeyttää äänimerkillä (summeri), jolloin osallistajat vaihtavat pareja. He puhuvat jälleen kahden minuutin ajan, siihen asti, kun summeri soi jne.

Lopuksi ryhmä kokoontuu käymään läpi aktiviteettia opettajajohtoisesti. Kysy heiltä: ”Mitä opitte muista?”  
Kaikki pitävät musiikin kuuntelusta, kukaan ei pidä tanssimisesta...”

#### Vinkkejä kouluttajille

Jos tunnet ryhmäsi jo hyvin, voit muokata joko/tai-kysymyksiä sellaisiin harrastuksiin tai vapaa-aikaan liittyviksi, joista heillä on voimakkaita mielipiteitä.

Jos taas osallistujat eivät ole varmoja, kuinka reagoida tällaisiin kysymyksiin, yksi kysymys voidaan tehdä yhdessä ryhmässä ennen parien muodostamista. Voit kysyä esimerkiksi: ”No, mitä mieltä olette? Ratsastaminen VAI kävely?”

Kun oppilaat vastaavat, kirjaa ylös muutamia esimerkkejä tai reaktioita valkotaululle, kuten: ”Pidän enemmän kävelemisestä; En ole koskaan kokeillut ratsastusta.” jne.

Näin osallistujat harjoittavat vapaa-aikaan liittyvää sanastoa ja sananvaihtoa.

## 3.3 Iltapäivämme kuvassa

### Museoaktiiviteetti



Utagawa Hiroshige, The 53 stops of Tokaido street. Numazu, Scene in the dusk, n. 1833/36, värillinen puupiirros, 24,5 cm x 38 cm. Copyright: yksityiskokoelma, Wien.

Osallistajat muodostavat sitten 2–4 hengen pienryhmiä. He valitsevat yhden aktiiviteetin posterilta. Anna sitten seuraava ohjeistus: ”Mitä haluaisitte tehdä yhdessä myöhemmin iltapäivällä? Valitkaa yksi teos näyttelystä, jossa voisitte tehdä kyseistä asiaa.”

Osallistajat saattavat haluta esimerkiksi pelata jalkapalloa tai käydä kävelyllä. He etsivät siis teosta, jossa on nurmikkoa tai kaunis puistokatu.

Anna seuraava ohjeistus: ”Kirjoittakaa lyhyt teksti yhdessä, joka käsittelee iltapäivänne kuvassa!”

Voit jakaa osallistujille tarinan koostamisen tueksi monisteen 5, joka sisältää tärkeimmät vaiheet, elementit ja sisällöt.

Pyydä osallistujia lukemaan tarinansa maalauksen edessä.

### Vinkkejä kouluttajille

Kiertele osallistujien joukossa ja varmista, että jokainen saa tarvitsemansa tuen. Älä anna valmiita vastauksia, vaan auta kysymällä konkreettisia kysymyksiä tai auta löytämään oikea sana.

■ Monisteet 3, 4, 5



#### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

60 minuuttia  
8–10 osallistujaa /  
+10 useammalle kuin  
12 osallistujaa



#### Valmistelut

**Tulostettavat materiaalit:**  
Moniste 3 & 4 & 5



#### Tehtävän ominaisuudet

ryhmätyö  
opettajajohtoinen  
työskentely  
taideteokset tietyssä  
huoneessa  
valikoima taideteoksia  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
luova aktiiviteetti  
kognitiivinen  
fyysinen  
tuettu opetus  
tilannekohtainen tuki

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Aktiiviteetti tehdään näyttelyn huoneessa, jossa on esillä maisematauluja. Anna osallistujille seuraavat ohjeet: ”Viime tunnilla puhuimme siitä, mitä teette mieluiten vapaa-aikananne. Claude Monet’lla ja hänen taiteilijakollegoillaan oli tapana maalata ulkona. Mitä kaikkea ulkona voi tehdä?”

Osallistajat voivat kirjoittaa ulkoilma-aktiiviteetteja korteille tai valita vaihtoehdot etukäteen valmistelluista korteista (= moniste 3), joissa on aktiiviteetteja kuvaavia substantiiveja kuten ”käveleminen”, ”juokseminen”, ”jalkapallon pelaaminen” jne. Osallistajat esittävät pantomiimillä valitsemansa sanan, ja muut osallistajat koittavat arvata, mikä aktiiviteetti on kyseessä. Osallistajat kirjoittavat ylös isolle posterille kaikki sanat, jotka he ovat arvanneet oikein.

Osallistajat saavat monisteen, jossa on kuvia erilaisista urheilulajeista (= moniste 4). Anna seuraava ohjeistus: ”Kirjoita ylös aktiiviteetit, jotka osaat nimetä. Alleviivaa ne aktiiviteetit, joista pidät.”

Osallistajat tarkistavat sanalistan avulla, pitäisikö lisätä jotakin, joka olisi unohtunut mainita.

## 3.4 Äänimaalaukset

### Museoaktiiviteetti



Georges Lacombe, The Violet Wave, 1896/97, öljy kankaalle, 49 x 64 cm, The George Economou Collection. Copyright: Odysseas Vaharides / Courtesy The George Economou Collection.



#### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

50 minuuttia  
8–10 osallistujaa /  
+5 useammalle kuin  
12 osallistujaa



#### Valmistelut

**Tarvittavat materiaalit:**  
nauhuri



#### Tehtävän ominaisuudet

ryhmätyö  
opettajajohtoinen  
työskentely  
taideteokset tiettyssä  
huoneessa  
luova aktiiviteetti  
kognitiivinen  
fyysinen  
tilannekohtainen tuki

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Osallistujat muodostavat kolmen hengen ryhmiä näyttelyn huoneessa, jossa on esillä erilaisia maisemamaalauksia. Jokainen ryhmä valitsee teoksen, josta he löytävät ainakin kolme eri ääntä. Pyydä heitä tuottamaan kyseisiä ääniä. Valitse jokin taulu tehtävän havainnollistamiseksi ja anna seuraava ohjeistus: ”Mitä ääniä voimme löytää tästä kuvasta? Tuuli, aallot, lokit... Miltä lokki kuulostaa? Osaatko matkia lokkia?” Jokaisella ryhmällä on viisi minuuttia aikaa tehtävän tekemiseen.

Seuraavaksi kävele yhdessä ryhmän kanssa jokaisen taulun editse. Kun olette taulun edessä, kyseisen taulun valinnut ryhmä tuottaa siihen liittyvät äänet. Äänet nauhoitetaan nauhurilla. Muut osallistujat yrittävät sijoittaa äänet kuvaan.

Anna sitten ryhmän yhdessä muodostaa kolme virkettä: ”Suhahdus tulee aalloista. Lokit kirkuvat lentäessään veden ylitse. Tuuli puhaltaa merellä.” Kun kolme virkettä on muodostettu, ne luetaan yhdessä ääneen ja nauhoitetaan nauhurilla.

### Vinkkejä kouluttajille

Nauhoituksia voidaan käyttää tulevilla aktiiviteeteilla ja/tai viimeisen tehtävän yhteydessä, voit esimerkiksi soittaa yhden äänen kerrallaan ja kysyä ryhmältä, millainen ääni on kyseessä.

Varmista, ettei yksi ainoa henkilö kirjoita kaikkia virkkeitä. Kirjoittaja vaihtuu jokaisen virkkeen jälkeen (isoissa ryhmissä) tai jokaisen teoksen jälkeen (pienemmissä ryhmissä).

## Moniste 1

Luku 3 VAPAA-AIKA

Aktiviteetti 3.1 Oletko koskaan...?

katsoa auringonpimennystä

lentää kuumailmapallolla

kirjoittaa kirje itsellesi  
ja lukea se 10 vuoden jälkeen

juoda todella kallis  
pullo viiniä

soittaa instrumenttia

päästä ison pelon yli

hypätä uima-altaaseen  
vaatteet päällä

tehdä tuli ilman sytkäriä

nähdä tulivuorenpurkaus

tanssia paljain jaloin sateessa

meditoida

ratkaista Rubikin kuutio

ratsastaa jollain  
hevosta isommalla

voittaa ruletissa

**Moniste 2**

Luku 3 VAPAA-AIKA

Aktiviteetti 3.2 Piirros vai maalaus? Joko-tai...

tanssiminen

TAI

laulaminen

piirtäminen

TAI

maalaaminen

TV:n katsominen

TAI

kirjan lukeminen

käveleminen

TAI

juokseminen

ruoanlaitto

TAI

leipominen

kuntosali

TAI

ulkoliikunta



**Moniste 3**

Luku 3 VAPAA-AIKA

Aktiviteetti 3.3 Iltapäivämme kuvassa

metsästäminen

surffaaminen

kiipeäminen

sukeltaminen

hölkkääminen

tanssiminen

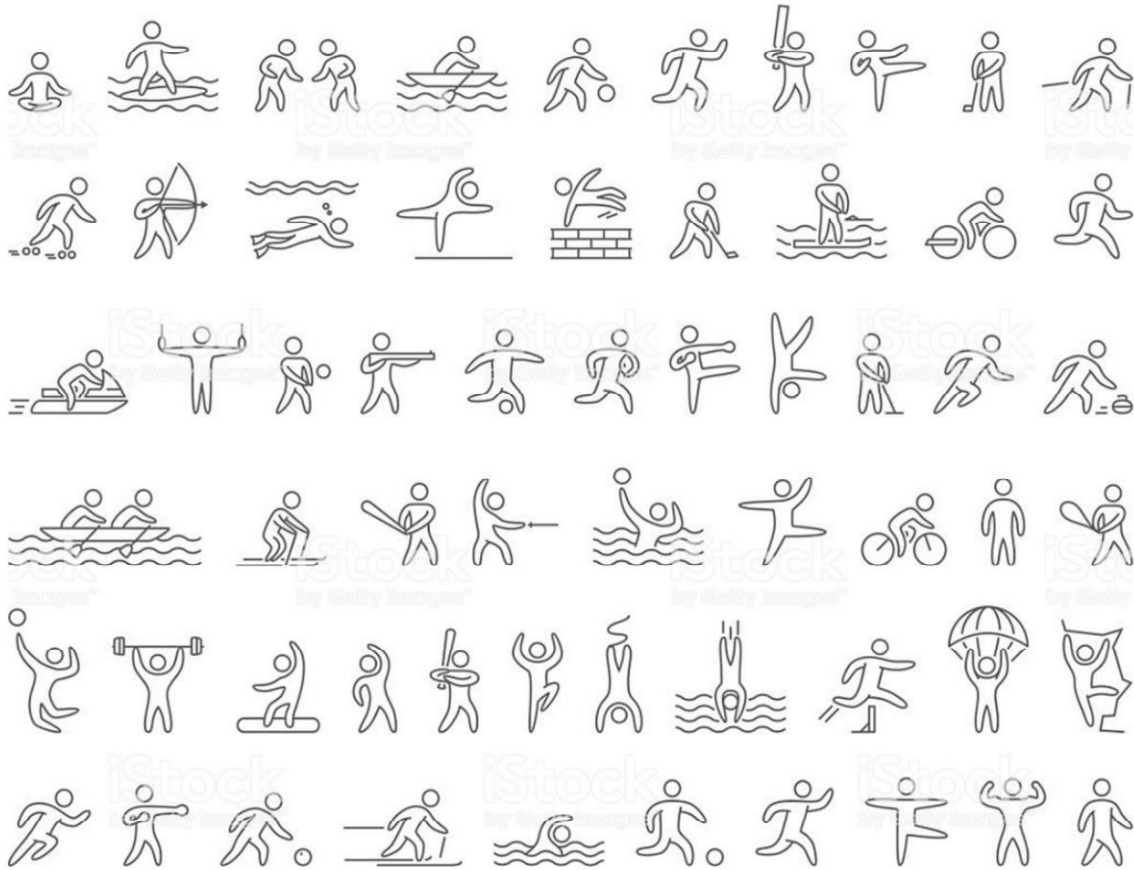
keihäänheitto

soutaminen

## Moniste 4

### Luku 3 VAPAA-AIKA

Aktiviteetti 3.3 Iltapäivämme kuvassa



Kirjoita ylös aktiviteetit, jotka osaat nimetä. Merkitse ne, joista pidät.

## Moniste 5

Luku 3 VAPAA-AIKA

Aktiviteetti 3.3 Iltapäivämme kuvassa

### Tarinan osat:

1. Alku
2. Päätarina
3. Lopetus

### *Otsikko*

1. Alku: Milloin? Kuka? Missä? Mitä?
2. Päätarina: Mitä näet, kuulet, haistat tai teet?
3. Lopetus: Tarina tulee päätökseen

### **Tarina - Keskeiset elementit**

- hahmot
- tapahtumapaikka
- juoni
- konflikti
- ratkaisu

## Luku 4

---

# Sisustus ja kotielämä

---

# 4.1 Minne haluaisit rakentaa talosi?

## Luokkahuoneaktiiviteetti



### Tarvittava aika

15–20 minuuttia



### Suositteltu osallistujamäärä

2–10 osallistujaa



### Valmistelut

#### Tulostettavat materiaalit:

Moniste 1

#### Valmisteltavat materiaalit:

Yksi virke tehtävän aloittamiseksi, jossa kerrot minne haluaisit rakentaa talon ja miksi.

#### Tarvittavat materiaalit:

kynä ja paperia



### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely

parityö

opettajajohtoinen

työskentely

drilliharjoitus

kognitiivinen

tuettu opetus

vanhojen mestarien

maalauksia



Jacob van Ruisdael, View of Haarlem with Bleaching Grounds, n. 1670, öljy kankaalle, 62,5 x 55,2 cm, Kunsthaus Zurich. Copyright: public domain.

## Ohjeet vaihe vaiheelta

1. Jaa moniste 1 ja kerro virkkeesi.

2. Esittele monisteen 1.1 syntaktiset elementit, joista rakentaa virke. Oppilaat kirjoittavat virkkeen, jossa he kuvailevat minne haluaisivat rakentaa talon. Varmista, että oppilaat osaavat kirjoittaa virkkeen ja auta heitä/korjaa virkettä tarvittaessa.

3. Oppilaat kysyvät ja vastaavat monisteen 1.2 kysymyksiin pareittain tai kolmen hengen ryhmissä.

4. Oppilaat kirjoittavat saamiensa vastausten pohjalta yhden tai kaksi keskustelukumppaniaan esittelevää virkettä.

5. Oppilaat esittelevät parinsa yksi kerrallaan muulle ryhmälle.

6. Voit pyytää muuta ryhmää kysymään lisää yksityiskohtia tai kysyä itse (esimerkiksi ”Haluat rakentaa talon Espanjaan, käytkö siis usein Espanjassa?”).

7. Jos joillakin oppilailta on vaikeuksia ymmärtää sanoja tai virkkeitä, voit kirjoittaa ne taululle ja selittää ne.

## Vinkkejä kouluttajille

Variaatio aktiiviteetista: voit kerätä kuvaukset ja pyytää oppilaan lukemaan ne. Muu ryhmä yrittää arvata kenen kuvauksesta on kyse.

■ Moniste 1

## 4.2 Taloista ja jokapäiväisistä askareista puhuminen

### Luokkahuoneaktiviteetti



#### Tarvittava aika

60 minuuttia



#### Suosittelu osallistujamäärä

2–10 osallistujaa



#### Valmistelut

##### Tulostettavat materiaalit:

Moniste 2

##### Valmisteltavat materiaalit:

voit valmistella sanalistan kuvissa näkyvien vaatteiden pohjalta (moniste 2.1.2)

resursseja eri aikamuotojen esittelyyn (moniste 2.2) (presens, imperfekti/perfekti, tulla-futuuri)

resursseja kielioppielementtien esittelyyn kahden kuvan vertailemiseksi (moniste 2.6)

##### Tarvittavat materiaalit:

kynä ja paperia



#### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
parityö  
opettajajohtoinen työskentely  
valikoima taideteoksia  
drilliharjoitus  
kognitiivinen  
tuettu opetus  
vanhojen mestarien  
maalauksia



Ludolf de Jongh, Scene in a Courtyard, 1660-luvun alku, öljy kankaalle, 67,3 x 82,2 cm, The Metropolitan Museum of Art. Copyright: public domain.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

**1.** Jaa moniste 2 ja pyydä oppilaita tunnistamaan esineet, jotka vastaavat monisteen 2.1 sanoja. Oppilaat työskentelevät pareittain. Riippuen oppilaiden tiedoista/ taitotasosta, he voivat tunnistaa myös muita esineitä.

**2.** Oppilaat kuvailevat suullisesti jokaista hahmoa molemmissa kuvissa (moniste 2.1.2). Tarjoa tarvittaessa sanastoa kohdekielellä. Tämän ensimmäisen vaiheen jälkeen jokainen oppilas kirjoittaa yhden lauseen yhdestä hahmosta. Hän lukee sitten lauseen parilleen, joka yrittää tunnistaa hahmon kuvasta.

**3.** Esittelet hahmojen toimintaa kuvaavia verbejä (moniste 2.2) ja eri aikamuotoja (presens, imperfekti/perfekti, tulla-futuuri). Oppilaat muodostavat suullisesti pareittain yhden lauseen kussakin aikamuodossa ja kirjoittavat sitten ne ylös.

**4.** Pyydä oppilaita kuvittelemaan, mihin kuvattu tapahtuma sijoittuu ja tarjoa sopivaa sanastoa kohdekielellä tarvittaessa. Oppilaat työskentelevät suullisesti pareittain (moniste 2.3).

**5.** Pyydä oppilaita valitsemaan yksi kuva ja kirjoittamaan lyhyt teksti, joka tiivistää aiemmin mainitut asiat. Kiertele luokassa ja auta oppilaita tarvittaessa. Kun tekstit ovat valmiita, jokainen oppilas lukee oman tekstinsä muulle ryhmälle. Voit korjata samalla mahdollisia ääntämisongelmia (moniste 2.4).

**6.** Kysy oppilailta, sosisiko kuvattu kohtaus heidän kotimaahansa ja millaisin eroin. Kysy myös eroavaisuuksista nykypäivään. Ryhmä keskustele aiheesta vapaasti (moniste 2.5).

**7.** Pyydä oppilaita vertailemaan kahta kuvaa. Anna tarvittaessa esimerkkilauseita (ks. moniste 2.6).

### Vinkkejä kouluttajille

Variaatioita aktiviteetista:

Monisteen 2.1. harjoitus voidaan tehdä sanakirjoja hyödyntäen uusien sanojen löytämiseksi.

Moniste 2.2: Tehtävää voidaan muokata oppilaiden tason mukaan vähentämällä käsiteltyjen verbien aikamuotojen määrää yhteen tai kahteen.

Aktiviteetti voidaan toteuttaa myös pelkästään suullisesti ilman kirjoittamista, esimerkiksi pidemmälle edenneiden oppijoiden kanssa tai jos aktiviteetille on vähemmän aikaa. Kyseisissä tapauksissa kirjoittamisen voi jättää kotitehtäväksi.

■ Moniste 2

## 4.3 Lukeminen ja ihmissuhteista puhuminen

### Luokkahuoneaktiiviteetti



#### Tarvittava aika

20–25 minuuttia



#### Suosittelu osallistujamäärä

2–10 osallistujaa



#### Valmistelut

##### Tulostettavat materiaalit:

Moniste 3

##### Valmisteltavat materiaalit:

sanastoa liittyen perheeseen ja majatalojen/ravintoloiden ammatteihin

##### Tarvittavat materiaalit:

kynä ja paperia



#### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely

parityö

opettajajohtoinen

työskentely

valikoima taideteoksia

drilliharjoitus

osittain ohjattu aktiiviteetti

kognitiivinen

tuettu opetus

vanhojen mestarien

maalauksia



Pieter de Hooch, A Woman Drinking with Two Men, 1658, öljy kankaalle, 73,7 x 64,6 cm, The National Gallery of London. Copyright: free of copyright for educational purposes and non-profit publications.

#### Vinkkejä kouluttajille

Jos haluat keskittyä monisteen kohdassa 3.3.3 enemmän kirjoittamiseen, voit pyytää oppilaita kirjoittamaan keskustelun.

#### ■ Moniste 3

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

1. Jaa moniste 3 ja pyydä oppilaita kuvailemaan lyhyesti uutta kuvaa (moniste 3.1).

2. Pyydä täyttämään tyhjät kohdat tekstissä. Tasosta riippuen oppilaat voivat työskennellä itsenäisesti tai pareittain. Kun tehtävä on tehty, oppilaat lukevat tekstin ääneen (moniste 3.2).

3. Pyydä oppilaita vastaamaan monisteen 3.3 kysymyksiin. Oppilaat työskentelevät pareittain. Tarkista ensimmäisen kysymyksen kirjoitettu virke.

4. Oppilaat valmisteleval pareittain (tai 3–4 hengen ryhmissä) hahmojen välisen keskustelun. He esittävät sen sitten muulle ryhmälle. Tarjoa kielellistä apua/tukea valmistautumisen aikana.

## 4.4 Kuvaleikki

### Luokkahuoneaktiiviteetti



#### Tarvittava aika

10–15 minuuttia



#### Suositteltu osallistujamäärä

2–10 osallistujaa



#### Valmistelut

**Tulostettavat materiaalit:**  
Moniste 4

**Tarvittavat materiaalit:**  
kynä ja paperia



#### Tehtävän ominaisuudet

parityö  
ryhmätyö  
opettajajohtoinen  
työskentely  
valikoima taideteoksia  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
kognitiivinen  
tuettu opetus  
vanhojen mestarien  
maalauksia



Pieter de Hooch, A Woman and her Maid in a Courtyard, n. 1660/1, öljy kankaalle, 73,7 x 62,6 cm, The National Gallery of London. Copyright: free for noncommercial use.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

1. Jaa moniste 4 ja esittele viiden kuvan arvausleikki. Kerro oppilaille, että yksi heistä valitsee kuvan paljastamatta muille, mikä kuva on kyseessä. Muut yrittävät arvata, mikä kuva on kyseessä kysymällä kyllä/ei-kysymyksiä.

### Vinkkejä kouluttajille

Arvausleikin lisäksi voit pyytää oppilaita kirjoittamaan lyhyen, yhtä kuvaa kuvailevan tekstin (hahmot, heidän toimintansa, heidän mennyt ja tuleva toimintansa).

■ Moniste 4



## 4.5 Missä haluaisit asua?

### Museoaktiiviteetti



#### Tarvittava aika

5–15 minuuttia



#### Suosittelu osallistujamäärä

2–10 osallistujaa



#### Valmistelut

Tarvittavat materiaalit:  
kynä ja paperia



#### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
parityö  
opettajaohjoinen  
työskentely  
taideteokset tiettyssä  
huoneessa  
luova aktiiviteetti  
kognitiivinen  
vanhojen mestarien  
maalauksia



Jan van Goyen, Paysage fluvial avec moulin et château en ruines, River Landscape with a Windmill and a Ruined Castle, 1644, öljy kankaalle, 97 x 133 cm, Louvre, Pariisi. Copyright: public domain.

#### Taustatietoa (englanniksi)

“Images of the Dutch countryside had wide appeal for various reasons. They were, like the countryside itself, a source of refreshment and pleasure. Like paintings of flowers and food, they reminded viewers of the gifts of God’s creation. Landscape paintings were also a natural outlet for the pride the Dutch felt in their nation—“pictures” of their independence and wellbeing. (...)

Many artists specialized in certain types of landscape: winter scenes, moonlight scenes, seascapes, country views, or cityscapes. (...)

The great age of Dutch landscape painting extended from about 1640 to 1680. (...) These so-called classic landscapes are typically structured around clearly defined focal points, such as stands of trees, farm buildings, or hills. Contrasts of light and dark and billowing cloud formations lend drama. (...) Maritime themes were naturally popular in a seafaring nation like the Netherlands. Ludolf Backhuysen painted the drama of sky and sea. (...) Hushed, atmospheric landscapes with subtle colors were very popular in various Dutch artistic centers from the mid-1620s to the mid-1640s. Originating in Haarlem, their warm palette and silvery tones were comparable to those of the monochrome still lifes that emerged there about the same time. (...)

The percentage of landscape paintings listed in household inventories rose dramatically from about 25 to 40 percent between 1610 and 1679. The overwhelming majority was painted for the open market, and the average price was modest, perhaps about the equivalent of two weeks’ wages for a skilled craftsman (though, of course, the best-known painters commanded higher prices).”

Lähde: Painting in the Dutch Golden Age. A Profile of the Seventeenth Century, Washington: National Gallery of Art, 2007, s. 68–75.

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

Aktiiviteetti on suunniteltu toisen kerroksen huoneeseen 836 Louvressa, Pariisissa (”Richelieu-siipi”).

Osallistujia pyydetään tarkastelemaan lähemmin maisemamaalauksia tai merenrantaa kuvaavia maalauksia (taiteilijat Everdingen, Dujardin, Heusch, Ostade jne.) ja vastaamaan seuraavaan kysymykseen: minne haluaisit rakentaa talon ja miksi?

#### Vinkkejä kouluttajille

- osallistujat voivat työskennellä itsenäisesti, pareittain, tai aiheesta voidaan keskustella opettajaohjoisesti
- keskustelun jälkeen osallistujia voidaan pyytää kirjoittamaan ylös muutama lause tai joitakin avainsanoja

## 4.6 Sanojen yhdistäminen kuviin

### Museoaktiiviteetti



#### Tarvittava aika

5–15 minuuttia



#### Suosittelu osallistujamäärä

2–10 osallistujaa



#### Valmistelut

Valmisteltavat materiaalit:  
käsite-kortit (moniste 5)



#### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
parityö  
opettajajohtoinen  
työskentely  
taideteokset tiettyssä  
huoneessa  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
luova aktiiviteetti  
kognitiivinen  
tuettu opetus



Gabriel Metsu, La Peleuse de pommes, Woman Peeling an Apple, 1655/1657, öljy paneelille, 28 x 26 cm, Louvre, Pariisi. Copyright: public domain.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Louvre, ”Richelieu-siipi”, toinen kerros,  
huone 837.

Tässä huoneessa on useita sisätiloja kuvaavia maalauksia. Osallistujille annetaan sanakortit, ja heidän tehtävänä on yhdistää sana sopivaan kuvaan sekä perustella valintansa.

Joitakin esimerkkejä korttien käsitteistä: viihde, ylellisyys, valo, havainnointi, yksinkertaisuus, läpinäkyvyys, järjestys, tasapaino, onnellisuus, uteliaisuus (moniste 5)

### Vinkejä kouluttajille

Kuviin yhdistettävät sanat voivat olla konkreettisempia aloittaville oppijoille ja abstraktimpia edistyneille oppijoille.

■ Moniste 5

## 4.7 Ohjattu kuvaus

### Museoaktiiviteetti



Pieter de Hooch, La Buveuse (Woman drinking with two men), 1658, öljy kankaalle, 69 x 60 cm, Louvre, Pariisi. Copyright: public domain.

may also be significant; according to van Mander, Mercury was not only the advocate of the arts and protector, of commerce but also had his darker side as the patron of thieves and rogues.”

Lähde: Sutton, Peter C., Pieter de Hooch, 1629-1684. New Haven ja Lontoo: Yale University Press, 1998, s. 112.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Tehdään ohjattu kuvaus Pieter de Hoochin maalauksesta La Buveuse (Woman drinking with two men), 1658, öljy kankaalle, 69 x 60 cm.

Mitä elementit on tehty puusta?

Mitkä elementit ovat punaisia?

Kuinka monta perspektiivivyyhykettä näet?

Mistä löydät horisontaalisia linjoja?

### Vinkkejä kouluttajille

- oppilaat voivat työskennellä pareittain tai pienryhmissä
- kysymykset voidaan sanella ja oppilaat vastaavat kirjallisesti; sen jälkeen käydään yhdessä yleinen keskustelu
- kysymysten tulee olla hyvin täsmällisiä aloitteleville oppijoille, edistyneempiä oppijoita voidaan pyytää lisäämään yksityiskohtia kuvauksiinsa



#### Tarvittava aika

5–10 minuuttia



#### Suositteltu osallistujamäärä

2–10 osallistujaa



#### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
parityö

opettajajohtoinen  
työskentely

yksi tietty taideteos

osittain ohjattu aktiiviteetti

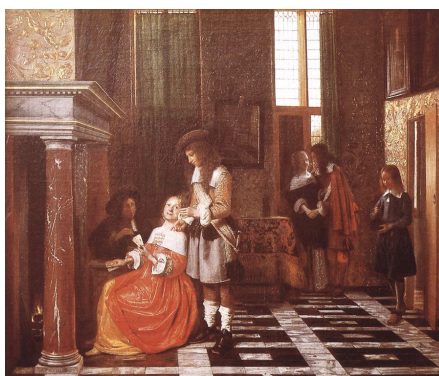
kognitiivinen

### Taustatietoa (englanniksi)

“The picture (...) relates to the undated merry company scene from the National Gallery, London [A Woman Drinking with Two Men, and a Serving Woman], which similarly features an orderly interior with officers drinking with a young woman. Here, however, there is a view to adjacent rooms and an old woman who seems to importune the standing man. In figure and type she is reminiscent of procuress types depicted by the Utrecht Caravaggisti and other earlier genre painters. The relaxed younger female drinker seated casually beside her slumbering lap dog seems to enjoy the company, but the painting within the painting may introduce an admonition. The subject of Christ and the Adulteress (John 8:1-11) introduces the theme of sexual transgression, a message of sin and forgiveness with a warning to all who would be judgmental : « He that is without sin among you, let him cast the stone at her. » (John 8 :7). The small statue of Mercury

## 4.8 Kuvaus sana sanalta

### Museoaktiiviteetti



Pieter De Hooch, Joueurs de cartes dans un riche intérieur (Card Players in an Opulent Interior), n. 1663/1665, öljy kankaalle, 67 x 77 cm, Louvre, Pariisi. Copyright: public domain.

#### Taustatietoa

De Hooch maalasi 1660-luvulla sarjan horisontaalisia maalauksia, jotka kuvasivat yläluokan huoletonta elämää ja esittelivät äveriäitä sisätiloja (marmorilattiat ja -takat, erilaisia kalliita itämaisia mattoja, kullattuja nahkatapetteja, elegantteja huonekaluja). Tässä maalauksessa kuvatut henkilöt ovat iloisia: yksi kortinpelaajista, nuori nainen, näyttää korttinsa takana seisovalle miehelle, nuori palvelija astuu huoneeseen ja pariskunta syleilee toisiaan ikkunan edessä. Tapahtumapaikkana lienee ilotalo. Maalaus ilmentää hyvin De Hoochin kykyä käyttää värejä.

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

Kuvaillaan yhdessä Pieter De Hoochin teosta Joueurs de cartes dans un riche intérieur (Card Players in an Opulent Interior), n. 1663/1665, öljy kankaalle, 67 x 77 cm. Jokainen sanoo sanan vuorollaan – muutamien vuorojen jälkeen uusien sanojen keksiminen vaikeutuu, ja samalla tämä rohkaisee katsojia/osallistujia löytämään uusia yksityiskohtia kuvasta.

#### Vinkkejä kouluttajille

Edistyneempien osallistujien kanssa aktiiviteetissa voidaan käyttää rajoituksia, esimerkiksi käytetään pelkästään värisanoja.

Voit myös kysyä oppilailta, kuinka värien käyttö tukee esitettyä näkymää/tarinaa.

Osallistujia voidaan pyytää tekemään (lyhyt) kirjallinen lista etukäteen, jos heidän on vaikea reagoida nopeasti suullisesti.

#### Lähdeviitteet, lisätietoa

Sutton, Peter C., Pieter de Hooch, 1629-1684, New Haven ja Lontoo: Yale university press, 1998, s. 45–46 ja s. 146–152.



#### Tarvittava aika

5–10 minuuttia



#### Suositteltu osallistujamäärä

2–10 osallistujaa



#### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
opettajajohtoinen työskentely  
yksi tietty taideteos  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
kognitiivinen

## 4.9 Sijoita sana

### Museoaktiveetti



#### Tarvittava aika

5–10 minuuttia



#### Suositteltu osallistujamäärä

2–10 osallistujaa



#### Valmistelut

##### Tulostettavat materiaalit:

kopio maalauksesta (mustavalkoisena) ja moniste 6

##### Tarvittavat materiaalit:

pieniä post-it -muistilappuja, kynä



#### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
parityö  
yksi tietty taideteos  
drilliharjoitus  
kognitiivinen  
manuaalinen  
tuettu opetus



Copyright: public domain.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

(Iso) mustavalkoinen kopio (tai värikopio) Pieter De Hoochin maalauksesta *Joueurs de cartes dans un riche intérieur* (Card Players in an Opulent Interior) ja sanalista jaetaan jokaiselle osallistujalle. He kirjoittavat sanat muistilappuille ja laittavat ne oikeaan kohtaan kuvassa.

Sanat ovat: takanreunus, eksoottinen kangas, viitta, itämainen matto, lehtiornamentit, mekot, miespalvelija, pariskunta, kannu, lattialaatta (moniste 6).

### Vinkkejä kouluttajille

Oppilaille jaettavia sanoja voidaan muokata heidän tasonsa mukaan, edistyneitä oppijoita voidaan pyytää täydentämään sanoja esimerkiksi adjektiiveilla. Tukea tarvitsevat osallistujat voivat työskennellä pareittain.

■ Moniste 6

## 4.10 Vertaileva kuvailu

### Museoaktiiviteetti



Copyright: public domain.

#### Vinkkejä kouluttajille

- osallistajat voivat työskennellä itsenäisesti tai pareittain
- vastaukset voidaan antaa suullisesti tai kirjallisesti
- osallistajat voivat täydentää pienryhmissä toistensa listoja
- aloittelevat oppijat voivat vastata muutamien sanoin, edistyneemmät oppijat voivat muotoilla kokonaisia virkkeitä
- ohjeistuksen voi muotoilla enemmän tai vähemmän täsmällisesti, kuten ”vertaile hahmojen määrää kuvissa / vertaile väripalettia”.



#### Tarvittava aika

10–20 minuuttia



#### Suosittelun osallistujamäärä

2–10 osallistujaa



#### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
parityö  
ryhmätyö  
opettajajohtoinen työskentely  
taideteokset tiettyssä huoneessa  
drilliharjoitus  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
kognitiivinen

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

Vertaillaan kahta vierekkäin ripustettua (tai lähekkäin sijoitettua) de Hoochin maalausta: La Buveuse (Woman drinking with two men) ja Joueurs de cartes dans un riche intérieur (Card Players in an Opulent Interior).

Millaisia yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia kuvien sisustuksesta, sisätilojen arkkitehtuurista, kuvatuista aiheista, hahmoista, valaistuksesta jne. löytyy?

# 4.11 Vanha maalaus modernissa ympäristössä

## Museoaktiiviteetti



### Tarvittava aika

10–15 minuuttia



### Suosittelu osallistujamäärä

2–10 osallistujaa



### Valmistelut

#### Valmisteltavat materiaalit:

tarvittaessa kuvia  
nykyaikaisista  
hollantilaisista sisätiloista ja  
kotielämästä



### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
parityö  
ryhmätyö  
opettajajohtoinen  
työskentely  
yksi tietty taideteos  
luova aktiiviteetti  
kognitiivinen



Pieter de Hooch, *Femme préparant des légumes dans la pièce arrière d'une maison hollandaise* (Woman Peeling Vegetables in the Back Room of a Dutch House), 1657, öljy paneelille, 60 x 49 cm, Louvre, Pariisi. Copyright: public domain.

### Taustatietoa (englanniksi)

“While de Hooch perpetuated the time-honored genre theme of the merry company, he also introduced new subjects. Perhaps his most original contribution was to recognize the uniquely complementary relationship between his orderly interiors and domestic themes. Beginning in Delft in the 1650s, housewives, mothers, and children, virtually to the exclusion of husbands and fathers, appear with increasing frequency in his art. In no small measure, de Hooch’s images of the home have come to define our notion of domestic life in seventeenth-century Holland. His ideals of domesticity, maternal care and nurturing were all the more compelling for the comforting framework of his architecture.”

Lähde: Sutton, Peter C., Pieter de Hooch, 1629-1684. New Haven ja Lontoo: Yale University Press, 1998, s. 30.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Tarkastele seuraavaa kuvaa:

Pieter de Hooch, *Femme préparant des légumes dans la pièce arrière d'une maison hollandaise* (Woman Peeling Vegetables in the Back Room of a Dutch House), 1657, öljy kankaalle, 60 x 49 cm.

Miten päivittäisit kuvaa nykypäivään soveltuvaksi? Pue hahmot moderneihin vaatteisiin. Sijoita hahmot moderniin ympäristöön.

### Vinkkejä kouluttajille

Osallistajat voivat keskustella pienryhmissä tai pohtia asiaa itsenäisesti ennen opettajajohtoista keskustelua. He voivat jopa valmistella lyhyen listan asioista, joista he haluavat keskustella.

Jos aktiiviteetti vaikuttaa liian vaikealta, osallistujille voidaan näyttää kuvia hollantilaisista nykyaikaisista sisätiloista, joita voidaan vertailla maalaukseen.

## 4.12 Löydä kuva kuvauksen perusteella

### Museoaktiveetti



#### Tarvittava aika

5–10 minuuttia



#### Suosittelu osallistujamäärä

2–10 osallistujaa



#### Valmistelut

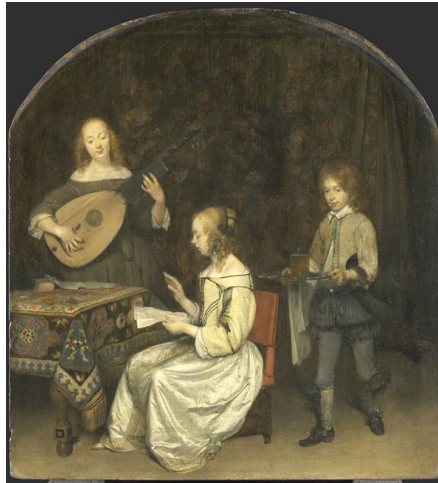
##### Tulostettavat materiaalit:

Moniste 7



#### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
parityö  
yksi tietty taideteos  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
kognitiivinen  
tuettu opetus



Gerard ter Borch, The Concert: Singer and Theorbo Player, n. 1657, öljy paneelille, 47 x 44 cm, Louvre, Pariisi. Copyright: public domain.

#### Taustatietoa (englanniksi)

“Gerard ter Borch is well known as a genre painter whose descriptive brilliance creates both dazzling surface effects and delicate nuances of character. Among the most familiar and provocative of his works is a group that feature ladies dressed in shimmering light-colored satin. Gerard produced these ambitious paintings between about 1652 and 1662, at the height of his career.”

Lähde: Frantis, Wayne (toim.), Looking at Seventeenth-Century Dutch Art. Realism Reconsidered. Cambridge: Cambridge University Press, 1997, s. 98.

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

Pyydä osallistujia löytämään huoneesta kuva, joka sopii seuraavaan kuvaukseen:

Maalaus esittää viihtyisään, keskiluokkaiseen sisätilaan sijoittuvan kohtauksen. Taustalla on rikas seinävaate, ja pöytää peittää ylellinen itämainen matto, jossa on värikkäitä, geometrisia kuvioita. Hillitty asetelma vie huomion hahmoihin, jotka näyttävät olevan turvallisessa ja kodikkaassa omassa maailmassaan. Kohtaus on maalattu hillityillä harmaan ja ruskean sävyjen paletilla. Taiteilija kiinnitti paljon huomiota kankaiden toteutukseen ja loi ihailtavan harmonisen vaikutelman yhden naishahmon puvun valkoisen ja harmaan värisessä alaosassa ja vaaleankeltaisessa yläosassa. (Moniste 7)

Vastaus: Gerard ter Borch, The Concert: Singer and Theorbo Player, n. 1657, öljy kankaalle, 47 x 44 cm.

#### Vinkkejä kouluttajille

Tätä aktiiviteettiä voidaan muokata lähes mihin tahansa taidemuseoon sopivaksi. Osallistajat itse voivat myös valmistella kuvauksen valitsemastaan taideteoksesta. Muita osallistujia pyydetään etsimään tekstissä kuvattu taideteos. Pienryhmät voivat työskennellä museon eri huoneissa ja kun kaikki ovat valmiita, jokaiselle osallistujalle annetaan eri huoneeseen liittyvä kuvaus.

Monisteen 7 teksti on suunniteltu edistyneille oppijoille, mutta sitä voi muokata osallistujien tasoon sopivaksi.

Luku- ja kirjoitustaidottomien osallistujien voi olla helpompaa työskennellä pareittain.



## 4.13 Todellinen ja kuviteltu maisema

### Museoaktiiviteetti



Jacob Van Ruisdael, The Ray of Sunlight, n. 1660, öljy kankaalle, 83 x 99 cm, Louvre, Pariisi. Copyright: public domain.

#### Taustatietoa

Louvreen sijoitettu maalaus on 1670-luvulta, jolloin taiteilija maalasi panoraamoja hollantilaisesta maaseudusta ja merenrannasta ja saavutti niissä äärimmäisen avoimuuden ja korkeuden tunnun. Huomionarvoista maaluksessa on keskeisessä asemassa oleva auringonvalo, joka laskeutuu dramaattisesti pilvistä; tästä juontuu kuvan suosittu nimi. Asetelma tehostaa draaman tuntua, korostaa jokilaakson horisontaalisuutta ja jatkaa näin tilallista efektiä.

Lähde: Slive, Seymour, Jacob van Ruisdael. A Complete Catalogue of His Paintings, Drawings and Etchings. New Haven ja Lontoo: Yale University Press, 2001, s. 346–348.

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

Pyydä osallistujia tarkastelemaan Jacob Van Ruisdaelin ”The Ray of Sunlight – teosta” (n. 1660, öljy kankaalle, 83 x 99 cm). Se on kuvitteellinen maisema. Mitkä elementit osallistujien mielestä ovat todellisesta maailmasta ja mitkä fiktiivisiä?

Vastaus (ei ole tärkeää löytää oikeaa vastausta, vaan kysymyksen tarkoituksena on kuvan elementtien kuvaileminen ja nimeäminen):

- todellisen maailman elementit: tuulimyllyt, pieni silta ja Brederode-linnan rauniot (Haarlemin lähellä), Gelderlandin tai Reininmaan kukkulat.
- keksityt elementit: pienet kylpijä-hahmot, ratsastaja, linnut jne.

#### Vinkkejä kouluttajille

Tätä aktiiviteettiä voi soveltaa muihin taideteoksiin, jotka kuvaavat osittain tai kokonaan fyysisen maailman elementtejä (maisemia, arkkitehtuuria, tiettyjä esineitä tai jopa henkilöitä).

Tätä aktiiviteettiä voi edeltää lyhyt keskustelu fiktiivisten ja oikeiden elementtien eroista tauluissa. Kouluttaja voi havainnollistaa tätä näyttämällä esimerkiksi mytologisen tai raamatullisen kohtauksen kuvauksen.

- Luku 4 Sanasto



#### Tarvittava aika

5–10 minuuttia



#### Suositteltu osallistujamäärä

2–10 osallistujaa



#### Tehtävän ominaisuudet

opettajajohtoinen  
työskentely  
yksi tietty taideteos  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
luova aktiiviteetti  
kognitiivinen

## Luku 4 SISUSTUS JA KOTIELÄMÄ

Teemaan liittyvät kuvat



Ludolf de Jongh, *Scene in a Courtyard*, 1660-luvun alku, The Metropolitan Museum of Art.



Pieter de Hooch, *A Woman and her Maid in a Courtyard*, n. 1660/1.



Pieter de Hooch, *A Woman Drinking with Two Men*, 1658, The National Gallery of London.



Jan Steen, *The Cardplayers*, 1660, (yksityiskokoelma).



Matthijs Naiveu, *The Newborn Baby*, 1675, The Metropolitan Museum of Art.

## Moniste 1

Luku 4 SISUSTUS JA KOTIELÄMÄ

Aktiviteetti 4.1 Minne haluaisit rakentaa talosi?

**1.1 Muodosta yksi virke itsenäisesti käyttäen "koska"-sanaa. Tarvittaessa voit käyttää seuraavia elementtejä:**

- > Haluaisin rakentaa ...
- > meren lähelle; vuoristoon; kaupunkiin, Ranskaan, Japaniin ...
- > koska
- > pidän todella paljon / rakastan / ihailen / en pidä / vihaan...

Esimerkki:

*Haluaisin rakentaa talon meren lähelle, koska pidän todella paljon merestä. Nautin uimisesta ja kävelyistä rannalla.*

**1.2 Vastaa parisi kanssa seuraaviin kysymyksiin:**

- Minne haluaisit rakentaa talon?
  - Miksi?
  - Entä sinä?
  - Mihin maahan? - Miksi?
  - Haluaisitko asua mieluummin kaupungissa vai maalla? Miksi?
- (Keksikää yksi lisäkysymys samasta aiheesta)

**1.3 Kirjoita yksi tai kaksi virkettä parisi vastausten pohjalta (+ mitä hän suosii/vihaa jne.)**  
Hän haluaisi... koska... jne.

**1.4 Esittele parisi kuvaus suullisesti muulle ryhmälle (älä lue suoraan paperista)**

## Moniste 2

### Luku 4 SISUSTUS JA KOTIELÄMÄ

Aktiviteetti 4.2 Taloista ja jokapäiväisistä askareista puhuminen

#### 2. Talot ja asukkaat



##### 2.1 Sanat

###### 2.1.1 Etsi ja näytä seuraavat sanat kahdesta kuvasta (jos mahdollista)

taivas; talo; koira; lapsi; nainen; mies; ovi; ikkuna; katto; luuta; laittaa ruokaa;  
... etsi myös muita sanoja.

2.1.2 Kuvaile suullisesti jokaista hahmoa (mies/nainen; vaatteet, ikä, ...) ja kirjoita lyhyt lause, jossa kuvaillet yhtä hahmoa. Lue lauseesi parillesi, ja hän etsii kuvista, mitä hahmoa kuvailit.

##### 2.2 Toiminta ja aika

###### 2.2.1 Kuvaile jokaisen hahmon toimintaa käyttämällä preesenssiä:

*Esimerkiksi: Äiti osoittaa sormellaan koiran lapselle.*

2.2.2 Kuvittele hahmojen toimintaa juuri ennen tätä tilannetta käyttämällä imperfektiä tai imperfektiä:

*Esimerkiksi: Äiti on pyytänyt talossa olevaa lasta tulemaan ulos ja ruokkimaan koiran. / Äiti pyysi talossa olevaa lasta tulemaan ulos ja ruokkimaan koiran.*

2.2.3. Kuvittele hahmojen toimintaa juuri tämän tilanteen jälkeen käyttämällä tulla-futuuria tai preesenssiä:

*ex: Lapsi tulee leikkimään koiran kanssa. / Lapsi leikkii koiran kanssa.*

## 2.3 Konteksti

Kuvaile kuvan tapahtumapaikkaa (voit käyttää mielikuvitustasi): mihin kuva sijoittuu? (kaupunki/ maaseutu). Mihin maahan? Mihin vuodenaikaan? Mihin aikaan päivästä?

## 2.4 Kirjoita lyhyt teksti

Kirjoita itsenäisesti (tai parin avulla tarvittaessa) lyhyt teksti, jossa tiivistät aiemmat kohdat (2.1; 2.2; 2.3).

## 2.5 Keskustele kotimaastasi ja nykypäivästä.

## 2.6 Vertaile suullisesti parisi kanssa yllä olevia maalauksia: etsi yhtäläisyyksiä ja eroja.

**Ota huomioon seuraavat elementit:**

- talot; hahmot ja heidän toimintansa; värit; ovet ja ikkunat; taivas; katot

Esimerkiksi: Molemmissa kuvissa pihalla on nainen ja hänen palvelijansa, mutta vasemmanpuoleisessa kuvassa on myös lapsi.

## Moniste 3

### Luku 4 SISUSTUS JA KOTIELÄMÄ

#### Aktiviteetti 4.3 Lukeminen ja ihmissuhteista puhuminen

#### 3.1 Kuvaile lyhyesti seuraavaa kuvaa parisi kanssa



#### 3.2 Katso yllä olevaa kuva ja täydennä seuraavat sanat tekstin aukkoihin:

*juttelee / toinen nainen / seisoo / miestä / tai / naista / pitää kädessään*

Kuvassa kaksi ( ) istuu pöydän ääressä, ja kaksi ( ) seisoo. Yksi nainen ( ) pöydän lähellä, jossa kaksi miestä istuu, kun taas ( ) seisoo sivussa. Pöydän lähellä oleva nainen ( ) viinilasia ( ) vesilasia. Hän ( ) miesten kanssa.

#### 3.3 Kysymyksiä yllä olevasta tekstistä ja kuvasta:

1- Onko pöydän lähellä oleva nainen mielestäsi palvelija? Entä toinen nainen?

Perustele vastauksesi yhdellä tai kahdella virkkeellä. Sisällytä virkkeeseen sana "koska".

- 2- Kuvittele, millaiset kuvan hahmojen väliset suhteet ovat (hyödyntäen perhesanastoa, ammattisanastoa...).
- 3- Kuvittele lyhyt keskustelu hahmojen välille.

## Moniste 4

Luku 4 SISUSTUS JA KOTIELÄMÄ

Aktiviteetti 4.4 Kuvaleikki

Yksi osallistujista valitsee yhden teemaan liittyvän kuvan paljastamatta muille, mikä kuva on kyseessä. Muut yrittävät arvata, mikä kuva on kyseessä kysymällä kyllä/ei-kysymyksiä.



## Moniste 5

### Luku 4 SISUSTUS JA KOTIELÄMÄ

#### Aktiviteetti 4.6 Sanojen yhdistäminen kuviin

VIIHDE	YKSINKERTAISUUS
YLELLISYYS	JÄRJESTYS
VALO	TASAPAINO
HAVAINNOINTI	ONNELLISUUS
LÄPINÄKYVYYS	UTELIAISUUS

## Moniste 6

### Luku 4 SISUSTUS JA KOTIELÄMÄ

#### Aktiviteetti 4.9 Sijoita sana



Pieter De Hooch, *Joueurs de cartes dans un riche intérieur* (*Card Players in an Opulent Interior*), n. 1663/1665, öljy kankaalle, 67 x 77 cm, Louvre, Pariisi.

#### Sijoitettavat sanat:

takanreunus, eksoottinen kangas, viitta, itämainen matto, lehtiornamentit, mekot, miespalvelija, pariskunta, lattialaatta, kannu

## Moniste 7

### Luku 4. SISUSTUS JA KOTIELÄMÄ

#### Aktiviteetti 4.12. Löydä kuva kuvauksen perusteella

Maalaus esittää viihtyisään, keskiluokkaiseen sisätilaan sijoittuvan kohtauksen. Taustalla on rikas seinävaate, ja pöytää peittää ylellinen itämainen matto, jossa on värikkäitä, geometrisia kuvioita. Hillitty asetelma vie huomion hahmoihin, jotka näyttävät olevan turvallisessa ja kodikkaassa omassa maailmassaan. Kohtaus on maalattu hillityillä harmaan ja ruskean sävyjen paletilla. Taiteilija kiinnitti paljon huomiota kankaiden toteutukseen ja loi ihailtavan harmonisen vaikutelman yhden naishahmon puvun valkoisen ja harmaan värisessä alaosassa ja vaaleankeltaisessa yläosassa.

## Luku 5

---

# Luonto

---

# 5.1 Yhdistä sana ja määritelmä

## Luokahuoneaktiiviteetti



### Tarvittava aika

5–10 minuuttia riippuen aktiiviteetissa käytettyjen sanojen määrästä



### Suosittelu osallistujamäärä

10–15 osallistujaa



### Valmistelut

**Tulostettavat materiaalit:**  
Moniste 1

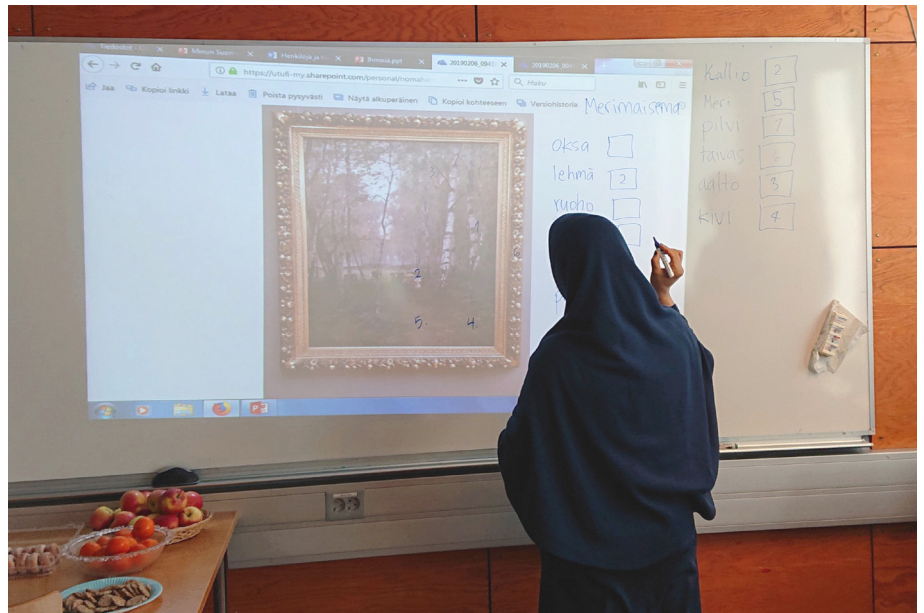
**Valmisteltavat materiaalit (vaihtoehtoja varten):**  
valmista sanat ja kuvat sisältävät kortit (kartonkivaihtoehto); varmista että älypuhelimia tai tabletteja on saatavilla (verkkovaihtoehdot 1 ja 2)

**Tarvittavat materiaalit:**  
kynä ja paperia



### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
ryhmätyö  
yksi tietty taideteos  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
kognitiivinen  
tuettu opetus  
moderni taide ja nykytaide



Kuva: Maarit Mutta, Turun yliopisto.

### Taustatietoa

Tietoa taiteilijoista ja tauluista:

Gunnar Berndtson oli vuonna 1854 syntynyt suomalainen taidemaalari (kuollut 1895). Hänet tunnettiin yksityiskohtaisista töistään. Lapsuudenystävänsä Albert Edelfeltin rohkaisemana Berndtson matkusti Pariisiin maalaamaan ja opiskelemaan taidetta 1870-luvulla. ”Kesä”-maalauksensa Berndtsonin myöhäistä tuotantoa, ja se kuvaa hänen sisarentytärtään Karin von Bornia. Maalaus poikkesi hänen normaalista tyylistään, ja se on maalattu leveällä siveltimellä. Berndtson keskittyi maalauksessa erityisesti valoon ja varjoihin.

Elin Danielson-Gambogi oli vuonna 1861 syntynyt suomalainen taidemaalari (kuollut 1919). Hän oli Suomessa yksi keskeisistä ranskalaisen ulkoilmamaalauksen ja naturalismin edustajista. Hänen tuotantoonsa sisältyy maisemamaalauksia, asetelmia ja muotokuvia. Hän oli kuitenkin pitkään unohdettu hahmo suomalaisessa taidehistoriassa, sillä hänen taidettaan ei pidetty tarpeeksi omaperäisenä. Danielson-

Gambogi kuului myös ensimmäisten taidekoulutettujen naistaiteilijoiden sukupolveen Suomessa. Vuonna 1883 Danielson-Gambogi matkusti Pariisiin, missä hän liittyi suomalaisten ja muiden pohjoiseurooppalaisten taiteilijoiden joukkoon, ml. Edelfelt, Schjerfbeck ja Järnefelt. Daniel-Gambogi matkusti myös Italiaan ja lopulta muutti sinne (teos ”Poutapäivä” on tuolta ajalta).

(Tekstien lähdeviitteet osiossa ”Lähdeluettelo 5.1”)

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Jaa tulostettu tehtävämoniste (moniste 1) oppilaille.

Pyydä oppilaita yhdistämään luontoon liittyvät sanat (vasemmalla) oikeisiin määritelmiin (oikealla) itsenäisesti tai pareittain.

Kun oppilaat ovat tehneet tehtävän, käykää oikeat vastaukset läpi yhdessä. Sanat voidaan myös lukea ääneen itsenäisesti tai pareittain.

Oikeat vastaukset: 1-j, 2-g, 3-i, 4-a, 5-h, 6-l, 7-k, 8-b, 9-d, 10-e, 11-c, 12-f.

## Vinkkejä kouluttajille

**Viritys:** Kerro oppilaille luonnon tärkeydestä. Luonto on tärkeä ihmisten yleiselle hyvinvoinnille. Joissakin kulttuureissa ja maissa luonto on erityisen tärkeä. Luonto on keskeinen osa esimerkiksi suomalaista kulttuuria, mikä heijastuu suomalaisiin 1800- ja 1900-lukujen maalauksiin.

**Lopetus museossa:** Pyydä oppilaita ottamaan kuva taulusta, josta he pitivät eniten. Pyydä heitä sitten näyttämään kuva muille ja kertomaan, miksi he pitivät kyseisestä taulusta eniten.

**Vaihtoehtoja tehtävän toteuttamiseen:**

- Kartonkivaihtoehto: Anna adjektiivit ja määritelmät oppilaille kartongilla. Sen jälkeen oppilaat yhdistävät ne itsenäisesti tai pareittain.
- Kuvavaihtoehto (lumisanat): Anna määritelmien sijaan oppilaille lista lunta eri muodoissa kuvaavista sanoista sekä kuvat niistä. Oppilaiden tehtävänä on yhdistää kuvat oikeisiin lumea kuvaaviin sanoihin.
- Verkkovaihtoehto 1 (helppo): Anna oppilaille luontosanat, ja he tarkistavat sanojen merkityksen verkosta (esimerkiksi Googlen kuvahaulla).
- Verkkovaihtoehto 2 (vaikeampi): Anna oppilaille luontosanat, ja he tarkistavat määritelmät verkosta (esimerkiksi verkkosanakirjoista).

## Lähdeviitteet

5.1. Taustatietoa, Gunnar Berndtson: Teksti (muokattu) perustuu seuraavaan lähteeseen: Kansallisbiografia. ”Berndtson, Gunnar (1854 - 1895).” Luettu 5 maaliskuuta, 2019. <https://kansallisbiografia.fi/kansallisbiografia/henkilo/3138>.

Taustatietoa, Elin Danielson-Gambogi: Teksti (muokattu) perustuu seuraavaan lähteeseen: Kansallisbiografia. ”Danielson-Gambogi, Elin (1861 - 1919).” Luettu 5 maaliskuuta, 2019. <https://kansallisbiografia.fi/kansallisbiografia/henkilo/3344>.

- Moniste 1

## 5.2 Oikein vai väärin

### Luokkahuoneaktiviteetti



#### Tarvittava aika

5–10 minuuttia riippuen väittämien määrästä



#### Suosittelu osallistujamäärä

10–15 osallistujaa



#### Valmistelut

**Tulostettavat materiaalit:**  
Moniste 2

**Valmisteltavat materiaalit (vaihtoehdoja varten):**  
etsi sopiva teksti

**Tarvittavat materiaalit:**  
kynä ja paperia



#### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
ryhmätyö  
yksi tietty taideteos  
drilliharjoitus  
kognitiivinen  
tuettu opetus  
moderni taide ja nykytaide



Kuva: Pauliina Peltonen, Turun yliopisto.

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

Ja tulostettu tehtävämoniste (moniste 2) oppilaille.

Pyydä oppilaita ympäröimään oikea vastaus (oikein tai väärin) maalauksen pohjalta. Tässä esimerkissä käytetään Gunnar Berndtsonin ”Kesä”-taulua (1893) [Kuva 1].

Kun oppilaat ovat tehneet tehtävän, käykää läpi yhdessä oikeat vastaukset. Lauseet voidaan myös lukea ääneen itsenäisesti tai pareittain.

Oikeat vastaukset: 1-oikein, 2-oikein, 3-väärin, 4-oikein, 5-väärin, 6-väärin.

#### Vinkkejä kouluttajille

Tekstivaihtoehdossa yksinkertaiset päälauseet toimivat parhaiten aloittelevien oppijoiden kanssa.

Vaihtoehtoiset kuullun ymmärtämisen tehtävät voidaan tehdä myös museossa.

#### Vaihtoehtoinen luetun ymmärtämisen tehtävä

- **Tekstivaihtoehto (vaikeampi):** Sen sijaan, että oppilaat valitsevat oikean vaihtoehdon maalauksen perusteella, pyydä heitä tekemään tehtävä tekstiin pohjautuen. Teksti voi liittyä taitelijaan, maalauksen historialliseen taustaan, taidesuuntaukseen tai muuhun kiinnostavaan näkökulmaan (katso esimerkkilähteitä lähdeluettelosta 5.1). Tekstipohjaisesta tehtävästä voi tehdä helpompia ja vaikeampia vaihtoehtoja: mitä yksityiskohtaisempia lauseet ovat, sitä vaikeampi tehtävä on.

#### Vaihtoehtoisia kuullun ymmärtämisen tehtäviä

- **Helppo:** Lue lauseet ääneen. Pyydä oppilaita päättämään maalauksen pohjalta, onko väittäjä oikein vai väärin.
- **Vaikeampi:** Lue lauseet ääneen. Pyydä oppilaita kirjoittamaan ne ylös.
- **Vaikein (oppijalähtöinen vaihtoehto):** Pyydä oppilaita keksimään kolme lausetta valitsemastaan maalauksesta parin kanssa. Kaksi lausetta on oikein, ja yksi lause on väärin. Pyydä oppilaita kirjoittamaan lauseet ylös. Sitten he lukevat lauseet muille oppilaille, jotka rittävät arvata, mikä lause on väärin.

- Moniste 2

## 5.3 Aukkotehtävä

### Luokahuoneaktiiviteetti



#### Tarvittava aika

5–10 minuuttia



#### Suositteltu osallistujamäärä

10–15 osallistujaa



#### Valmistelut

**Tulostettavat materiaalit:**  
Moniste 3

**Valmisteltavat materiaalit:**  
etsi teksti ja muokkaa sitä kohderyhmälle sopivaksi.

**Valmisteltavat materiaalit (vaihtoehtoja varten):**  
luetun ymmärtämisen kysymykset.

**Tarvittavat materiaalit:**  
kynä ja paperia, älypuhelimia/tabletteja (jatkotehtävää varten)



#### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
parityö  
ryhmätyö  
yksi tietty taideteos  
drilliharjoitus  
kognitiivinen  
tuettu opetus  
moderni taide ja nykytaide



Gunnar Berndtson, Kesä, 1893, öljy kankaalle, 61 x 44 cm, Turun taidemuseon kokoelma, Turku. [Kuva 1]. Copyright: Turun taidemuseo (Kuva: Vesa Kinnunen).

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

Valitse taulun historialliseen taustaan/taiteilijaan/taidesuuntaukseen liittyvä teksti (tässä esimerkkiteksti; lähdeviite lähdeluettelossa 5.3). Tekstiä voi muokata helpommaksi tai vaikeammaksi riippuen alkuperäistekstistä ja kohderyhmästä.

---

Korvaa joitakin sanoja tekstissä aukoilla.

---

Tulosta tehtävä (moniste 3) ja pyydä oppilaita täyttämään aukot annetuilla sanoilla (oikeat vastaukset esimerkkitekstiin löytyvät alta).

---

Oikeat vastaukset: maalari, maisemasta, maalasi, Kesä, vesi, aurinko, nainen, laiturilla, veneessä.

#### Vinkkejä kouluttajille

Jatkotehtävä

- Vaikeampi: Pyydä oppilaita lukemaan teksti parilleen/ryhmälle sen jälkeen, kun ovat saaneet sen valmiiksi. Tämän jälkeen hankalat sanat voidaan tarkistaa verkosta.

Vaihtoehtoinen luetun ymmärtämisen tehtävä

- Vaikeampi: Valmistele luetun ymmärtämisen kysymyksiä, joihin oppilaat vastaavat suullisesti/kirjallisesti (itsenäisesti/pareittain/pienryhmissä), esim. Kuka oli Gunnar Berndtson? Mitä maalaus ”Kesä” kuvaa? Keitä maalauksessa on?

#### Lähdeviitteet

5.3. Teksti lähteestä:  
Turun taidemuseo. ”Kokoelman helmiä.”  
Luettu 5. maaliskuuta 2019. [http://www.turun.taidemuseo.fi/kokoelman\\_helmia/](http://www.turun.taidemuseo.fi/kokoelman_helmia/).

- Moniste 3



## 5.4 A ja B -lauseiden muodostaminen

### Luokahuoneaktiiviteetti



#### Tarvittava aika

5–10 minuuttia  
riippuen lauseiden määrästä



#### Suosittelu osallistujamäärä

10–15 osallistujaa



#### Valmistelut

**Tulostettavat materiaalit:**  
Moniste 4

**Valmisteltavat materiaalit:**  
tee lauseita maalaukseen/  
maalauksiin pohjautuen.

**Tarvittavat materiaalit:**  
paperia, sakset



#### Tehtävän ominaisuudet

parityö  
yksi tietty taideteos  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
kognitiivinen  
tuettu opetus  
moderni taide ja nykyaide



Kuva: Pauliina Peltonen, Turun yliopisto.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Tämä esimerkkitehtävä liittyy Gunnar Berndtsonin tauluun ”Kesä” (1893) [Kuva 1; ks. moniste 4]. Jaa tulostetut lauseet oppilaspareille: toinen saa A-listan sanat/lauseet ja toinen saa B-listan sanat/lauseet.

Pyydä oppilaita laittamaan sanat oikeaan järjestykseen, niin että ne muodostavat lauseen. Valmis lause luetaan ääneen. Parilla on oikea vastaus (lihavoituna), ja hän tarkistaa, onko parin lause oikein.

Oppilaat voivat vaihtaa rooleja ensimmäisen kierroksen jälkeen.

### Vinkejä kouluttajille

Tehtävästä voi tehdä haastavamman antamalla oppilaille sanat perusmuodossa (esim. kala, poika, vesi).

■ Moniste 4

# 5.5 Vertaile maalauksia

## Luokkahuone- tai Museoaktiiviteetti



### Tarvittava aika

10–15 minuuttia  
+ kirjallinen jatkotehtävä 15 minuuttia



### Suosittelu osallistujamäärä

10–15 osallistujaa



### Valmistelut

**Tulostettavat materiaalit:**  
Moniste 5

**Valmisteltavat materiaalit:**  
Valitse kaksi maalausta oppilaille vertailtavaksi.

**Tarvittavat materiaalit:**  
paperi (& kyniä),  
älypuhelimia/tabletteja  
(oppijälähtöistä vaihtoehtoa varten)



### Tehtävän ominaisuudet

parityö  
valikoima taideteoksia  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
kognitiivinen  
tuettu opetus  
oppijoiden tuoma tuki  
tilannekohtainen tuki  
moderni taide ja nykytaide



Kuva: Pauliina Peltonen, Turun yliopisto.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Tässä esimerkissä oppilaat vertailevat kahta kesämaisemataulua: Gunnar Berndtsonin taulua ”Kesä” (1893) [Kuva 1], joka kuvaa kesäpäivää Suomessa, ja Elin Danielson-Gambogin taulua ”Poutapäivä” (1901) [Kuva 2], joka kuvaa kesäpäivää Italiassa.

- Pyydä oppilaita vertailemaan maalauksia pareittain (suullisesti) monisteen 5 kysymysten tai lauseiden alkujen avulla.
- Voit myös hyödyntää maalauksia, jotka eivät ole esillä museossa tai jotka ovat esillä muissa museoissa.
- Vertailun kohteena voivat myös olla esimerkiksi kesä- ja talvitaulut.

### Vinkkejä kouluttajille

Kirjallinen jatkotehtävä voidaan tehdä museokäynnin jälkeen.

- Vaihtoehtoinen kulttuurisen monimuotoisuuden tehtävä: Pyydä osallistujia vertaamaan kesämaisemia heidän kotimaansa maisemiin. Miltä ne näyttäisivät kesällä?
- Oppijälähtöinen vaihtoehto (vaikeampi): Sen sijaan, että opettaja valitsee maalaukset etukäteen, voivat oppilaat etsiä itse tauluja verkosta ja valita kaksi maisemataulua vertailtavaksi.
- Kirjallinen jatkotehtävä: Pyydä osallistujia kirjoittamaan yksi lause liittyen kuhunkin heidän löytämänsä yhtäläisyyteen / eroavaisuuteen kahden kesätaulun välillä. Pyydä heitä myös kirjoittamaan 2–3 lausetta maalauksesta, josta he pitävät eniten, mukaan lukien perustelut mielipiteelle. Valmiit lauseet voidaan lukea ääneen muille.

■ Moniste 5

## 5.6 Arvaa sana määritelmän perusteella

### Museo- tai Luokahuoneaktiiviteetti



#### Tarvittava aika

10–15 minuuttia  
sanojen määrästä riippuen



#### Suositteltu osallistujamäärä

10–15 osallistujaa



#### Valmistelut

**Valmisteltavat materiaalit:**  
sanalista tai kortit

**Tarvittavat materiaalit:**  
paperia ja kyniä, saksia



#### Tehtävän ominaisuudet

parityö  
yksi tietty taideteos  
luova aktiiviteetti  
kognitiivinen  
fyysinen  
tuettu opetus  
tilannekohtainen tuki  
moderni taide ja nykytaide



Kuva: Pauliina Peltonen, Turun yliopisto.

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

Valmistele tiettyyn tauluun liittyen keskeisistä sanoista lista tai kortteja.

Pyydä osallistujia valitsemaan sana listalta ja selittämään se parille mainitsematta varsinaista sanaa (Alias-pelin tapaan; esimerkiksi kiertoilmauksia käyttäen jne.).

Pari yrittää arvata sanan.

#### Vinkejä kouluttajille

Esimerkkisanoja määritelmiseen:

- Talo: ihmiset asuvat siellä
- Puu: siinä on lehtiä ja oksia.

a) Vaikeampi vaihtoehto: Käytä aktiiviteetissa abstrakteja konsepteja konkreettisten esineiden sijaan.

b) Helpompi vaihtoehto: Pyydä oppilaita selittämään sanat non-verbaalisesti, esimerkiksi eleitä ja ilmeitä hyödyntäen.

# 5.7 Taiteellinen tehtävä

## Luokahuoneaktiviteetti



### Tarvittava aika

20–30 minuuttia



### Suositteltu osallistujamäärä

10–15 osallistujaa



### Valmistelut

#### Tulostettavat materiaalit:

Moniste 6

#### Tarvittavat materiaalit:

paperia ja kyniä; lehtiä/ muovailuvahaa/vesivärejä materiaaliveittoa varten



### Tehtävän ominaisuudet

- parityö
- luova aktiviteetti
- kognitiivinen
- manuaalinen
- tilannekohtainen tuki
- moderni taide ja nykyaikainen taide



Kuva: Maarit Mutta, Turun yliopisto.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Pyydä oppilaita piirtämään maisema pareittain (moniste 6).

Kun piirroksat ovat valmiit, niistä voidaan koota ”taidenäyttely”, jossa parit esittelevät tekemänsä piirroksat.

### Vinkkejä kouluttajille

Oppilaat voivat piirtää kotimaistaan tuttuja maisemia.

- a) ”Kaksi vuodenaikaa” - vaihtoehto: Pyydä oppilaita piirtämään sama maisema kesällä ja talvella.
- b) Materiaalivaihtoehto: Piirtämisen sijaan tehtävä voidaan suorittaa muilla materiaaleilla (esimerkiksi lehtileikekollaasit, muovailuvaha, vesivärit jne.).

- Moniste 6
- Luku 5 Sanasto

## Moniste 1

### Luku 5 LUONTO

#### Aktiviteetti 5.1 Yhdistä sana ja määritelmä

***Yhdistä seuraavat luontoon liittyvät sanat (vasemmalla) oikeisiin määritelmiin (oikealla).***

1) maisema	a) objekti yötaivaalla
2) vesi	b) siellä on paljon puita ja eläimiä
3) aurinko	c) vihreä, kasvaa luonnossa
4) kuu	d) lintu rakentaa pesän sinne
5) taivas	e) värikäs kasvi
6) pilvi	f) vihreä maa
7) maa	g) yleinen neste luonnossa
8) metsä	h) se on sininen ja siellä on pilviä; näet sen kun katsot ylös
9) puu	i) keltainen, maata lämmittävä objekti taivaalla
10) kukka	j) kuva luonnosta tai näkymästä
11) kasvi	k) kävelet sen päällä
12) ruoho	l) valkoinen asia taivaalla

## Moniste 2

Luku 5 LUONTO

Aktiviteetti 5.2 Oikein vai väärin



Gunnar Berndtson, *Kesä*, 1893, öljy kankaalle, 61 x 44 cm, Turun taidemuseon kokoelma, Turku.  
[Kuva 1]

Copyright: Turun taidemuseo (Kuva: Vesa Kinnunen)

***Katso kuvaa 1 ja päättele, ovatko seuraavat väittämät oikein vai väärin.***

1. Nainen istuu. OIKEIN / VÄÄRIN
2. Naisella on hattu. OIKEIN / VÄÄRIN
3. Nainen istuu taulun vasemmalla puolella. OIKEIN / VÄÄRIN
4. Aurinko paistaa. OIKEIN / VÄÄRIN
5. On talvi. OIKEIN / VÄÄRIN
6. Kuvassa on kolme henkilöä. OIKEIN / VÄÄRIN

## Moniste 3

Luku 5 LUONTO

Aktiviteetti 5.3 Aukkotehtävä

***Täydennä sanat alla olevaan tekstiin.***

**Kesä, veneessä, maalari, laiturilla, nainen, maisemasta, maalasi, vesi, aurinko**

*Gunnar Berndtson (1854–1895): Kesä, 1893.*

Gunnar Berndtson oli ( ), joka erikoistui kauniiden kankaiden, yllisten esineiden ja hienostuneen elämän kuvaamiseen. Suomalaisesta ( ) hänelle olivat rakkaimpia Uusimaan saaristot, joita hän ( ) ranskalaisen ulkoilmarealismin hengessä.

( ) kuvaa saaristoidylliä, jossa aika on seisahtunut ja poutapilvet lipuvat taivaalla. Voit tuntea kesän kuumuuden maalauksessa, jossa ( ) on peilityni ja ( ) paistaa. Nuori ( ) joka istuu ( ) on Berndtsonin sisarentytär Karin, joka oli maalauksen valmistumisen aikaan 15-vuotias. Kaislikon reunassa ( ) kalastava poika on hänen 7-vuotias veljensä Ernst.

## Moniste 4

### Luku 5 LUONTO

Aktiviteetti 5.4 A ja B -lauseiden muodostaminen



Gunnar Berndtson, *Kesä*, 1893, öljy kankaalle, 61 x 44 cm, Turun taidemuseon kokoelma, Turku.

[Kuva 1]

Copyright: Turun taidemuseo (Kuva: Vesa Kinnunen)

<i><b>Laita sanat oikeaan järjestykseen. Sinä aloitat ja parisi tarkistaa vastauksen. Sitten on parisi vuoro ja sinä tarkistat hänen vastauksensa.</b></i>	<i><b>Parisi aloittaa ja sinä tarkistat hänen vastauksensa. Sitten on sinun vuorosi laittaa sanat oikeaan järjestykseen, ja parisi tarkistaa vastauksen.</b></i>
A	B
1. laiturilla, nainen, istuu	1. <b>Nainen istuu laiturilla.</b>
2. <b>Poika kalastaa.</b>	2. kalastaa, poika
3. vaaleanpunainen, on, paita, naisella	3. <b>Naisella on vaaleanpunainen paita.</b>
4. <b>Naisen oikealla puolella on kori. / Kori on naisen oikealla puolella.</b>	4. oikealla puolella, kori, naisen, on
5. puita, taustalla, on	5. <b>Taustalla on puita. / Puita on taustalla.</b>
6. <b>Vedessä on paljon kiviä. / Paljon kiviä on vedessä.</b>	6. paljon, on, kiviä, vedessä



## Moniste 5

Luku 5 LUONTO

Aktiviteetti 5.5 Vertaile maalauksia



(vasemmalla) Gunnar Berndtson, *Kesä*, 1893, öljy kankaalle. 61 x 44 cm, Turun taidemuseon kokoelma, Turku. [Kuva 1]

Copyright: Turun taidemuseo (Kuva: Vesa Kinnunen)

(oikealla) Elin Danielson-Gambogi, *Poutapäivä*, 1900, öljy kankaalle, 105 x 84 cm, Turun taidemuseon kokoelma, Turku. [Kuva 2]

Copyright: Turun taidemuseo (Wikimedia commons)

***Vertaillkaa pareittain maalauksia "Kesä" (1893) [Kuva 1] ja "Poutapäivä" (1901) [Kuva 2].***

**a) Kuvaavatko maalaukset samaa paikkaa? Miksi/miksi eivät?**

Etsi 10 yhtäläisyyttä ja/tai eroavaisuutta perustellaksesi mielipiteesi. Ilmaise näkökantasi käyttämällä seuraavia lauseita:

Paikka on sama, koska...

Paikka on eri, koska...

Käytä seuraavia malleja perustellaksesi vastauksesi:

>> Keskellä maalausta on...

>> ...edessä/takana on...

>> ...oikealla/vasemmalla on...

**b) Kerro kummasta maalauksesta pidät enemmän ja miksi käyttäen seuraavia lauseita:**

Pidän tästä maalauksesta, koska...

En pidä tästä maalauksesta, koska...

## Moniste 6

Luku 5 LUONTO

Aktiviteetti 5.7 Taiteellinen tehtävä

### *Piirrä parisi kanssa oma maisema.*

Piirrä pariasi piirtämään asia (esimerkiksi puu) tiettyyn paikkaan (esimerkiksi paperin keskelle), ja vaihtakaa sitten vuoroja. Kun kuva on valmis, antakaa sille nimi ja kuvailkaa sitä muille.

## Luku 6

---

# Kaupunki ja arkkitehtuuri

---

# 6.1 Kuvitteellinen kaupunki

## Luokahuoneaktiviteetti



### Tarvittava aika

45 minuuttia – 1 tunti  
(mahdollinen myös pidemmän aikaa)



### Suosittelu osallistujamäärä

12 osallistujaa



### Valmistelut

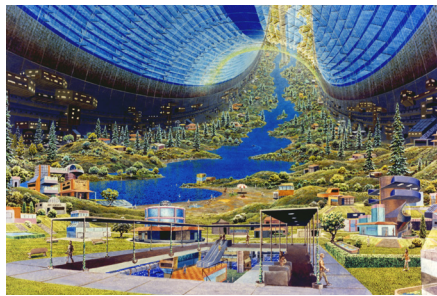
#### Tarvittavat materiaalit:

A3-kokoinen paperi, sanoma- ja aikakauslehtiä, sakset ja liimaa kollaasia varten, kartonkia rakentamiseen



### Tehtävän ominaisuudet

ryhmätyö  
opettajaohjoinen työskentely  
valikoima taideteoksia  
osittain ohjattu aktiviteetti  
luova aktiviteetti  
kognitiivinen  
manuaalinen  
tuettu opetus  
oppilaiden toisilleen antama tuki  
tilannekohtainen tuki  
veistokset  
moderni taide ja nykytaide  
valokuvataide  
arkkitehtuuri  
taidegrafiikka



Donald E. Davis, Interior of a Stanford torus, 1975, öljy levyllä. Copyright: public domain.

### Taustatietoa

Kaupunki ja kaupunkilaistuminen ovat olleet muun muassa monien kirjailijoiden, maalareiden ja valokuvaajien kiinnostuksen kohteena 1850-luvulta lähtien koko 1900-luvun ajan. Kaupunkiin liitetään fiktiota, seikkailuja, utopiaa, poliittista juonittelua, yhteisöllisiä ja henkilökohtaisia myyttejä. Nykyaikaisen edustajat luovat edelleen kuvitteellisia kaupunkia, kuten esimerkiksi kongolainen Bods Isek Kingelez, joka tekee kaupunkimalleja. Hän kuvasi Kinshasaa tulevaisuuden kaupunkina, joka on täynnä monivärisiä pilvenpiirtäjiä. Pilvenpiirtäjät kuvaavat hänen toivomiaan poliittisia muutoksia kaupungissa.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

**1.** Keskustelkaa 3–4 hengen ryhmissä. Mitä kaupunkia osallistajat tietävät? Miten ne eroavat heidän tämänhetkisestä asuinalueistaan?

**2.** Pyydä jokaista kuvittelemaan unelma-kaupunkinsa. He voivat käyttää oikeaa tuntumaansa kaupunkia lähtökohdaksi ja tehdä siihen muokkauksia. Esimerkiksi: jotakin mitä he haluaisivat lisätä / jotakin mitä he haluaisivat poistaa / jotakin mitä he haluaisivat säilyttää kaupungista. He voivat myös keksiä täysin kuvitteellisen kaupungin, mikä ei muistuta mitään oikeaa kaupunkia.

**3.** Osallistajat voivat tiivistää kirjallisesti kohdan 2 keskustelun.

**4.** Vaihtoehtoisesti manuaalisemmat ryhmät voivat konkreettisesti luoda unelma-kaupunkinsa piirtämällä, kollaasina, valokuvaamalla tai muilla materiaaleilla, havainnollistaen ideaansa ja näyttäen sen muille. Ainakin 10 uutta opittua, kaupunkia kuvaavaa sanaa tulisi käyttää kuvauksessa.

### Vinkkejä kouluttajille

Harjoituksen tasoa voi muokata muuttamalla kaupungista muotoiltavien ideoiden määrää ja keksiä lauseita etukäteen. Harjoituksen kestoa voi myös muokata esimerkiksi tekemällä yhden harjoituksen yhden tunnin aikana tai useammalla tunnilla, jolloin osallistajat voivat kerätä itse kuvia kaupunkiprojektiaan varten.

## 6.2 Katutaide

### Luokahuoneaktiviteetti



#### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

20–25 minuuttia  
12 osallistujaa



#### Valmistelut

##### Valmisteltavat materiaalit:

jos haluat liittää tämän aktiviteetin kaupungissa suunnistamisen harjoitteluun, valmistelee yksinkertainen kaupunkikartta, jossa on mahdollisesti mukana päärautatie- tai bussiasema. Voit käyttää yhtä isoa karttaa tai jakaa pienempiä kopioita kartasta osallistujille. Tulosta myös joitakin katutaidesuosikejasi, jotta kaikki tietävät millaisesta tehtävästä on kyse.

##### Tarvittavat materiaalit:

Osallistujien ottamien kuvien tulostaminen ennen oppituntia



#### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
opettajajohtoinen työskentely  
valikoima taideteoksia  
osittain ohjattu aktiviteetti  
luova aktiviteetti  
kognitiivinen  
manuaalinen  
fyysinen  
tilannekohtainen tuki  
moderni taide ja nykytaide  
valokuvataide  
arkkitehtuuri  
installaatio  
taidegrafiikka



Ernest Zacharevic, Little Children on a Bicycle, 2012, seinämaalaus kadulla Armenian Street, George Town, Penang. Copyright: creative commons CC-BY-SA-3.0.

#### Taustatietoa

Seinämaalaustaidetta on ollut olemassa jo pitkään (esimerkkejä on jo esihistorialliselta ajalta). Pääasiassa niitä on tehty kuitenkin kaupungeissa 1900-luvulta eteenpäin, esimerkiksi Venäjän vallankumouksen jälkeen ja Meksikossa 1930-luvulla. Seinämaalauksista kehittyi varsinainen taidemuoto Yhdysvalloissa 1960-luvulla, mutta niitä löytyy nykyään kaikkialta maailmasta. Seinien maalaaminen on usein laillisuuden rajoilla, niillä ilmaistaan poliittisia näkemyksiä, ja ne kutsuvat ohikulkijaa haaveilemaan ja unohtamaan arkiset huolensa.

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

**1.** Aktiviteetti alkaa viime tunnilla annetun kotitehtävän läpikäynnillä. Pyydä osallistujia etsimään kaupunginosastaan tai kaupungistaan graffiti, katutaideos tai muu julkisen tilan taideteos, josta he pitävät. Pyydä heitä ottamaan siitä kuva ja lähettämään se sinulle sähköpostitse. Pyydä myös informaatiota sen sijainnista, jotta se voidaan esitellä ryhmälle.

**2.** Pyydä luokahuoneessa osallistujia muodostamaan kolme tai neljä lausetta taideteoksen sijoittamiseksi tilaan:

- Se sijaitsee x:n vieressä...
- Lähin metroasema on...
- Naapurustossa on myös...

Voit sijoittaa tulostetun kuvan kaupungin kartalle. Jos osallistujat tarvitsevat apua, muut voivat auttaa sijainnin kuvailussa.

**3.** Pyydä jokaista osallistujaa myös esittelemään taideteos ryhmälle. Mistä he pitävät siinä?

**4.** Lisätäkseen kulttuurienvälisen elementin harjoitukseen voit myös pyytää osallistujia kertomaan, millaista katutaidetta (jos mitään) heidän kotimaassaan on. Voit myös halutessasi pyytää heitä lähettämään kuvia kotimaansa kaupunkien katutaiteesta.

### Vinkkejä kouluttajille

Voit valmistella lauseita ja paikallistamiseen ja/tai sijaintiin liittyvää sanastoa, sekä täydennettäviä lauseita ryhmän tason mukaan. Voit myös tulostaa kartan kaupungin metroasemista ja valokuvia sijoitettaviksi kullekin metroasemalle kaupungin maantieteen opettelemiseksi.

### Lähdeviitteet, lisätietoa

<https://www.kazoart.com/blog/aux-origines-du-street-art/> (ranskankielinen versio)  
Il Castello. The Short history of street art.  
<https://blog.ilcastelloarte.it/post/the-short-history-of-street-art.html>  
(englanninkielinen versio lisäkuvin)  
Luettu 10. lokakuuta 2018

### Sanasto (muokkaa ryhmän tasoon sopivaksi)

Oikealla / vasemmalla  
Edessä / takana  
Vieressä  
Kadunkulma  
Asema  
Jalkakäytävä

# 6.3 Kalligrammit

## Luokahuoneaktiiviteetti



Guillaume Apollinaire, La Colombe poignardée et le Jet d'eau. Poèmes de la paix et de la guerre (1913-1916), Mercure de France, 1918 (s. 73).

5. Käykää piirroset läpi opettajajohtoisesti, selittäen mihin ne liittyvät.

### Vinkkejä kouluttajille

Aktiiviteettia voi muokata niin, että osallistujat työskentelevät ryhmissä. Osallistujille voidaan myös antaa etukäteen piirretyt muodot ja sarja paikkoja, joiden pohjalta työskennellä. Avuksi voidaan antaa myös sanastoa. Tietokonetta tai älypuhelimia voidaan käyttää paikkojen kuvien etsimiseen.

### Lähdeviitteet, lisätietoa

[https://www.persee.fr/doc/caief\\_0571-5865\\_1995\\_num\\_47\\_1\\_1888](https://www.persee.fr/doc/caief_0571-5865_1995_num_47_1_1888)  
(ranskankielinen versio - tietoa kalligrameista ja Apollinairin taidegrafiikasta)

[https://www.moma.org/explore/inside\\_out/2014/02/27/apollinaires-visual-poetry/](https://www.moma.org/explore/inside_out/2014/02/27/apollinaires-visual-poetry/)  
(englanninkielinen versio)



### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

n. 30 minuuttia  
12 osallistujaa



### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
opettajajohtoinen työskentely  
valikoima taideteoksia  
luova aktiiviteetti  
kognitiivinen  
manuaalinen  
tuettu opetus  
tilannekohtainen tuki  
taidegrafiikka

### Taustatietoa

Monet kokeelliset runotaidemuodot syntyivät 1900-luvun alussa. Niiden joukossa olivat Apollinairin kalligrammit, jotka palauttavat mieleen mieltymyksen "poeettisiin piirrustuksiin". Perusperiaate: runon säkeet on muodostettu siten, että ne kuvaavat muodollaan runon sisältöä.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

1. Pyydä oppilaita valitsemaan paikka kaupungissa, josta he pitävät eniten (monumentti, aukio, paikka jne.)
2. Pyydä heitä sitten piirtämään kyseisen paikan ääriviivat.
3. Pyydä heitä miettimään sanoja, jotka saavat heidät ajattelemaan kyseistä paikkaa.
4. Pyydä heitä sijoittamaan sanat kaupungin ääriviivoille.



## 6.4 Kaupunkielämää, maalaiselämää (lapsuuteni äänet)

### Luokkahuoneaktiiviteetti



Claude Monet, Fisher on the Seine at Poissy, 1882, öljy kankaalle, 59,8 x 81,7 cm, Belvedere, Wien. Copyright: Belvedere, Wien (Kuva: Johannes Stoll).

Rohkaise osallistujia kysymään, miten he kuvailisivat tuntemiaan sanoja (monisteen sanojen lisäksi): ”Miksi kutsutaan sammakon tekemää ääntä?”

Kerää nämä taululle kirjoitetussa muodossa. Ota mukaan eri aikamuotoja kysymällä kysymyksiä kuten: ”Sammakko kurnuttaa. X, kuulitko usein sammakoiden kurnuttavan, kun olit pieni? Et? Entä sinä, Y?”

Jaa moniste 1 ja pyydä oppilaita täyttämään se itsenäisesti.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Anna osallistujille seuraavat ohjeet:

”Mieti ääntä, jonka kuulit usein lapsena kotona. Älä kerro meille, missä asuit. Näytä vain mitä kuulit.” Osallistujat matkivat kasvuympäristössään kuulemaansa ääntä. Kaupunkiin ja maaseutuun liittyvää sanaa kerätään yhdessä ja laajennetaan esimerkiksi seuraavasti: ”Luulen, että asuit maaseudulla. Kuulit paljon eläinten ääniä. Kukko kiekui, koira haukkui, eikä siellä ollut autoja.”

Tämän jälkeen osallistujat miettivät, miten nämä äänet kirjoitetaan. Pyydä heitä kuvittelemaan, että he ovat piirtämässä sarjakuvaa, jossa poliisiauto ajaa ikkunan ohi. Kysy heiltä, mitä he kirjoittaisivat puhekuplaan. Näin kerätään eri ääniä ja niiden kielellisiä representaatioita.

### Vinkkejä kouluttajille

Tätä valmistavaa tehtävää tehdessä silmien sulkeminen kuuntelun aikana saattaa helpottaa tehtävän tekemistä. Jos jotakuta hävettää äänen tekeminen, pyydä häntä kääntymään ympäri ja tekemään ääntä seinää kohti tai pyydä muita sulkemaan silmänsä.

Sanalista hyödynnetään myöhemmässä museoaktiiviteetissa (ks. 6.7. Kaupunkielämää, maalaiselämää / museoaktiiviteetti).

■ Moniste 1



### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

5 minuuttia

8–10 osallistujaa



### Valmistelut

**Tulostettavat materiaalit:**  
Moniste 1



### Tehtävän ominaisuudet

opettajajohtoinen  
työskentely  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
luova aktiiviteetti  
kognitiivinen  
tilannekohtainen tuki

## 6.5 Mikä on hetki?

### Luokahuoneaktiiviteetti



#### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

25 minuuttia  
8–10 osallistujaa,  
ylimääräiset 15–20  
minuuttia palautteelle  
luokassa



#### Valmistelut

**Valmisteltavat materiaalit:**  
kyniä ja paperia

**Tarvittavat materiaalit:**  
mahdollisesti lista pre- ja  
postpositioista (suomessa  
myös tarvittaessa  
sijapäätteistä)



#### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
parityö  
opettajajohtoinen  
työskentely  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
kognitiivinen  
tuettu opetus  
oppilaiden toisilleen antama  
tuki



Claude Monet, Waterloo Bridge, 1902, öljy kankaalle, 65 x 100 cm, Kunsthaus Zürich, lahjoitus Walter Haefnerilta, 1995.

#### Taustatietoa

Impressionistiset maalaukset esittävät usein yhtä tiettyä hetkeä – erityistä aikaa, tilaa ja tunnelmaa, jotka ilmaisevat kuvattuun aiheeseen liittyviä tunteita. Joskus perspektiivi rajautuu vain vilkaisuun olan yli; maalari antaa katsojan todistaa kuvattua tilannetta. Tauluja katsoessa voi jopa kuvitella niihin liittyvät äänet.

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

Kysy osallistujilta: ”Jos voisit elää jonkin hetken elämässäsi uudestaan, mikä se olisi?”

Kerro lisää: ”Hetki on tietty tuokio ajassa. Esimerkiksi kun valmistuit koulusta ja sait todistuksen käsiisi, ja sinusta tuntui hyvältä, koska teit sen. Kutsumme sitä hetkeksi tai ”silmänräpäykseksi.”

Pyydä osallistujia kirjoittamaan lyhyt teksti heidän lempihetkestään sisältäen seuraavat asiat: ”Milloin se tapahtui? Millaisessa paikassa? Miltä ympäristö näytti? Mitä näit (yksityiskohtaisesti)? Mitä tunsit tässä tilanteessa?”

Kun osallistujat ovat saaneet tekstinsä valmiiksi, pyydä vapaaehtoisia lukemaan omansa muille.

#### Vinkkejä kouluttajille

Valmistava harjoitus aktiiviteetille 6.8. ”Rajaus / yksityiskohta” (ks. museoaktiiviteetti alla), joka keskittyy monikerroksiseen yhden hetken tarkasteluun (aika, tila, henkilökohtaiset tunteet jne.)

On suositeltavaa, että tarkkaillet taustalla ja autat yksilöllisesti osallistujia, joilla on vaikeuksia kuvauksen kirjoittamisessa. Kysy aina kysymyksiä, joihin he voivat reagoida muutenkin kuin pelkästään sanomalla ”kyllä”, koska he ovat stressantuneita eivätkä tiedä mitä kirjoittaa, esimerkiksi: ”Eli halusit sanoa, ettet muista tarkalleen, koska se tapahtui, mutta muistat ympäristön tarkalleen, eikö vaan? Voitko kertoa minulle, miltä ympärilläsi näytti?”

Kun kävelet ympäriinsä ja tarkkaillet, voit kerätä fraaseja taululle, joita yksittäiset osallistujat tarvitsevat tarinansa aloittamiseksi. Nämä voivat olla verbejä tai erityisesti menneitä ilmaisevia muotoja. Voit myös jakaa osallistujille pre- ja postpositiolistan (esimerkiksi keskellä, edessä, vieressä...).

## 6.6 Sinun reittisi

### Museoaktiiviteetti



#### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

20 minuuttia  
8–10 osallistujaa / +5  
useammalle kuin 12  
osallistujaa



#### Valmistelut

**Tulostettavat materiaalit:**  
valokuvat (tunnin alussa),  
moniste 2

**Valmisteltavat materiaalit:**  
osallistujille annetaan  
edellisellä tunnilla  
tehtäväksi ottaa kuvia

**Tarvittavat materiaalit:**  
kannettava valokuvatulostin  
(ks. vinkit), paperia, kynä



#### Tehtävän ominaisuudet

parityö  
opettajajohtoinen  
työskentely  
kognitiivinen  
manuaalinen  
oppilaiden toisilleen antama  
tuki  
tilannekohtainen tuki



Kuva: työpajaan osallistuneen valokuva, Stand 129.

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

Pyydä osallistujia ottamaan kuvia matkalla museoon (esim. Kunstforumiin Wienissä). Kun he ovat perillä, jokainen osallistuja tulostaa kaksi ottamaansa kuvaa. Ohjeista heitä sitten seuraavasti: ”Laita valokuvasi lattialle ja anna muiden tarkastella niitä. Teillä on 5 minuuttia aikaa tarkastella kaikkia kuvia. Huomioi kiinnostavat tai merkittävät seikat.”

Osallistujat muodostavat sitten pareja ja jakavat kokemuksiaan museomatkastaan. Ohjeista heitä esimerkiksi näin: ”Muodostakaa pareja. Kuvaile parillesi matkasi tänne ja se hetki, kun otit kuvan.” He voivat käyttää monistetta 2, joka sisältää täydennettäviä lauseita.

Osallistujat jakavat havaintonsa museomatkalta. Kysy: ”Mikä tai kuka kiinnitti huomionne? Mitä kuvassanne näkyi?”

Ryhmä keskustelelee sitten yhdessä siitä, mitä kuvasta puuttuu. Kysy: ”Mitä emme kuulleet? Mitä kuvat eivät näytä?”

Osallistujat keräävät kuvista puuttuvia tai näkymättömissä olevia asioita. Huomauta, että kuvat tai valokuvat näyttävät aina yksityiskohdan (rajauksen), eivät koskaan kokonaisuutta.

#### Vinkkejä kouluttajille

Tärkeää: osallistujien täytyy saada kuvaustehtävä tätä edeltävällä tunnilla. Jos mahdollista, muistuta heitä kuvien ottamisesta matkalla museoon vielä samana päivänä. Älä anna enempää ohjeita, he voivat ottaa ihan mitä tahansa kuvia.

Jos kannettavan valokuvatulostimen käyttö ei onnistu, voitte myös työskennellä puhelimen kuvien kanssa.

Tämä aktiiviteetti harjoittaa havaintokyvyn laajentamista ja sijoittaa museon sitä ympäröivään katukuvaan.

■ Moniste 2

## 6.7 Kaupunkielämää, maalaiselämää

### Museoaktiveetti



#### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

35 minuuttia  
8–10 osallistujaa /  
+5 useammalle kuin  
12 osallistujaa



#### Valmistelut

**Valmisteltavat materiaalit:**  
aktiveetista 6.4.  
(lapsuuteni äänet) kerätty  
sanalista, juliste ”kaupunki”,  
juliste ”maaseutu”

**Tarvittavat materiaalit:**  
juliste ”kaupunki”, juliste  
”maaseutu”, huopakyniä,  
kirjoituslevyjä, kyniä,  
paperia



#### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
parityö  
ryhmätyö  
opettajajohtoinen  
työskentely  
taideteokset tiettyssä  
huoneessa  
valikoima taideteoksia  
osittain ohjattu aktiveetti  
tuettu opetus  
tilannekohtainen tuki



Pierre Bonnard, Nanny on a Walk, 1894/97, neliosainen sermi, litografia viidessä värissä, jokainen 143 x 46 cm, yksityiskokielma. Copyright: Städel Museum, Frankfurt.

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

Kerää osallistujat näyttelyn huoneeseen, jossa on kaupunkielämää sekä maalaiselämää kuvaavia taideteoksia. Ohjeista heitä sitten seuraavasti: ”Mitä sanoja muistat, jotka liittyvät olenannaisesti kaupunkiin tai maaseutuun? Kirjoita ne ylös.”

Osallistujat keräävät muistamansa sanat kahteen julisteeseen: ”kaupunki” ja ”maaseutu”.

Sitten osallistujat saavat kopion valmiista sanalistasta, joka koottiin valmistavan luokahuonetunnin aikana (6.4).

Kaupunkielämää, maalaiselämää (Lapsuuteni äänet). Kysy heiltä: ”Onko listalla jokin sana, jota emme kirjoittaneet ylös? Mitä tämä sana tarkoittaa?”

- Jatka sanomalla: ”Meillä on nyt lista sanoista, jotka liittyvät omaan elämäämme ja aikaamme. Löytääksemme yhtäläisyyksiä ja eroja näyttelyyn, vertaamme sanoja tauluissa kuvattuun maailmaan.”

Osallistujat jaetaan kahteen ryhmään. Toinen ryhmä saa aiheen ”kaupunki”, toinen aiheen ”maaseutu”. Ohjeista heitä: ”Kiertele näyttelyssä. Pysähdy taulun eteen, joka esittää

aiheitasi. Kirjoita ylös kaikki aiheeseesi sopivat sanat. Esimerkiksi aiheeseen ”kaupunki” liittyen, osallistujat kirjoittavat ylös kadut, talot, ihmiset, liikenne, hevostaunut...”

Osallistujat kokoontuvat takaisin yhdeksi ryhmäksi. Molemmat ryhmät esittävät sanalistansa.

Tämän jälkeen osallistujat työskentelevät itsenäisesti tai pienryhmissä. Ohjeista heitä seuraavasti: ”Kummasta pidät enemmän? Missä haluaisit asua ja miksi? Valitse kohde, tietty paikka museosta ja kirjoita lyhyt kuvaan sopiva teksti.”

Sitten yksi ”kaupunki-ihminen” ja yksi ”maaseutu-ihminen” esittävät toisilleen mielipiteensä valitsemiensa taulujen edessä.

#### Vinkkejä kouluttajille

Tämä harjoitus aloittaa näyttelyssä keskustelun kaupungissa vs. maaseudulla elämisestä, joita kuvataan usein taideteoksissa. Keskeinen sanasto harjoitusta varten kerätään ja dokumentoidaan valmistavien luokkahuoneaktiveettien aikana.

Julisteet voivat olla isoja papereita, fläppitaulupapereita jne., joihin on kirjoitettu keskelle isolla sanalla ”kaupunki” ja ”maaseutu”.

Kun osallistujat kirjoittavat ylös sanoja, voit rohkaista heitä kirjoittamaan sanoja, joita he eivät tiedä kohdekielellä jollakin muulla tuntemallaan kielellä. Ryhmä voi sitten yhdessä etsiä sanoille oikean käännökseen.

Kun kierrät ryhmissä, avusta oppilaita tarpeen mukaan.

## 6.8 Rajaus: yksityiskohta

### Museoaktiiviteetti



#### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

20 minuuttia  
8–10 osallistujaa /  
+5 useammalle kuin  
12 osallistujaa



#### Valmistelut

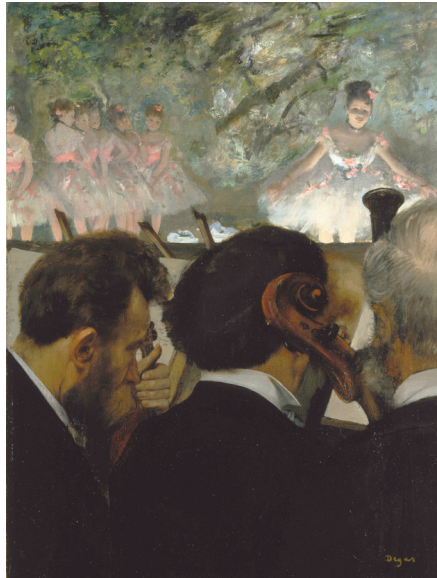
**Tulostettavat materiaalit:**  
mahdollisesti lista pre- ja  
postpositioista sanastosta

**Tarvittavat materiaalit:**  
paperia, kirjoituslevy, kyniä



#### Tehtävän ominaisuudet

parityö  
koko näyttely/museo  
yksi tietty taideteos  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
luova aktiiviteetti  
kognitiivinen  
tuettu opetus



Edgar Degas, Musicians in the Opera, 1872, öljy kankaalle, 69 x 49 cm, Städel Museum, Frankfurt. Copyright: Städel Museum, U. Edelmann, ARTHOTHEK.

#### Taustatietoa

Japanilaisten kuvien erityinen tapa korostaa yksityiskohtia mahdollisti aivan uudenlaisen muotokielen syntymisen eurooppalaisten taitelijoiden keskuudessa, josta esimerkkinä voidaan mainita Edgar Degas'n työt.

Tapahtumien karkea rajaaminen todistaa, että taitelijat aina valitsevat vain tiettyjä hetkiä ja tapahtumia esittämästään aiheesta.

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

Näyttelyyn saapumisen jälkeen osallistujat muodostavat pareja ja valitsevat jostakin taideteoksesta yksityiskohdan. Osallistuja kuvailee parilleen, mitä kuvan kehysten ulkopuolella voisi olla. Toinen osallistujista kuvailee, mitä vasemmalla ja oikealla voisi olla; toinen puhuu siitä, mitä yläpuolella ja alapuolella voisi olla. Osallistujat voivat käyttää apuna sanastosta löytyviä pre- ja postpositioita ja/tai ilmaisuja. Osallistujat voivat sanoa esimerkiksi: ”Oikealla on lisää hevosia ja hevosvaunuja.” Osallistujien tasosta riippuen lauseet voivat olla myös monimutkaisempia, esimerkiksi: ”Luulen, että vasemmalla on rakennus, koska kuvassa parvekkeella on kolme naista. Yläpuolella voisi olla pilviä...”

Vaihtoehto edistyneemmille oppijoille:

Osallistujat voivat myös valita pre- ja postpositioita kuten edessä, takana, vieressä, jälkeen... Lisäykset voivat olla sekä ajallisia että tilallisia: ”Mäen takana on... Aaltojen alapuolella on... Ennen kuin naiset menivät seisomaan parvekkeelle, he istuivat yhdessä hevosvaunuista.”

Anna jokaisen parin päättää yksi suunta, jonka pohjalta he kirjoittavat lyhyen tekstin. He voivat hyödyntää teosten nimiä: ”Mikawan lähellä sijaitsevan kahdeksanosaisen sillan” päässä... ”Hoitajien kävelyn” aikana...”

■ Luku 6 Sanasto

## Moniste 1

Luku 6 KAUPUNKI JA ARKKITEHTUURI

Aktiviteetti 6.4 Kaupunkielämää, maalaiselämää (lapsuuteni äänet)

### 1) Yhdistä: kuka tai mikä tekee äänen? Yhdistä substantiivit verbeihin!

vesi	maukua
koira	ulvoa/hurista
kukko	tippua/roiskahtaa/suhahtaa
kissa	visertää/sirkuttaa/laulaa
moottori	rapista
lintu	haukkua
tuuli	kiekua
lehti	puhaltaa/ulvoa

### 2) Kielioppi: Kun olet yhdistänyt sanat, laita ne oikeaan muotoon (yksikön 3. persoona)

Kukko kiekuu.

3) Onomatopoeettiset sanat: Virallisesti sanomme "linnut visertävät". Mutta miten tekisit äänen omalla kielelläsi? Suomeksi sanomme "tsirp tsirp".

## Moniste 2

Luku 6 KAUPUNKI JA ARKKITEHTUURI

Aktiviteetti 6.6 Sinun reittisi

Tarvitsen ... minuuttia näyttelyyn saapumiseen.

Käytän...

Matkalla näen usein...

Aina kun menen ... ohitse, ...

Tänään olen nähnyt...

Otin tämän kuvan, koska...

Minulle on erityisen tärkeää...

Kun katson kuvaa nyt, huomaan...

## Luku 7

---

# Tarinat ja myytit

---



# 7.1 Yhdistä oikea sana ja numero

## Luokahuoneaktiiviteetti



### Tarvittava aika

5–10 minuuttia



### Suosittelut osallistujamäärä

10–15 osallistujaa



### Valmistelut

#### Tulostettavat materiaalit:

Moniste 1

#### Tarvittavat materiaalit:

kynä ja paperia



### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely

parityö

yksi tietty taideteos

osittain ohjattu aktiiviteetti

kognitiivinen

tuettu opetus

moderni taide ja nykytaide



Kuva: Pauliina Peltonen, Turun yliopisto.

### Taustatietoa

Tietoa taiteilijasta ja tauluista (ks. lähteet lähdeluettelosta 7.1.):

Akseli Gallen-Kallela oli vuonna 1865 syntynyt suomalainen taidemaalari (kuollut 1931). Hänen kuuluisimpiin töihinsä kuuluvat Kalevalan kuvitukset, kuten ”Joukahaisen kosto” ja ”Sammon puolustus” 1800-luvun lopulta. Hänen töitään pidetään tärkeinä suomalaisen kansallisen identiteetin kannalta, ja häntä on pidetty Albert Edelfeltin ohella yhtenä tärkeimmistä suomalaisista kuvataiteilijoista. Hän oli keskeinen kansallisromanttisen visuaalisen tyylin kehittäjä.

Joukahaisen kosto kuvaa nuorta Joukahaista, joka on aikeissa murhata Väinämöisen hävittyään tälle laulukilpailussa ja kostaakseen siskonsa kuoleman. Joukahaisen takana on hänen äitinsä, joka yrittää estää Joukahaista tappamasta Väinämöistä. Joukahaisen kosto on realistisella tyyllillä toteutettu temperamaalaus.

Sammon puolustus kuvaa kohtausta Kalevalan 43. runosta. Maalauksen tyyli heijastaa japanilaisen taiteen vaikutteita esimerkiksi

voimakkailla väreillään ja syvyyden puutteella. Gallen-Kallela oli kiinnostunut symbolismista, ja maalauksen taistelun Sammosta voidaan nähdä kuvaavan taistelua suomalaisesta kulttuurista ja identiteetistä (sillä Suomi oli osa Venäjää tuona aikana).

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Jaa tulostettu tehtävämoniste (moniste 1) oppilaille.

Pyydä oppilaita yhdistämään sanat numeroihin Akseli Gallen-Kallelan maalauksessa ”Joukahaisen kosto” (1897) [Kuva 1].

Kun oppilaat ovat tehneet tehtävän, käykää oikeat vastaukset läpi yhdessä. Sanat voidaan myös lukea ääneen itsenäisesti tai pareittain.

Oikeat vastaukset: 1 = lumi, 2 = taivas, 3 = pelto, 4 = poika, 5 = äiti, 6 = mekko, 7 = varsijousi, 8 = jalanjäljet, 9 = lehti, 10 = käsi.

## Vinkkejä kouluttajille

Viritys: Keskustelkaa ryhmässä eri kulttuurien myyteistä ja tarinoista. Esimerkiksi Suomessa keskustellaan kansalliseepos Kalevalan merkityksestä. Kerro oppilaille taustatietoja Kalevalasta ja sen kokoajasta, Elias Lönnrotista (ks. lähdeluettelo 7.1.).

Lopetus museossa: Pyydä oppilaita menemään sen taulun luo, josta he pitivät eniten. Pyydä heitä sitten kirjoittamaan ylös kaksi taulua kuvaavaa adjektiivia. Näistä sanoista voidaan keskustella luokassa.

## Lähdeviitteet

7.1. Taustatietoa Akseli Gallen-Kallelasta: Teksti muokattu seuraavan lähteen pohjalta: Kansallisbiografia. ”Gallen-Kallela, Akseli (1865 - 1931).” Luettu 5. maaliskuuta 2019. <https://kansallisbiografia.fi/kansallisbiografia/henkilo/3194>.

7.1. Taustatietoa Joukahaisen kosto -maalauksesta: Teksti muokattu seuraavan lähteen pohjalta: Gallen-Kallela-Sirén, Janne. Minä palaan jalanjäljilleni: Akseli-Gallen Kallelan elämä ja taide. 2. painos. Helsinki: Otava, 2005.

7.1. Taustatietoa Sammon puolustus -maalauksesta: Teksti muokattu seuraavan lähteen pohjalta: Turun taidemuseo. ”Kokoelman helmiä.” Luettu 5. maaliskuuta 2019. [http://www.turuntaidemuseo.fi/kokoelman\\_helmia/](http://www.turuntaidemuseo.fi/kokoelman_helmia/).

## Muita lähteitä

Tietoa Kalevalasta:

The Kalevala. ”Kalevala in English.” Luettu 5. maaliskuuta 2019. <http://www.sacred-texts.com/neu/kveng/index.htm>.  
Suomalaisen kirjallisuuden seura. ”Kalevala.” Luettu 5. maaliskuuta 2019. <http://neba.finlit.fi/kalevala/>.

Tietoa Elias Lönnrotista (Kalevalan kokoaja): Kalevalaseura. ”Elias Lönnrot.” Luettu 5. maaliskuuta 2019. <http://kalevalaseura.fi/kalevalasta/elias-lonnrot/>.  
Helsingin yliopisto. ”Historiallisia humanisteja: Elias Lönnrot.” Luettu 5. maaliskuuta 2019. [http://www.helsinki.fi/historiallisethumanistit/lonnrot\\_kult.html](http://www.helsinki.fi/historiallisethumanistit/lonnrot_kult.html).

Tietoa taiteilija Aleksii Gallen-Kallelasta: Kansallisbiografia. ”Gallen-Kallela, Akseli (1865 - 1931).” Luettu 5. maaliskuuta 2019. <https://kansallisbiografia.fi/kansallisbiografia/henkilo/3194>.

■ Moniste 1

## 7.2 Sanelu

### Luokkahuoneaktiiviteetti



#### Tarvittava aika

15–20 minuuttia  
(riippuen tekstin pituudesta)



#### Suositteltu osallistujamäärä

10–15 osallistujaa



#### Valmistelut

**Valmisteltavat materiaalit:**  
etsi sopiva teksti ja muokkaa sitä kohderyhmälle sopivaksi.

**Valmisteltavat materiaalit (vaihtoehtoja varten):**  
erilaisia versioita sanelusta täydennysvaihtoehtoa varten (tulostettuna)

**Tarvittavat materiaalit:**  
kynä ja paperia



#### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely  
ryhmätyö  
parityö  
kognitiivinen  
tuettu opetus  
moderni taide ja nykytaide



Kuva: Pauliina Peltonen, Turun yliopisto.

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

Valitse taulun historialliseen taustaan/taidesuuntaukseen/taiteilijan elämään liittyvä teksti (Kalevalan tapauksessa esimerkiksi Elias Lönnrotin elämään liittyvä teksti). Alla on esimerkki sanelun alusta, ja siinä kuvataan Akseli Gallen-Kallelan maalausta ”Sammon puolustus” (1896) [Kuva 2, moniste 4] (ks. lähdeviite lähdeluettelosta 7.2). Tekstiä voi muokata helpommaksi tai vaikeammaksi riippuen alkuperäistekstistä ja kohderyhmästä.

Seuraavat ohjeet perustuvat Nationiin 2009, s. 59, ks. lähdeluettelo 7.2.

Lue teksti oppilaille.

Lue sitten teksti uudelleen niin, että pidät tauon aina 3–7 sanan jälkeen (merkitty vinoviivalla esimerkkitekstiin). Oppilaat kirjoittavat kuulemansa sanat ylös taukojen aikana.

Kun oppilaat ovat kirjoittaneet ylös koko tekstin, lue teksti uudelleen niin, että pidät tauot vain lauseiden lopussa (merkitty tekstiin kahdella vinoviivalla).

Tarkistakaa tämän jälkeen teksti yhdessä. Kirjoita malliteksti taululle, näytä se tietokoneelta tai tulosta se paperille.

Pyydä jokaista oppilasta tarkistamaan oman sanelunsa, tarkistamaan parinsa sanelun tai vertaamaan eri versioita sanelusta ja päättämään oikeasta versiosta yhdessä.

Esimerkkialku sanelulle:

*Sammon puolustus*

Kansalliset aiheet / olivat erityisen tärkeitä / suomalaisessa taiteessa 1890-luvulla. // Akseli Gallen-Kallela / kuului niiden taiteilijoiden joukkoon, // jotka Venäjän sarron alla / 1800-luvun lopulla, // alkoivat vahvistaa kansallista itsetuntoa / taiteen avulla. //

### Vinkkejä kouluttajille

Vinkkejä sanelun helpottamiseksi:

- Muuta imperfekti preesensiin.
- Yksinkertaiset päälauseet toimivat parhaiten aloittelevien oppijoiden kanssa.

Huomaa, että saneluita voidaan käyttää myös eri aihepiireihin liittyvillä oppitunneilla samaan tapaan.

Vaihtoehtoja tehtävän toteuttamiseen (perustuen Nationiin 2009, s. 63–64):

a) Ohjattu vaihtoehto (helpompi):

- Kirjoita substantiivit, verbit, adjektiivit ja adverbit taululle / näytä ne tietokoneelta samassa järjestyksessä kuin ne ovat tekstissä. Kun oppilaat kuuntelevat tekstiä, he voivat keskittyä muihin vaikeampiin sanoihin.

b) Täydennysvaihtoehto (helpompi):

- Jaa oppilaille eri versioita tekstistä tulostettuna: yhdestä puuttuu muutama sana, toisesta useampia sanoja ja niin edelleen.
- Lue sitten teksti oppilaille lause lauseelta, ja he täyttävät puuttuvat sanat ensimmäiseen versioon.
- Lue sitten teksti uudelleen, ja oppilaat täyttävät sanat toiseen versioon, josta puuttuu enemmän sanoja. Jatkaa näin, kunnes oppilaat kirjoittavat koko tekstin.
- Huomaa, että kun oppilaat täyttävät toista ja myöhempiä versioita tekstistä, heidän tulee laittaa aiemmat versionsa tekstistä sivuun niin, että he eivät näe jo täydentämiään sanoja.

c) Parivaihtoehto (vaikeampi):

- Sen sijaan, että opettaja lukee tekstin, oppilaat työskentelevät pareittain tai pienryhmissä siten, että yksi oppilas lukee tekstin ja muut kirjoittavat sen ylös.

### Lähdeviitteet

7.2. Teksti muokattu seuraavan lähteen pohjalta: [http://www.turunaidemuseo.fi/kokoelman\\_helmia/](http://www.turunaidemuseo.fi/kokoelman_helmia/).

Omien saneluiden valmistelun avuksi ks. lähteet yllä (lähdeluettelo 7.1.).

Saneluiden ohjeet: Nation, I. S. P. Teaching ESL/EFL Listening and Speaking. Lontoo: Routledge, 2009.

## 7.3 Tarinan hahmot

### Luokahuoneaktiiviteetti



#### Tarvittava aika

15–20 minuuttia



#### Suosittelu osallistujamäärä

10–15 osallistujaa



#### Valmistelut

**Tulostettavat materiaalit:**  
(moniste 2) ja löydetty kuvat.

**Valmisteltavat materiaalit:**  
etsi kuvia Kalevalan hahmoista.

**Tarvittavat materiaalit:**  
kynä ja paperia;  
älypuhelimia / tabletteja



#### Tehtävän ominaisuudet

parityö  
ryhmätyö  
valikoima taideteoksia  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
kognitiivinen  
tuettu opetus  
moderni taide ja nykyaide



Akseli Gallen-Kallela, Joukahaisen kosto, 1897, tempera kankaalle, 125 x 130 cm, Turun taidemuseon kokoelma, Turku. [Kuva 1]. Copyright: Turun taidemuseo (Kuva: Kari Lehtinen).

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

Etsi kuvia jonkin myytin keskeisistä hahmoista (tässä esimerkissä Kalevalan) ja kuvauksia heistä (esimerkkikuvaukset monisteessa 2; lähdeviitteet kuvauksille ja kuville lähdeluettelossa 7.3.).

---

Tulosta kuvat ja kuvaukset oppilaille.

---

Pyydä oppilaita yhdistämään oikea kuvaus kuvaan.

#### Vinkkejä kouluttajille

Sisällyttä tehtävään ainakin seuraavat hahmot: Joukahainen, Väinämöinen, Ilmarinen, Aino, Louhi.

Käytä hahmojen kuvauksissa yksinkertaisia päälauseita aloittelevien oppijoiden kanssa.

Vaihtoehtoja tehtävän toteuttamiseen:

- Vaikeampi vaihtoehto: Aloita hahmojen nimitystä ja kysy oppilailta, miltä "Väinämöinen"-niminen henkilö voisi näyttää. Pyydä sen jälkeen oppilaita yhdistämään kuvaukset oikeisiin kuviin.
- Jatkotettava: Pyydä oppilaita etsimään verkosta lisätietoa hahmoista / kuvia ja taustatietoja muista hahmoista.

#### Lähdeviitteet

7.3. Esimerkkikuvaukset (muokattu) ja kuvat täältä: Kalevalan kankahilla. "Kalevalan sankareita." Luettu 5 maaliskuuta, 2019. <http://www.kalevalaseura.fi/kalevalankankahilla/nv/a.php>.

Muita lähteitä Kalevalan hahmoista: Suomalaisen kirjallisuuden seura. "Kalevala: Kalevalan henkilöitä." Luettu 5 maaliskuuta, 2019. <http://neba.finlit.fi/kalevala/index.php?m=10&s=76&l=1>.

- Moniste 2

## 7.4 Johdantokysymykset

### Museoaktiiviteetti



#### Tarvittava aika

10–15 minuuttia



#### Suosittelu osallistujamäärä

10–15 osallistujaa



#### Valmistelut

##### Tulostettavat materiaalit:

moniste 3

##### Valmisteltavat materiaalit:

Teksti/esittely taiteilijasta/ taulusta (ks. lähdeluettelo 7.4.).

##### Valmisteltavat materiaalit (vaihtoehtoja varten):

oikein/väärin-väittämiä vaihtoehtoa a) varten.



#### Tehtävän ominaisuudet

parityö  
ryhmätyö  
opettajajohtoinen työskentely  
taideteokset tiettyssä huoneessa  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
luova aktiiviteetti  
kognitiivinen  
tuettu opetus  
moderni taide ja nykytaide



Kuva: Pauliina Peltonen, Turun yliopisto.

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

Kerro oppilaille tiettyjen maalausten taustoista ja kerro esimerkiksi historiallisista taustoista tai muista tiettyihin maalauksiin liittyvistä yksityiskohdista (ks. lähdeluettelo 7.1.).

Kysy oppilailta kysymykset ja pyydä heitä vastaamaan niihin. Voit myös jakaa kysymykset oppilaille paperilla (ks. moniste 4).

Taustoista voidaan kertoa kysymyksiä ennen tai niiden jälkeen.

#### Vinkkejä kouluttajille

Vaihtoehtoja tehtävän toteuttamiseen:

- Vaihtoehtoinen kuullun ymmärtämisen tehtävä (helpompi): Valmisteile oikein/väärin-väittämiä luonto-teeman tehtävän 2 mallin mukaan. Väittämillä voit tarkistaa, ovatko oppilaat ymmärtäneet, mitä kerroit taulusta.
- Vapaa keskustelu (vaikeampi): Pyydä oppilaita keskustelemaan taulun herättämistä ajatuksista (kysymyksiin perustuen tai vapaammin) parinsa kanssa tai pienryhmissä.
- Yksittäiset kysymykset: Valmisteile kysymykset erilliselle paperille. Anna jokaiselle oppilaalle/parille kysymys, ja pyydä häntä/heitä vastaamaan siihen (he jakavat sitten vastauksensa ryhmän kanssa).

#### Lähdeviitteet

7.4 Tietoa Kalevalaan liittyvistä tauluista:

##### Joukahaisen kosto:

Gallen-Kallela-Sirén, Janne. Minä palaan jalanjäljilleni: Akseli-Gallen Kallelan elämä ja taide. 2. painos. Helsinki: Otava, 2005.

##### Sammon puolustus:

Turun taidemuseo. ”Kokoelman helmiä.” Luettu 5. maaliskuuta 2019. [http://www.turunaidemuseo.fi/kokoelman\\_helmia/](http://www.turunaidemuseo.fi/kokoelman_helmia/).

- Moniste 3

## 7.5 Kuvittele dialogi hahmojen välillä

### Museoaktiveetti



#### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

15–20 minuuttia  
riippuen ryhmäkoosta  
10–15 osallistujaa



#### Valmistelut

##### Tulostettavat materiaalit:

moniste 4. Sanaston voi myös tulostaa osallistujille (ks. ”Tarinat ja myytit -sanasto”).

##### Valmisteltavat materiaalit (vaihtoehtoja varten):

kortit (helpompi vaihtoehto)

##### Tarvittavat materiaalit:

kynä ja paperia;  
(älypuhelimia); kortit (helpompi vaihtoehto);  
muistilappuja (kirjallinen vaihtoehto)



#### Tehtävän ominaisuudet

parityö  
ryhmätyö  
valikoima taideteoksia  
luova aktiveetti  
kognitiivinen  
fyysinen  
tilannekohtainen tuki  
moderni taide ja nykytaide



Akseli Gallen-Kallela, Sammon puolustus, 1896, tempera kankaalle, 122 x 125 cm, Turun taidemuseon kokoelma, Turku. [Kuva 2]. Copyright: Turun taidemuseo (Kuva: Kari Lehtinen).

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

Pyydä oppilaita kuvittelemaan pareittain keskustelu kahden taulun hahmon välillä (tässä esimerkissä Akseli Gallen-Kallelan ”Joukahaisen kosto” (1897) [Moniste 4/Kuva 1] tai ”Sammon puolustus” (1896) [Moniste 4/Kuva 2]).

Pyydä oppilaita sitten esittelemään dialoginsa koko ryhmälle.

Oppilaat voivat hyödyntää sanastoja valmistellessaan dialogia, kysyä apua opettajalta tai käyttää älypuhelimiaan etsiäkseen sanoja/lisätietoa taulun hahmoista.

#### Vinkkejä kouluttajille

Tämä tehtävä voidaan tehdä tehtävän 7.3. jälkeen, niin että oppilaat ovat jo tutustuneet taulun/taulujen hahmoihin.

Huomaa, että tehtävää voi soveltaa mihin tahansa taideteokseen, joka sisältää vähintään kaksi hahmoa.

Vaihtoehtoja tehtävän toteuttamiseen:

- Helpompi vaihtoehto: Anna oppilaille joitakin sanoja korteilla tehtävän helpottamiseksi.
- Vaikeampi vaihtoehto: Dialogien kirjoittamisen jälkeen, pyydä oppilaita omaksuma hahmojen roolit ja näyttämään dialogi muille.
- Kirjallinen vaihtoehto: Pyydä oppilaita kirjoittamaan joitakin dialogin repliikkejä muistilappuille. Muistilaput sekoitetaan. Pyydä sitten muita oppilaita laittamaan repliikit oikeaan järjestykseen pienryhmissä. Vertailkaa tehtävän lopuksi yhdessä eri versioita samasta dialogista.

■ Moniste 4

## 7.6 Elämäntarina

### Luokahuoneaktiiviteetti



#### Tarvittava aika

15–20 minuuttia



#### Suositteltu osallistujamäärä

10–15 osallistujaa



#### Valmistelut

##### Valmisteltavat materiaalit:

Valitse taulu/taulut tehtävää varten

##### Valmisteltavat materiaalit

###### (vaihtoehtoja varten):

älypuhelimia / tabletteja (oppijalähtöistä vaihtoehtoa varten)

##### Tarvittavat materiaalit:

kynä ja paperia



#### Tehtävän ominaisuudet

parityö  
ryhmätyö  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
kognitiivinen  
fyysinen  
tuettu opetus  
moderni taide ja nykyaide



Kuva: Maarit Mutta, Turun yliopisto.

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

Pyydä oppilaita luomaan taulussa kuvatun henkilön/henkilöiden (oikea tai keksitty) elämäntarina. Oppilaat voivat etsiä kuvattujen henkilöiden taustatietoja verkosta tai keksiä heille elämäntarinat.

Pyydä oppilaita sitten kirjoittamaan taulun henkilön/henkilöiden elämäntarina.

Tämän jälkeen oppilaat lukevat tarinansa parilleen tai pienryhmässä.

#### Vinkkejä kouluttajille

Jos aktiiviteetti 7.5. tehdään museossa, oppilaat voivat kirjoittaa tarinan museossa keksimänsä dialogiin pohjaten.

Helpompia tehtävävaihtoehtoja:

- Yksinkertaisten lauseiden vaihtoehto: Pyydä oppilaita kirjoittamaan yksinkertaisia henkilöitä kuvaavia lauseita tarinan kirjoittamisen sijaan.
- Oppijalähtöinen vaihtoehto (digitaaliset taidot): Sen sijaan, että opettaja valitsee kuvat, oppilaat valitsevat kuvat itse verkosta etsimällä.

Vaikeampia tehtävävaihtoehtoja:

- Verkkokirjoittamisen vaihtoehto (digitaaliset taidot): Pyydä oppilaita käyttämään yhteiskirjoittamiseen tarkoitettua työkalua verkossa (esim. Framapad) ja luomaan tarina yhdessä (pareittain / pienryhmässä). Valmiit tekstit voidaan jakaa esim. Padletilla.
- Muotokuvavaihtoehto: Pyydä oppilaita etsimään muotokuva verkosta ja kirjoittamaan ylös taulussa kuvatun henkilön henkilötiedot (esimerkiksi ranskalaisin viivoin listaksi). Oppilaat kirjoittavat siis henkilöä esittelevän tekstin, joka sisältää esimerkiksi henkilön nimen ja muita tietoja.



## 7.7 Tiedonhakutehtävä

### Luokahuoneaktiiviteetti



#### Tarvittava aika

15–20 minuuttia



#### Suosittelu osallistujamäärä

10–15 osallistujaa



#### Valmistelut

##### Valmisteltavat materiaalit:

Valitse aihe jatkotutkimukselle (hanki tehtävää varten tarvittavat kirjat)

##### Tarvittavat materiaalit:

älypuhelimia / tabletteja



#### Tehtävän ominaisuudet

parityö  
ryhmätyö  
valikoima taideteoksia  
yksi tietty taideteos  
osittain ohjattu aktiiviteetti  
luova aktiiviteetti  
oppilaiden toisilleen  
antama tuki  
moderni taide ja nykytaide



Kuva: Pauliina Peltonen, Turun yliopisto.

#### Ohjeet vaihe vaiheelta

Pyydä osallistujia tekemään tutkimusta verkossa pareittain tai pienryhmissä tiettyyn myyttiin tai tarinaan liittyen. Tässä esimerkissä osallistujat etsivät lisätietoa liittyen tiettyyn Kalevalan kohtaan, Aino-myyttiin (ks. lähdeluettelo 7.7).

Pyydä osallistujia kirjoittamaan ylös joitakin lauseita heidän löytämiinsä tietoihin perustuen.

#### Vinkkejä kouluttajille

Huomaa, että älypuhelimia ja tabletteja voi myös hyödyntää muissa aktiiviteeteissa esimerkiksi lisätiedon etsimiseen, tuntemattomien sanojen merkitysten havainnollistamiseen jne.

Vaihtoehtoja tehtävän toteuttamiseen:

- Helpompi vaihtoehto: Pyydä oppilaita kertomaan viisi lausetta suullisesti. Kirjoita sitten lauseet ylös oikeassa muodossa. Pyydä oppilaita lukemaan lauseet yhdessä ja kirjoittamaan ne ylös.
- Vaikeampi vaihtoehto: Pyydä oppilaita kirjoittamaan lyhyt tiivistelmä löytämiinsä tietoihin perustuen ja lukemaan se muille.

#### Lähdeviitteet

##### 7.7. Tietoa Aino-myytistä

The Kalevala. "Rune IV. The fate of Aino (englanniksi)." Luettu 5 maaliskuuta, 2019. <http://www.sacred-texts.com/neu/kveng/kvrune04.htm>.

Tor.com. "The Beauty of the Kalevala (englanniksi)." Luettu 5 maaliskuuta, 2019. <https://www.tor.com/2011/09/20/the-beauty-of-the-kalevala/>.

Embassy of Finland, Riga. "The Kalevala – A Treasure of World Literature From Periphery (englanniksi)." Luettu 5 maaliskuuta, 2019. <http://www.finland.lv/public/default.aspx?contentid=129393&nodeid=38433&contentlan=2&culture=en-US>.

Kansallisbiografia. "Gallen-Kallela, Akseli (1865 - 1931)." Luettu 5. maaliskuuta 2019. <https://kansallisbiografia.fi/kansallisbiografia/henkilo/3194>.

# 7.8 Taiteellinen tehtävä: luo oma myyttinen tarinasi

## Luokahuoneaktiiviteetti



### Tarvittava aika

15–20 minuuttia



### Suositteltu osallistujamäärä

10–15 osallistujaa



### Valmistelut

#### Tulostettavat materiaalit:

Sarjakuva (ilman tekstejä)

#### Valmisteltavat materiaalit:

Valitse sarjakuva oppilaille täytettäväksi. Poista tekstit puhkeuplistista.

#### Tarvittavat materiaalit:

kyniä

#### Tarvittavat materiaalit

##### (vaihtoehtoja varten):

paperia ja värikyniä (vaihtoehto a)



### Tehtävän ominaisuudet

itsenäinen työskentely

parityö

ryhmätyö

valikoima taideteoksia

luova aktiiviteetti

kognitiivinen

manuaalinen

tuettu opetus

tilannekohtainen tuki

moderni taide ja nykytaide



Kuva: Maarit Mutta, Turun yliopisto.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Valitse tiettyyn myyttiin tai tarinaan liittyvä sarjakuva-adaptaatio. Tässä esimerkissä käytetään Don Rosan Sammon salaisuutta.

Pyydä osallistujia luomaan omat sarjakuvansa täyttämällä sarjakuvien puhkeupliin tekstit.

Sarjakuvat voidaan lopuksi kerätä ”taidenäyttelyksi” – pyydä kaikkia kuvailemaan taideteostaan muille.

### Vinkkejä kouluttajille

Kuuluisista taideteoksista on usein monia versioita/adaptaatioita, esimerkiksi sarjakuva-adaptaatioita. Hyödynnä näitä popularisoituja versioita opetuksessasi tehdeksi työt oppilaille helpommin lähestyttäväksi.

Vaihtoehtoja tehtävän toteuttamiseen:

a) Myytin/tarinan kohtausten kuvittaminen:

- Pyydä oppilaita valitsemaan suosikkiosuutensa käsiteltävästä tarinasta / myytistä (tässä esimerkissä Kalevala) ja luomaan oma tulkintansa siitä käytettävissä olevilla resursseilla (esim. värikynät).
- Taideteokset voidaan lopuksi kerätä ”taidenäyttelyksi”, jossa jokainen kuvailee taideteostaan muille ja perustelee, miksi valitsi kyseisen kohdan tarinasta (”Valitsin tämän kohdan, koska...”).
- Tämä voidaan yhdistää edelliseen tehtävään 7.5. tai 7.6.: osallistujat voivat kuvittaa dialoginsa tai tarinansa.
- Osallistujia voi myös pyytää kuvittamaan lempikohtansa tunnetusta oman kulttuurinsa / kotimaansa tarinasta tai myytistä.

b) Adaptaatioiden vertailu:

- Pyydä osallistujia tutustumaan myytin tai tarinan erilaisiin adaptaatioihin: esimerkiksi Kalevalan tapauksessa voidaan tutustua kirjaan ”Koirien Kalevala”, joka on Mauri Kunnaksen adaptaatio Kalevalasta.
- Pyydä osallistujia vertailemaan erilaisia tulkintoja tietystä kohtauksesta (esimerkiksi Kalevalan tapauksessa eri versioita Sammon puolustuksesta teoksissa ”Koirien Kalevala” ja ”Sammon salaisuus”).

## Moniste 1

### Luku 7 TARINAT JA MYYTIT

#### Aktiviteetti 7.1 Yhdistä oikea sana ja numero



Akseli Gallen-Kallela, *Joukahaisen kosto*, 1897, tempera kankaalle, 125 x 130 cm, Turun taidemuseon kokoelma, Turku. [Kuva 1]

Copyright: Turun taidemuseo (Kuva: Kari Lehtinen)

***Tunnista numeroita vastaavat sanat kuvasta:***

**Sanat:**

lehti; pelto; käsi; äiti; jalanjäljet; lumi; varsijousi; taivas; poika; mekko

**1:**

**6:**

**2:**

**7:**

**3:**

**8:**

**4:**

**9:**

**5:**

**10:**

## Moniste 2

### Luku 7 TARINAT JA MYYTIT

#### Aktiviteetti 7.3 Tarinan hahmot

***Katso kuvia ja yhdistä nimi oikeaan määritelmään.***

Joukahainen	Hän on nuori ja komea mies. Hänellä on lyhyet hiukset. Hän on Väinämöisen kilpailija. Hän on Ainon veli.
Väinämöinen	Hän soittaa instrumenttia. Hänellä on pitkä parta. Hän on vanha mies. Hän on Kalevalan keskeisin sankari.
Ilmarinen	Hän on seppä. Hänellä on iso, pyöreä vatsa. Hänellä on harmaa essu. Hän on Sammon, taianomaisen esineen tekijä.
Aino	Hän on nuori nainen. Hänellä on pitkät, vaaleat hiukset. Hänellä on vihreä mekko. Hän on Joukahaisen sisko.
Louhi	Hän on vanha nainen. Häntä kutsutaan Pohjolan emännäksi. Hän on ilkeä, ja monet pelkäävät häntä. Hänellä on kaulakoru.

## Moniste 3

Luku 7 TARINAT JA MYYTIT

Aktiviteetti 7.4 Johdantokysymykset

*Tarkastele kuvaa rauhassa. Tarkastele maisemaa, ihmisiä ja ympäristöä.*

*Vastaa seuraaviin kysymyksiin:*

Pidätkö erityisesti joistakin yksityiskohdista?

Pidän/en pidä tästä maalauksesta, koska...

Mitä näet kuvassa?

Kuvassa on...

Onko maalaus realistinen? Miksi/miksi ei?

Mitä maalaus mielestäsi kuvaa? Mitä se käsittelee?

Missä/milloin kuvattu kohtausta tapahtuu?

Millaisia vaatteita ihmisillä on päällään?

Mitä ihmiset tekevät?

Mitä lisäisit kuvaan?

## Moniste 4

### Luku 7 TARINAT JA MYYTIT

Aktiviteetti 7.5 Kuvittele dialogi hahmojen välillä



(yllä) Akseli Gallen-Kallela, *Joukahaisen kosto*, 1897, tempera kankaalle, 125 x 130 cm, Turun taidemuseon kokoelma, Turku. [Kuva 1]

Copyright: Turun taidemuseo (Kuva: Kari Lehtinen)

(alla) Akseli Gallen-Kallela, *Sammon puolustus*, 1896, tempera kankaalle, 122 x 125 cm, Turun taidemuseon kokoelma, Turku. [Kuva 2]

Copyright: Turun taidemuseo (Kuva: Kari Lehtinen)

**1) Lue alla olevat kuvaukset ja yritä tunnistaa hahmot maalauksesta.**

**2) Luo parisi kanssa dialogi kahden taulun hahmon välille kuvausten avulla.**

Voitte myös kirjoittaa ylös dialoginne. Jakakaa dialogi ryhmän kanssa. Jos haluatte, voitte tehdä pienen näytelmän ja näytellä dialogin.

Joukahainen	Hän on nuori ja komea mies. Hänellä on lyhyet hiukset. Hän on Väinämöisen kilpailija. Hän on Ainon veli.
Väinämöinen	Hän soittaa instrumenttia. Hänellä on pitkä parta. Hän on vanha mies. Hän on Kalevalan keskeisin sankari.
Ilmarinen	Hän on seppä. Hänellä on iso, pyöreä vatsa. Hänellä on harmaa essu. Hän on Sammon, taianomaisen esineen tekijä.
Aino	Hän on nuori nainen. Hänellä on pitkät, vaaleat hiukset. Hänellä on vihreä mekko. Hän on Joukahaisen sisko.
Louhi	Hän on vanha nainen. Häntä kutsutaan Pohjolan emännäksi. Hän on ilkeä, ja monet pelkäävät häntä. Hänellä on kaulakoru.

---

# Arviointi ja palaute

---



# Arviointi 1

## Oppimisen kuvakirjoitus



Kuva: Élan interculturel.

### Vinkkejä kouluttajille

Tämä aktiviteetti on pääasiassa muokattu ryhmille, jotka ovat tottuneempia manuaaliseen työskentelyyn. Aktiviteettia voi kuitenkin muokata myös muille ryhmille sopivaksi, uudelleenmuotoilemalla kysymyksiä niin, että niihin voi vastata käyttämällä värikoodeja: punainen ”ei ollenkaan”, vihreä ”erittäin paljon” ja keltainen ”jonkin verran”. Tässä versiossa kysymykset voivat olla esimerkiksi: ”Oletko harjoitellut lukemista tässä aktiviteetissa? Oletko harjoitellut kirjoittamista?” jne. Voit uudelleenmuotoilla ja kysyä kysymyksiä lukemisesta, kirjoittamisesta, puhumisesta, vaikeusasteesta jne.

Itse tehty kuvakirjoitus voidaan myös korvata taideteoksilla, jotka edustavat työpajojen aikana harjoitettuja aktiviteetteja (eli lukeminen, kirjoittaminen, keskustelu muiden kanssa jne.). Näin arvioinnin toteutus on hiukan vaikeampaa sinulle (maalauksiin pohjautuva palaute on vaikeampi jäsenellä verrattuna yksinkertaisiin värikortteihin tai kuvakirjoitukseen verrattuna). Kysytyihin kysymyksiin liittyen voit muokata niitä päivän ohjelman ja käytettyjen aktiviteettien mukaan.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Ensimmäisessä vaiheessa tunnistetaan yhdessä, mitä erilaisia osa-alueita kielen oppimiseen liittyy. Miten uutta kieltä voi oppia puhumaan tehokkaasti? Kaikki vastaukset kirjoitetaan taululle. Tietyt selvät vastaukset tulevat varmasti esiin: lukemalla, kirjoittamalla, puhumalla, kuuntelemalla. Tasosta ja tavoitteista riippuen, voit nostaa lisäksi esiin ”kulttuuriset koodit” (esimerkiksi kohteliaisuuskäytännöt) ja ”tiedon / tietoisuuden kulttuurista” (kuten kohdemaan arvojen, normien, kulttuuristen käytäntöjen ja tärkeiden historiallisten hetkien ymmärtäminen).

Toisessa vaiheessa osallistuja pyydetään luomaan mainittuja elementtejä kuvaavia ”ikoneita” tai ”kuvakirjoitusta” paperikortteille. Päättäkää yhdessä, mitä värikoodeja käytätte (esim. keltaista lukemiselle, oranssia kirjoittamiselle, sinistä puhumiselle jne.).

Kun kortit ovat valmiita, voit kerätä palautetta kysymällä kysymyksiä/ohjeistamalla seuraavasti:

”Näytä kortti (tai kortit), joka kuvaa tänään oppimaasi asiaa.”

”Näytä, mikä oli sinulle vaikeinta tänään.”

”Mitä tästä päivästä jäi puuttumaan?”

”Mitä sinun täytyy harjoitella eniten seuraavaa tuntia varten?”



### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

10–15 minuuttia  
12–20 osallistujaa



### Valmistelut

#### Tarvittavat materiaalit:

Eri värisiä huopakyniä

Eri värisiä  
piirustuspapereita  
postikortin kokoisiksi  
leikattuna



### Tehtävän ominaisuudet

opettajajohtoinen  
työskentely  
kognitiivinen  
manuaalinen

# Arviointi 2

## Mielialakuvat



Kuva: Élan interculturel.



### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

5–10 minuuttia

12 osallistujaa



### Valmistelut

**Tarvittavat materiaalit:**  
15 taidepostikorttia  
(enemmän kuin osallistujia)



### Tehtävän ominaisuudet

opettajajohtoinen  
työskentely  
kognitiivinen

## Ohjeet vaihe vaiheelta

Laita taideteoksia kuvaavat postikortit pöydälle. Osallistujat valitsevat niiden joukosta vastauksen kysymykseen. Kysy kysymys, joka liittyy aktiviteetin, tietyn tunnin tai koko kurssin herättämiin tunteisiin tai vaikutelmiin. Esimerkiksi: ”valitse kuva, joka heijastaa tunteitasi tällä hetkellä tämänpäiväisen session jälkeen” tai ”...joka heijastaa vaikutelmiasi kurssista.” Pyydä sitten osallistujia selittämään valintansa.

## Vinkkejä kouluttajille

Aktiviteetti sopii paremmin yhden päivän tuntien arviointiin kuin kokonaisen työpajan arviointiin.

# Arviointi 3

## Arviointipiiri



Kuva: Élan interculturel.



### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

10–15 minuuttia  
12–20 osallistujaa



### Valmistelut

**Tarvittavat materiaalit:**  
Tila jossa koko ryhmä  
mahtuu seisomaan piirissä



### Tehtävän ominaisuudet

ryhmätyö  
fyysinen

## Ohjeet vaihe vaiheelta

Arviointipiiri on esitelty lämmittelyaktiviteettina. Etuna jo esiteltyjen aktiviteettien käyttämisessä uudelleen on se, että osallistujat oppivat ne helposti, joten he voivat keskittyä itse arviointiin aktiviteetin oppimisen sijasta. Pyydä siis osallistujia muodostamaan piiri. Jokainen menee vuorollaan piirin keskelle, ja sanoo asian, joka heijastaa työpajaprosessia. Asioiden tulee olla tosia osallistujille itselleen. Samaa mieltä olevat osallistujat astuvat lähemmäs piirin keskellä olijaa sen mukaan, kuinka paljon he ovat samaa mieltä. Esimerkiksi ”Koen oppineeni paljon”, ”Pidin museoaktiviteeteista”.

Vaihtoehtoisesti voit itse alussa ehdottaa väittämiä ja kutsua samaa mieltä olevat osallistujat piirin keskelle: ”astu piirin keskelle, jos kirjoitustaitosi kehittyivät” jne.

# Arviointi 4

## Kehoveistos



Kuva: Élan interculturel.

### Taustatietoa

Tämä aktiviteetti on yksinkertaistettu versio Augusto Boalin kehittämästä kuvateatterista. Käytämme sitä aktiviteettien / oppituntien kehollisiin arvioihin, mutta sitä voidaan soveltaa mihin tahansa aiheeseen tutustumiseen.

Käy sitten läpi ryhmät yksitellen ja pyydä muita osallistujia (jotka eivät kuulu ryhmään) antamaan veistosryhmälle nimi.

Seuraavassa vaiheessa voit myös pyytää ryhmän jäseniä keksimään nimen ryhmälleen.

### Vinkkejä kouluttajille

Kielen oppimisen edistämiseksi kiinnitä huomio siihen, että kuvien / veistosten nimille keksitään mahdollisimman monia synonyymeja.

Jos haluat tuoda aktiviteettiin kulttuurien välisyyden elementin, voit pyytää osallistujia kertomaan, kommunikoiko sama ele / kehon asento jotakin muuta heidän kulttuurissaan.

### Ohjeet vaihe vaiheelta

Pyydä osallistujia muodostamaan piiri, kasvot poispäin keskustasta. Pyydä heitä näyttämään kehoillaan / elehtien / pantomiimillä, miltä heistä tuntuu nyt tunnin päätteeksi / mikä heidän kokemuksensa oli tunnista. Kun he ovat valmiita, pyydä heitä kääntymään kohti piirin keskustaa, näyttämään valitseman asento ja/ tai ilme ja pysymään siinä.

Pysyen asennossa, pyydä osallistujia katsomaan ympärilleen ja tarkastelemaan muita osallistujia. Pitäen tunnelmaisensa, pyydä heitä liikkumaan kohti osallistujia, jotka välittävät samanlaista ideaa / tunnetta. Luokaa samankaltaisten veistosten ryhmiä.

### Lähdeviitteet

Augusto Boal, Adrian Jackson, Games for Actors and Non-Actors, 2. painos. Abingdon: Routledge, 2002.



#### Tarvittava aika + Suositeltu osallistujamäärä

10–15 minuuttia  
12–20 osallistujaa



#### Tehtävän ominaisuudet

opettajajohtoinen  
työskentely  
fyysinen

# Tehtävän ominaisuudet

## Aktiviteettityypit

### Työskentelymuoto aktiviteetissa

- itsenäinen työskentely
- parityö
- ryhmätyö
- opettajaohjoinen työskentely

### Taideteosten määrä

- koko näyttely/museo
- taideteokset tiettyssä huoneessa
- valikoima taideteoksia
- yksi tietty taideteos

### Aktiviteetin rajaus

- drilliharjoitus
- osittain ohjattu aktiviteetti
- luova aktiviteetti

### Opetusmenetelmä

- kognitiivinen
- manuaalinen
- fyysinen

### Saatavilla oleva tuki

- tuettu opetus
- oppilaiden toisilleen antama tuki
- tilannekohtainen tuki

## Taidemuodot

Muinaisesineet  
Vanhojen mestarien maalauksia  
Veistokset  
Moderni taide ja nykytaide  
Valokuvataide  
Arkkitehtuuri  
Installaatio  
Taidegrafiikka

# Tekijätiedot

## Käsikirjan laatijat

### Lämmittely- ja tutustumistehtävät:

Elan Interculturel, Vera Varhegyi & Emilie Brigouleix

### Luku 1:

De l'art et d'autre, Julia Nyikos & Augustin Lefebvre

### Luku 2:

Elan Interculturel, Vera Varhegyi & Emilie Brigouleix ja Stand 129,  
Veronika Hackl & Julia Danzinger

### Luku 3:

Stand 129, Stephanie Sentall, Gabriela Weisenecker, Veronika Hackl & Julia Danzinger

### Luku 4:

De l'art et d'autre, Julia Nyikos & Augustin Lefebvre

### Luku 5:

Turun yliopisto, Maarit Mutta & Pauliina Peltonen

### Luku 6:

Elan Interculturel, Vera Varhegyi & Emilie Brigouleix ja Stand 129,  
Stephanie Sentall, Gabriela Weisenecker, Veronika Hackl & Julia Danzinger

### Luku 7:

Turun yliopisto, Maarit Mutta & Pauliina Peltonen

### Arviointi ja palaute:

Elan Interculturel, Vera Varhegyi & Emilie Brigouleix

### Käännös:

Pauliina Peltonen & Maarit Mutta

## Partnerit:

[www.stand129.at](http://www.stand129.at)  
[www.elaninterculturel.com](http://www.elaninterculturel.com)  
[www.utu.fi/en](http://www.utu.fi/en)  
[inf.uni-sopron.hu](http://inf.uni-sopron.hu)



De l'Art et D'autre

